

NÉVKÖNYV

AZ

ERDÉLYI EV. REF. ANYASZENTEGYHÁZ

S Z Á M Á R A.

1871.

TIZENNEGYEDIK EVFOLYAM.

KOLOZSVÁRTT,
NYOMATOTT AZ EV. REF. FŐTANODA BETŰVEL.

1871.

Rövidítések.

a. e. = anyaegyház.	ny. l. = nyugalmazott lelkész.
l. e. = leányegyház.	t. = tanító.
l. sz. = lelkek száma.	f. t. = fiutanító.
t. k. = tanköteles.	l. t. = leánytanító.
t. sz. = tanulók száma.	ny. t. = nyugalmazott tanító.
l. = lelkész.	u. p. = utolsó posta.
s. l. = segéd lelkész.	

Az erdélyi egyházakban, kevés kivétellel, az iskolatanítók énekvezetők is.

A kolozs-kalotai egyházmegye rövid ismertetése.

Midőn a dévai közzsinat 1862-ben elhatározta, hogy a „Névkönyvek“ eleire, minden évben valamelyik egyházmegye története csatoltassék, korántsem a volt a czélja — véleményem szerint—, hogy valahány esperes, ugyananyyi egyház-történelmet írjon; hanem inkább az: hogy az egyházmegyéket képező egyes egyházak mult- és jelen-állása, növekedése vagy hanyatlása, vallásos élete; szóval, élettörténete előadassék. Ez elvből kiindulva, a történelem széles mezején való száguldozókat kerülve, szorosán ragaszkodni fogok felvett tárgyamhoz.

Hogy a kolozs-kalotai egyházmegye — melyhez tartozott, mint püspöki vizsgálat alatti egyház, in spiritualibus, az 1854-ik évig Kolozsvár is— a Kolozs- és Kalotaszeg-vidékekről vette-e nevét? vagy két külön egyházmegyéből olvadtott egygyé? adatok hiánya miatt, meghatározni nem lehet.

Ezen egyházmegye a legnagyobb részben Kolozsmegye felső kerületében fekszik, kivéve 4 anya- és 2 leányegyházat, az úgynevezett: kolozsi partiumot, melyek Kolozsvár által elválasztva vannak; és az aljárjai, magyar-létai és szent-lászlói egyházakat, melyek Tordamegyének Kolozsba benyuló délnyugoti szögletében fekszenek.

A felső kerületi rész, hol az egyházak kevés kivétellel, majdnem tömörülve egymás mellett fekszenek, általánosan „Kalotaszeg“ nevet hord; ámbár ezen elnevezés, inkább a B.-Hunyad körül fekvő falvakat illeti.

Egy szóhagyomány azt állítja, hogy az egész, szorosabb értelemben vett kalotaszegi magyarság, tatár-maradék. Ugyanis, miután a tatárok Batu Khan vezérek alatt 1241-ben IV-dik

Béla idejében, hazánkba berontottak s itt mindent elpusztítván, midőn egy évi dúlásuk után az országból kitakarodtak, egy rablásra elkalandozott csapat a főszereghez nem csatlakozhatván, ide rekedt, kik a magyarságtól üldözőbe vétetve, a félre eső, őserdőkkel borított, s így biztos menedéket nyújtó helyre menekültek, hol megtelepedvén, lassankint üldözőiknek vallásukat, nyelvökét elsajátítva, velők egybeolvadtak. Különben csak az egyszerű tatárszó említése a kalotaszegi magyarnak, különösen a b.-hunyadinak fülében boszantólag hangzik.

Ennél biztosabb és alaposabb azon állítás, hogy e vidék magyar lakói, a honfoglaló Árpáddal, illetőleg Tuhutummal jövéen be, a valósággal szép vidéket, melynek számtalan jó vize, vadászatra rengeteg erdei, havasain, völgy-szorulatain, folyók menténi téerein fekvő dús fűvű legelője van, megkedvelték s itt letelepedtek. *) Horváth István „Magyar gyökeres nemzetségek“ czimű munkájában határozottan azt állítja, hogy a honfoglaláskor bejött 108 őscsaládból a Kalota-, Zsombor- és Berend-nem, éppen e vidékre települt. A vidék történeti nevű birtokos urai: a Mikola-családból szakadt Kemények, Gyerőfiak, Kabósok, Gyulafiak, Valkai, Vitéz, Farnosi, Veress, Bánffy s más családok, kiket ezredünk első viradása már virágzóan talált, s kiknek az ős honalapítóktól való származását senki kétségbe nem vonja, csak erősítik azon állítást, hogy a honkereső s alapító ősök vére foly Kalotaszeg magyar lakóinak ereiben.

A megtisztított vallásnak, az első reformátusok által szétosztott magvai, hogy egyházmegyénk kebelében ideje-korán megfogva, jó termő földre találtak, s dús kalászokat hajtottak; azt talán bizonyítani is szükségtelen akkor, midőn ismert történelmi tény az, hogy az első református superintendens Alesius Dénes sz. fenesi pap volt, és a negyediket is, Toronyai Máté gyalúi pap személyében, egyházmegyénk adta Erdélynek.

Egyes egyházaink alakulásának idejét, fájdalom! nem lehet mindenütt ily határozottan kimutatni.

A sok dúló hadjárat, de leginkább 1602-ben Básta „ebhajdui“-nak pusztító árja, kikről Básta maga is így nyi-

*) Lásd Horváth. Pest 1820.

latkozik: „Ha vallon vagy német volna, megbüntetném, de magyarral nem tudok birni“*); nemkülönben, az utolsó Rákóczi forradalom labanczai, az egyházainkról becses adatokat nyújtható levéltárakat, majdnem mindenütt megsemmisítették.

Egyházmegyénknek a régi korból egyetlen egy jegyzőkönyve maradt, 1606-ból, s ez is nem eredetiben; mert az, mint írva van, a sok dugdosás miatt szétrongyollott, anynyira, hogy újra le kellett tisztázni, melynek márgójára majd minden esperes jegyzeteket tett; végén az erdélyi püspökök nevei vannak feljegyezve kronologiai rendben.

Ezen jegyzőkönyv szerint már 1601-ben következő anyai és leányegyházaink voltak megalakulva:

1. Szász-Lóna,	18. Középlak, filiája Tamásfalva,
2. Gyalu,	19. Nagy-Petri,
3. Szentlászló,	20. Kis-Petri,
4. Nagy-Kapus és filiája Kis-Kapus,	21. Esztána (Sztána),
5. Gyerő-Vásárhely,	22. Egeres,
6. Derite,	23. Darócz,
7. Gyerő-Monostor,	24. Bogártelke,
8. Valkó, filiája Jákótelke,	25. Mákó,
9. Kalota-Szentkirály,	26. Türe,
10. Magyarókerke,	27. Magyar-Nádas,
11. Damos, filiája Nyárszó,	28. Vista,
12. B.-Hunyad,	29. Méra,
13. Körösfő, filiája Sárvasár,	30. Kajántó,
14. Zsobok,	31. B. O. Buda és Diós,
15. Magyar-Bikal,	32. Fejérd,
16. Ketesd,	33. Kolozs,
17. Nagy-Almás,	34. Ajton.

Ezen elősorolt egyházak közül a 6-ik szám alatti Derite végképpen elpusztult anynyira, hogy jelenben egyetlen magyar sem lakja a helységet. Az egyház birtoka eladatván, annak ára a gy.-monostori egyház javaihoz csatoltatott; clenodiumai

*) Szilágyi Sánd. ord. tört. II. rész 28. 29. lap, hol Kalotaszegnek a hajduk általi földulása, égetése, elevenen leíródik.

az egyházak közt kiosztattak. A 27-dik szám alatti M.-Nádasnak hivei megapadván, leányegyházzá vált. Ellenben, némely leányegyházak, részben anyaegyházakká nőttek ki magokat, részben egészen új anya- és leányegyházak alakultak. Ilyenek:

1. Nyárszó Sárvasárral egyesülve, anyaegyházzá vált.
2. Farnoson egészen új anyaegyház alakult.
3. Bábony leányegyház újonnan alakult.
4. Szucsák leány,
5. M.-Szentpál leány,
6. Kórod leány,
7. Pata anya,
8. Kara elébb anya-, jelenben leányegyház.
9. Györgyfalva anyaegyház.
10. Al-Jára)
11. Magyar-Léta) anyaegyházak.
12. Inaktelke) leányegyházból anyaegyházzá emelkedett
13. O.-Fenes) egyházak.

A jelenkorban van ezen egyházmegyének 40 anyegyháza, melyekhez sorozhatók a bogártelki és zentelki egyházak, melyek közül az első a daróczi, az utolsó a kalota-szentkirályi egyházzal van egyesülve.

Van 8 leányegyház: Ród, Kara, M.-Nádas, Kórod, Bá-bony, Jákótelke, Sárvasár és Kis-Kapus.

Van ezeken kívül több leányegyház, melyek közül egyikben sem tartatik rendes isteni tisztelet, hanem a hivek magok járnak által a szomszédos anyaegyházakba.

I. Magyar-Valkó (írta Mihálcz Elek).

Kolozsmegye azon délnyugoti kised szögletében, melyet a délnyugoti Kárpátok hosszú láncolatjai örökzöld fenyveseikkel körítnek, s melyre az agg Vlegyásza hó és jégborította kopasz csúcsa komolyan tekint le, közvetlenül a havasok alatt, egy gyönyörű völgy van, melyet a Kalota pataka sebes hullámai, mintegy kétfelé szegnek, innen a vidék neve: „Kalotaszeg.” Ezen völgy északkeleti hajlásában fekszik az egyházmegye e részen legszélső egyháza: Magyar-Valkó.

Néhány oláh-család kivételével, az egész falut tiszta református magyarok lakják, kik, daczára annak, hogy úgy szólva, mindenfelől túlnyomólag oláh-falvak által körítettnek, s a velők való minden napi érintkezés kikerülhetetlen; daczára annak, hogy az év háromnegyed részét a rengeteg havasokon, zsendely s más faneműek készítésével foglalkozva, a havasi mokányság közt töltik el; daczára mindezeknek, nemzetiségöket, nyelvöket, ősi szokásaikat, patriarkhalis erkölcsöket tisztán megtartották; nemcsak, de azon kevés oláhok is, kik 1771 óta szállingóztak ide, a magyarok viseletét hordják, nyelvöket, szokásaikat anynyira átvették, hogy nyelvöket örömeztöbb s hibátlanabbul használják, mint az oláh-nyelvet.

Szintugy örvend az ember lelke, midőn mives napokon, vasárnapokon, innepnapokon őket templomban látja; mindenik előtt énekeskönyv van, mert olvasni és énekelni, főleg a fiatalabb növendék, majd mindenik tud.

Meg nem romlott erkölcsöiknek egy szép tanubizonyosága az, hogy lopás, gyújtogatás, házasságtörés csak névről ismeretesek; törvénytelen, tiltott házasságban élő párok, mit a Bachkorszak alatt a nem nőülhető szabadságos katonák majd mindenütt divatba hoztak, emberi emlékezet óta ez egyházban nem találtattak.

Az idők és hadjáratok dúló viharai daczára, az egyház levéltára, — kivéve egyetlen régi jegyző- és anyakönyvet, mely a kriptában levén elrejtve, az irományok a forradalom alatt nedvet kapván, egészen használhatatlanná lett, — több, a valkói családra vonatkozó becses okmányokkal egyetemben teljes ép-ségben megmaradt, s a helység s egyház történetére oly gazdag adatokat nyújt, minőket sehol az egyházmegyében nem találhatni; de több szomszédos falvak és egyházakra vonatkozó adatokat is tartalmaz, melyek közül többet felhasználtunk ezen ismertetésünk készítésében.

A levéltár legrégibb okmánya 1427. Zsigmond király magyarországi uralkodásának 40-dik-, római királyságának 17-dik évéből kel. Innen láthatjuk, hogy a felkelő keresztések itt is garázdálkodtak, s a valkói várat, melynek ma semmi nyoma nincsen, s lihetőleg a hatalmas Valkói család erődített kastélya, vagy talán még inkább a templom melletti erődített

klastrom, melynek alapfalai most is kivehetők, lehetett, felégették s innen Kolozsvárra mentek; de ott Tornai János által szétverettek. De nem célunk a községnek reformáció előtti dolgaival bajlódni; térjünk tárgyunkra.

Csaknem egészen a falu szélén áll egy hasadozott ódon kis templom, melyet a régiség kedvelők nézetlenül nem hagynak. Kisded, goth stílusú templom ez, nemes, szép formákban építve; zömök tornya századok óta tekint körül a szűk völgybe; sok vihart kiállott, olyakat, melyeket ő is megérezett, s olyakat, melyeknek rombolásai közt boltozatai alatt imádkoztak. Avult homlokát büszkén emeli ég felé, s mutatja azon még máig is látszó szenes üszköket, melyeket török és német kezek okoztak. Építetési ideje bizonytalan; mert ha volt is rajta felirat, a csúcsíves boltozatnak pais alakú bezáró kövein, máig is látható nyomai vannak, részben családi czimer, részben köriratok; úgy szintén a templom északi oldalán levő szentségtartón is volt felirat; kegyeletlen kezek azokat letörölték; azonban, ki az építészet történetével, annak fejlődésével, különböző módoraival csak kevéssé is ismeretes, mert az építési stílus mindig magával hordja megközelítő meghatározását is egy régi műemlék építetési korának: a legnagyobb biztossággal a 14-dik század elejére vagy közepére tehetni ennek építési idejét.

Tudjuk ugyanis azt, hogy a 12-dik századon át a román ízléssel küzdött goth ízlés csak a 13-dik században fejlődött ki teljesen; hozzánk azonban, mint távoli tartományba, csak ezen század végén, sőt legtöbb helyt, csakis a 14-dik század elején és közepe táján jutott érvényre.

Szentélyének boltozata egy rendes 8 szög 3 oldala által záratik bé, melynek szögletein a csúcsíves boltozat gerinczeinek megfelelő egyszerű táмок, consolok szölknek ki; zárkövei paizs-idomúak.

A templom nyugoti részén, a franciscanusoknak klastroma volt, mely úgy látszik, össze volt kötve a templommal. A franciscanusoknak elenyészésével, mely hihetőleg a rom cath. püspökség javainak 1556-ban lett elfoglalása után történt, a jézsuiták kezébe került a klastrom. Kevés idő múlva azonban, Báthori Zsigmond alatt 1548-ban december elején az

ország rendei ezen végzést hozzák: „végeztük azért országul, három nemzetül magyarországi atyánkfiaival egyetemben: hogy a dato praesentium computando 25 nap alatt, ezek a szerzetes jezsuiták mindenünnen, a nagyságod birodalmából kimennyenek, és soha ez a szerzet, minthogy még florente pontificia religione in regno Hungariae, soha hirül sem hallatott, ezen országba bé ne vétessenek.

Igy a jezsuiták kipusztulván, az akkor már a megújított vallást elfogadott hatalmas Valkai-család, mint földesúr fáradozása következtében, a szintén reformálódott helységi lakók többsége a klástromot szétrombolta, a templomból a festett és faragott szent képeket, egy a templom mellé ásott gödörbe behányván és temetvén, melynek helye ma is mutogatgatik, s nem igen rég egy sir ásásakor, látható nyomaira is akadtak, nem csak, de a templom falából ki nem vehetett szenteket ábrázoló faragványokat is a megismerhetetlenségig lefaragván, a templomot reformált vallás szellemében egészen átalakították, kitisztították. Akkori predicatorukat a klástromnak egy épen hagyott szárny-épületébe költöztették. A papok 1754-ig mindig itt laktak, s ez időtől fogva, a Valkai család pártfogása mellett, az egyház a templomot mindig békeesen birta és használta.

A klástrom földjei, a Valkai-családtól, mely kezét reá tette volt, a német császárok alatt visszafoglaltattak, s újra a jezsuiták kezére került; de ezeknek az országból végképpeni eltávozásakor a cath. stud. fundushoz csattoltattak. Jelenben felszabadulván a jobbágyok, a birtok csak az antiqua sessiókhoz mért közös havas jövedelme osztalékából áll.

Mint fennebb is említve volt: e templom több századok pusztító viharainak rombolásait hordja homlokán. Básta idejében a németek; 1661-ben a törökök; az utolsó Rákóczi forradalom alatt a labanczok égették le.

A 48-iki időkben, mert a hivek jónak látták a köpenyeget arra fordítani, a merről fútt a szél, s mert a magyar kormány-
nak e ponton mindég erős helyőrsége volt: valamint a helység lakói nem sokat szenvedtek, leszámítva marháikuak elra-

boltatását, s néhány malomnak szétromboltatását; úgy a templom és más egyházi javak, meg lettek kimélve.

Közelebbről a toronyba egy száraz villám csapván, mely a templomon végig futott, mindkettőt anynyira megrongálta, hogy fennálhatásuk már csak néhány év kérdése.

Az egyház clenodiumai a következők: egy belől-kivül gazdagon megaranyozott, nagy, massiv, ezüst kehely, 1 font 11 lat nehéz, egy reá való $7\frac{1}{2}$ latnyi aranyozott ezüst tányér, Bálint Ilona kegyes hanyománnya 1809-ből.

Egy kisebb, most használatban nem levő, művészileg kidolgozott ezüst kehely, inscriptio nélkül, a Valkai-család ajánlékából. A rajta levő művészi ékitmények s szentek képei nagy regiségét tanusítják.

Egy 25 latnyi aranyozott ezüst tányér, 1787-ből az ekklesia által vásároltatott.

Több rendbeli ón és porcellán úrasztali edények; nagy becsű úrasztali kendők; részben a Valkai családhoz tartozó nők, részben más kegyesek adományai.

Az egyház jövedelem-forrásaít képezik:

1-ör 4142 f. 98 kr. tőke-pénzének kamatja, és 1950 forint állam-kölcsönről szóló obligatio.

2. 56 hold 506 □ öl szántó, 215 hold 255 □ öl kaszáló, 13 hold 255 □ öl legelő, 62 hold 515 □ öl haszonvehetetlen hely és mintegy 1000 holdnyi, havasos részeni szabad legeltetési jog, 47 havasi lakház, 4 fűrész, 2 lisztelő malom haszonbérei és $\frac{1}{4}$ antiqua sessio után, a közbirtokossági pénztárbóli, havasi jövedelem-osztalék.

Százados okmányok, régi conscriptiók nyomán, jogot formál ezen kívül az egyház 1200 holdnyi fenyves havashoz, melynek szabad használatától, jelenben ugyan jogtalanul megfosztatott; de jogos reménye van, hogy a folyamatban levő per útján, jogos tulajdonát visszanyeri.

Ezek szerint, az egyházmegyében ez a leggazdagabb egyház.

Bárki előtt is feltűnő lehet, hogy ennyi pénz és ily szép földbirtok mellett, az egyház majd semmi nagyobb építkezést felmutatni nem tud. A helyi körülményeket és a régi kezelést megismerve, nincs mit csudálkozni. Ugyanis:

Ez egyházban, az egyházi közmunka-tétel 1864-ig ismeretlen volt, s ha valamit építettett az egyház, annak minden legkisebb porondszeme drága pénzbe került. Nagyon is gyakorlatba volt ezen elv: „a mi az egyházé, az a miénk“, innen igyekeztek teendő fáradságokért az egyházi pénztárt minél jobban kiüríteni.

Az egyháznak szántóföldjei, a régi gyakorlatnál fogva, részletekben, a hivek által használtatnak. Haszonbérül 1861-ig a termés tizedét adták; a tőke-pénzek szintén 1864-ig csak 5% kamatoztak.

Havasi taxás ház-helyei, fűrész és lisztelő malmai hasonlólag, különböző indokokból, a régi jó világban potom áron adattak oda a havasi oláh telepítvényeseknek. A forradalom úgy érte; az óta a 48-iki status quo-t, csak kis részben lehetett apránkint megváltoztatni. 1864-ben a can. visitationak három napi küzdelmébe került, a régi gyepűt megbontani, s e káros abususnak véget vetni.

A fennebbi kezeléssel bégyült pénzből 1801-ben a templom egészen renováltatott; 1805-ben készítettett egy csinos orgona; 1826-ban egy toronyóra; 1835-ben az eddigi két régi harang egy nagygyá öntetett, s egy közbelső új harang öntetett, 1846-ban vásároltatott egy paraszt urbéres telek hozzá tartozóival; 1848-ban magyar bankókban sokat károsodott, s kisebb harangja is úgyunak adatott; e helyett 1853-ban egy harmadik harang öntetett; 1849-től 54-ig a templom körül elterülő temető két oldalról kőfállal véttetett körül, s építettett két kis tornyokkal ellátott külső porticus.

Az avult papi lak helyébe, ez évben végeztetett bé egy kényelmes, csinos, 5 szobából álló papi kőház. Az iskola tanítói ház 1823-ban leégvén, helyébe új építettett, mely ma is jó karban van. Az iskola-szoba, a tanítói lakkal egy fedél alatt, minden szükséges taneszközökkel el van látva, csak miután a tanoncok felszaporodnak, kissé szűk.

A látogatott népiskolán kívül 1865 óta, fenn áll ez egyházban, egy legény-egylet, hol az ifjak vasárnaponként tanítatnak, írás, számolás, vallás, népszerű természettanra, vonatkozással a babonákra, s dicséretére legycu mondva az ifjaknak, szorgalommal látogatják, nemcsak; de még a korosabb egyházi tagok is gyakran eljárnak az előadásokra.

1782-ig ezen egyházhoz tartozott Jákó-telke, mint leány-egyház, akkor Damoshoz csatoltatott. Jelenben fiok egyháza Incsel, hol azonban sem templom, sem semmi más egyházi javak nincsenek.

A régiebb időben leányegyháza volt még Vársza nevű, jelenben egészen elpusztult falu. Ennek elpusztítását, akkori pap, Bányai András, így írta le „pro memoria 1605: Várszai nemzetes Vajda János uramnak sok szépségekkel tündöklő Sára leányát, valami német muskotás officér, kit az Isten verjen meg, brutaliter violálni akarván, a nemzetes nagy jó uram által megköttötetett; csak hamar meg is boszulta magát az officér, mert nagy tábort hozván rácz, és német nemzetű hadakból, tönnek nagy dulást az helyen; elannyira, hogy kő köven nem maradna, és ember is életben nem hagyattatnék. Szegény orthodoxa ekklézsiánk, ekkora csapással sujtaték, Istennek e helyen letelepedett nyája közt. Zsákmányt vetének minden marhák és más drágaságokban, el annyira, hogy csak Kynde Gábor uramtól három szekerek vittének, sok drága portékát. Sok szép clenodiumát, ama csapásokkal sujtolt magyar Izraelnek zsákmányra hányák. A saucta bibliát Vajda István uram cum flor: hung. 2. váltotta vissza valami rácz katonáskodó embertől.

Ezen említett biblia mai napig is megvan a valkói templomban.

Az egyháznak kikutatható papjai ezek voltak:

1. Bányai András 1585-ön innen, mint több sajátkezű jegyzeteiből kitűnik.

A 17-ik századból több papnak neve nem volt kikutatható; hihetőleg éppen azon jegyzőkönyvben voltak neveik felírva, a mely a forradalom alatt, a kriptában elrothadt.

2. 1685-től 1722-ig Szkárosi István.

3. 1722. Pesti József, kinek idejében egy faragott kő catedra csináltatott.

4. 1745. Hunyady Márton, ki alatt a templom ujittatott.

5. 1754. körül Teleki József, kinek idejében a régi klastrom fonu lévő része, melyben eddig a papok laktak, leomlott, s mert fent a hegyen víz sem volt, a papi házat a mostani telekre építik fel.

6. 1757. körül Ormos József.

7. 1764-től 1797-ig Gyöngyösi János.

8. 1798-tól 1814-ig Szakács János. Ezen buzgó pap tevékeny munkásságának nyomai ma is látszanak. Az egyház-
jövédelmi forrásait rendbe hozta; a templomot megújította;
orgonát csináltatott, a papi lakot egy szobával kitoldotta. Ő
az egyetlen pap, ki nem Valkón halt meg; vitetett Sz.-Lónára.

9. 1814-től fogva 1863, május 13-ig id. Killyén Fe-
rencz, kinek idejében három harang öntetett, toronyóra csi-
náltatott, és a temető kőfallal véttetett körül.

10. 1863 decz. 5-én hozatott Ajtonból a jeleni lelkész
Mihálcz Elek.

A papi fizetés vékás kepeből, és can. portioból áll; ösz-
sesen 642 frt. 38 krajczár van a hivatalos összeírásban
felszámítva.

Ámbár sokáig időztünk ezen egyházunk ismertetésénél,
de még sem végezhetjük azt addig be, míg a hálának tartozó
adóját le nem rójuk, azon kihalt kegyes úri család örökre
fenn-maradott becses omlékének, kinek a valkói egyház kö-
szönheti, valamint szent vallását, úgy virágoztatásának min-
den eszközeit.

A kihalt Valkai főúri család ez, mely családnak míg nő-
tagjai az urasztalát látták el, gyönyörűen munkás és értékes
úrasztali kendőkkel, nagy értékű úrasztali edényekkel, addig
a férfi tagok, az Úrnak házáat gondozták, szolgálai számára do-
natiót tettek, s a templom conservalására, a pap eltarthatására,
oly tetemes szántó, kaszáló, s más havasi birtokokat ajándé-
koztak, melyek az egyháznak virágzó fennállhatását örök
időkre biztosították.

A m.-valkói egyház hálás emlékének jeléül álljon itt
ezen hajdonta nagy szerepet vitt, gazdag főúri család — kik kö-
zül egy András, termékeny irodalmi munkássága által is fenn-
hagyta nevét — geneologica deductiója, mint az az utolsó Valkai
hült tetemei felett Verestói György kolozsvári hittanár, s ké-
sőbb erdélyi püspök által tartott halotti beszédben előadatik.¹⁾

„A nemes Valkai familia, olyan régi, mint szintén akár-

¹⁾ Lásd Szilágyi Sándor Erd. tört. II-ik 58 lap.

Gr. Mikó tört. adat.

Székely Erd. un. ecc. tört.

mely úri familia Erdélyben. Ósei Ázsiából jönnek ki s a Kalota-nemhez tartoztak. A Valkai előnevet 1300-ban vette elősöbben fel Demeter, ki valamint az egész falun, úgy több más falukan is mint földesúr birt. Valkai Demeternek fia volt Pál 1345, Pálnak Miklós 1370, Miklósuak István 1410, Istvánnak János 1444, Jánosnak Tamás 1490, Tamásnak Rafael 1526.

Eddig a nemes Valkai-familia részekre nem szakadváu; csak egy lineára jön vala le; de Valkai Rafaelben, lévén ő nekie két jeles fiai: András és Miklós, két felé kezdé ágazni, és a minthogy egy felől a fiuág, előbbeni lineáján magának tovább való terjedést vett; ugy más felől a leányi ág, magából mintegy más nemes familiat bocsátott ki. Mert ha Valkai Miklósban a fiu ág tovább nem terjedett is; de minthogy kedves leányát Susánnát, feleségül adta nagy-zsombori Zsombori Lászlónak, kitől az egész Zsombori familia származott, a szerencsés házasság által, mintegy uj familia szakadott ki a Valkai-familiából.

Valkai Andrásban a Familia tovább terjedett. Andrásnak fia volt István, Istvánnak Tamás, Tamásnak László, kinek nője Makrai Erzsébettől született László. Ennek Barcsai Ilonától Valkai Miklós, kinek neje Eördög Judit vala, kinek több fiu gyermekei elhalván, csak két leánya Klára székel-y-kocsárdi Szilágyi Lászlóné, és Zsuzsáuna, ipi Bydeskuti Istvánné maradtak; s így Valkai Miklósban a fiág végképpen kihalt 1730 böjtelő hava 10-én.

A Valkai-családtagok porrészei, a templom alatti kriptában nyugosznak. Áldott legyen emlékök!!

2. Kalota-Szentkirály, Zentelke (egyesült egyházak.)

Az előbbi egyháztól, N.-Kalota egésszen oláh falu által isolálva egy órai távolságra. Egyházmegyénknek különösen két egyháza pusztított el az 1848—49-ik viharos időkben, s ezek között az egyik K.-Szentkirály és Zentelke, mely két falunk teljesen összeépülve vannak, egy templomba járnak, egy papjok, egy iskolatanítójuk van, s csak a Kalota vize által választatnak el egymástól. Mintán valamint a hiveknek mindenök; ugy az egyháznak is minden névvel nevezhető épü-

létei, irományai összeégtek, itt adatokat nincs mit keresni, s nem is sok van, s a mi van, az is hagyomány útján jegyeztetett fel.

1848. november 7. és 8. napjaiban történt felégettetése, kiraboltatása, akkori Valkói pap id. Killyén Ferencz a következőleg jegyezte fel egyháza jegyzőkönyvébe.

„November 7-én déltájban megindult az egész albáki haramia tábor, mely már ekkor, a körül lévő oláh falukból, sőt még magyarokból is, — mert ezeket falujok felgyújtásával fenyegették, — igen nagyra nevedett volt. Felvonultak a Bocsi hegyre, onnan estve felé, leszállottak a szent-királyi határra, s mind közelebb-közelebb vonultak a faluhoz. Ámbár igen számos nemzetőrök gyűltek volt össze, a megye felső kerületéből, a rabló csorda megzabolázására; mindazon által ez nem sikerült, mert az őrsereg nagyobb része, az nap délután, a Malomszeg felől összesereglett, és az albákiak által megkezdendő összecsapásra várakozó oláhok visszaverésére menvén, kiknek nagyobb része szétfutkosott; de a malomszegiek, a falu végére gyűlvén, az őrsereget bevárták, fegyvereiket letették, a bujtogatókat kivallották. Itt az őrsereg sokáig alkudozott és tanácskozott a malomszegiekkel. A havasiak ez alkalmat, és távol létét felhasználva, naphaladat táján Szentkirályra rohantak, szurkos szösz fojtással, és kezökben lévő égő szurokkal gyujtogatni kezdetek. Midőn már Szt.-Királynak nagy része tűzben, és a haramiák által elboritva volt, ekkor érkeztek a nemzetőrök Szt.-királyra.

Egyfelől a tűz, másfelől a nyüzsgő rablók miatt, nem lévén tanácsos akkor ütközetet próbálni, ámbár érkezett volt azon estvére 480 fegyveres honvéd Magyarországról; mindazon által mindnyájan Hunyadra visszatértek, Szentkirályt és Zenetelkét vesztére hagyták.

A rémitő hír, a körül lévő falukból oda csődült rablók, és magok a havasiak, annyira elpusztították a két magyar falut, hogy 3—4 házon kívül több nem maradt. Marhájokat, melyeket kivettek, gunyájokat, mit a tűzből kikaptak, a rablók elhajtották csordástól, elvitték rakásostól. Éjfél után, midőn a tűz, csaknem mindent megemésztett, a tolvajok megakadtak, és pokolszülte rabló főnökeikkel, bé mentek a Jósika udvarba, mely még épen állott; ablakait kivilágították,

nagy vigassággal vacsoráltak, s mintán ezt is kirabolták, a boros hordók fenekét bétűtötték, s az udvart is, pedig gazdája cs. kir. generalis volt, felgyujtották.

A pusztításban és rablásban, a kalotaiak, malomszegiek, és marothlakiak, a havasiakat felülmúlták, mert ezek csak annyit ragadoztak, mennyit egyszer elbirtak; de a fentebbi falusiak egész éjszaka hordták a ragadmányt; még más nap fényes nappal is úzték a gonosz merényt, melyért sokan oda hagyták fogukat, és mind a három helység később a nemzet-örök által közprédává tétetett.

A havasi vad csorda, és a hozzájuk kertült gonosz lelkek, azon éjszaka számos magyarokat, kivált nemeseket öltek meg. Nagy Sándort és nejét a legkegyetlenebb halál nemével ölték meg, 15 éves leányát rabul vitték. Déézi Istvánnét, öreg Kiszely Andrásné, kiválasztott halálnemével gyilkolták meg, s félholtan a tűzbe hányták.

Az albáki rablókat vezérelték Korkis Nicolai és Darabont Nicolai nevű tanult gonosztévők, kik ezután is mindég úzték ismeretlen mesterségüket.

Egy más vezető volt Szamosi Márk Györgyi, ki is attyával Ábrahámmal, s nagyobb fiával állottak a gyurkuceiaiak élén. Ők készítettek két faágyut, vaskarikákkal megkötve, melyből a meggyuladott szurkos szöszöt szétlódózték az épületekre. Ő szerzett puskaport. Büntársai voltak, az ugynevezett csonkai, balcsoki, szamosi, gyurkoczai, bélesi oláhok. November 8-án kiindulván Hunyadról az őrsereg és rendes honvédség, s a rabló főnökök látva, hogy egyenruhás katonaság is van velek, elszöktek, és Meregzió felé a havasra felmentek. A vezér nélküli csorda, eszeveszetten szétszaladt, s csak egy nehány lőtethetett le közülök.

Leginkább megérezte a nagy pusztítást, a mindenéből kipusztult egyház. Temploma, tornya, minden parochiális épületei, levéltára, anya- és jegyzőkönyvei, drága clenodiumai, mind-mind a lángok és rablók prédái levének.

Mindezekből kipusztulván a hivek, az inség koldus-botjára szorultak. Az úr házának ön erejökön való felépítésére, még csak nem is gondolhattak.

De ha az egyház tehetetlen tagjai nem áldozhattak, ál-

dozott a közhírvét. Találkoztak jószívű Tábiták, adakozó Ci-monok, kik az urnak házáról a gyász-kormokat segítének le-törteni. Déési István fáradozása következtében, a magyar kor-mány az ágyunak beadott harangok közül két kisebbsze-rűt átajándékozott. Ezeknek egyikét az oklosi gr. cath. ek-klésia 1849 végén, mint sajátját visszavette.

1850-ben Holczer Vilmos, b.-hunyadi gyógyszerész, egy sorsjegyes tánczvigalmat rendezett, s az ebből bejött 310 frt. 7 kr. jövedelemből, a templomra ablakokat, ajtókat alkudott és készítettett. Buzgó fáradozása annyival is inkább méltó az elismerésre, mert nem is volt hitsorsosunk.

Gróf Bánffy Miklós ő nméltósága, a mellett hogy egy diszes szószék feletti koronát készítettett, 80 szál gerendával s még több anyaggal segítette a templom felépítését. A gróf búzgó közbenjárásának köszönhetni, hogy a pusztá temp-lom diszes alakot cserélt.

Gyarmathy Miklós úr egy concertet rendezett a kolozs-vári színházban s ennek jövedelméből 1863-ban egy nagy ha-rangot öntetett.

Ezek, s több másoknak jótékony adakozásai, de főleg az egyház hiveinek áldozatkész buzgósága, lassan oda segíté az egyházat, hogy ma valamint temploma, úgy paróchialis épületei is felépülve, jó állapotban vannak.

Ha a hivek eddig tanusított vallásos buzgóságukban, áldozatkésztségükben nem lankadnak, mihez teljes reményünk van ; úgy az egyháznak buzgó és áldozatkész főgondnoka gr. Bán-ffy Miklós úr ő nméltósága, ki ezen egyház iránt mindig kí-váló előszeretettel volt és van : úgy bizton várhatni, hogy ezen oly sokat szenvedett egyház régi sebeit, habár semmi alap-tókével nem rendelkezik is, idővel teljesen bégyógyulandja.

Ur-asztali készletei, miután a régiek a forradalom alatt elraboltattak, melyek értéktelen ónedényekből állanak, a for-radalom után szereztettek. A régiékből egyetlen ón-kannát találtak meg az oláh tábor elvonulása után a tábor helyen.

Kitudható papjai ezek voltak :

1. Szász Márton, megholt 1794-ben.
2. Viski Pál 1800-ban, ment Gyaluba, helyébe lépett
3. Szakács Pál, ki egy év mulva dislocaltatott Damosra.

4. Benedek József 1816-ban ment N.-Kapusra.

5. Sófalvi Sámuel 1816. jött Magyarókeréről, ki több éven át viselte az egyházmegyében az aljegyzőséget.

6. Tamás János 1852-től 1865-ig, ekkor kikebelezetett.

7. Viski Sigmond, jelenlegi papja az egyháznak.

Az iskolatanítói állomás régebben academica promotio volt; azonban Szőnyi József idejében állandósított, mely okért a Bánffy-család, az eddig fizetett kegyuri adományt: 24 véka búzát, 24 véka zabot, 12 veder bor és a kis malom szombati vámját végképpen megvonta.

A papi fizetés kalangyás képéből és a canonica portio jövedelméből áll, s a hivatalos felszámítás szerint 505 frt. 40 krajczárra van feltéve.

A egyház földbirtoka Zentelkén 8 hold 505 □ öl szántó, 8 hold 10 □ öl kaszálóból áll, K.-Szentkirályon van valami kevés földbirtoka, azonban annak területi nagyságát a birtok iv hiánya miatt ide jegyezni nem lehet.

3. Magyarókerke.

Az előbbeni egyháztól alig félórányi távolságra, közvetlenül azon országos hirre vergődött helynek aljában fekszik, mely az 50-es évek elején, az akkori sok esőzés következtében akkorát suhadott, hogy a falusiak rémültökben házaikat odahagyták, s féltőbb holmijokkal a mezőre költöztek ki.

Az egyház alakulásának ideje bizonytalan; azonban a régen alakultak közé tartozik, mit tanusít az 1806-ki jegyzőkönyv. Temploma, abban lévő felszerelése, papi háza, az ekklesia ládájában lévő clenodiumai, — kivéve az egyik óntányért 1670-ből, mely csudálatosan megmaradt — Mária Theresia idejében porrá égtek. A traditio szerint, a papi lakház a catholikusok által azon czélből, hogy a pap elmenni kén-telenitessék, s így a templom kezökbe játszassék, szándékosan gyujtatott meg. De a cél nem sikerült, mert a templom is leégett 1746-ban, a kevésszámú, de vallásukhoz buzgón ragaszkodó hivek, a templomot újra építék.

Az urasztalához való két ón-kanna elégvén és elolvadván, Demeter Pál conferált egy új ón-kannát, az ekklesia is

szerezett egy mást. A kolozsvári ref. ekklesia is megtekintvén az üldöztetések között annyira állhatatos kicsiny serget, adott egy sáhos abroszt s egy veresfejtős kendőt.

Debreczeri senator Csatári Istvánhoz is elhatott a sujtolt egyház jajszava; ő is „küldött egy fedeles és ónos győri bokályt.“

Az elolvadt harangok massájából 1750-ben a nagy s egészen új, 1759-ben egy kisebb harang öntetett.

Fájdalom! az ősök vallásos buzgósága, az unokákra nem szállott által. A mit a régibb korban az erőszakos üldöztetés nem volt képes elérni, az a későbbi korban kecsegtetés és ígéretek által kevésbe mult, hogy el nem éretett. Ugyanis: csak nagy nehezen, a különben is csekély papi fizetés csökkentése által volt megakadályozható, hogy az összes hivek, kevés kivétellel a catholica egyházba nem tértek át.

Papjai voltak:

1. Csengeri János 1746 körül, mint a templom feliratából látható.

2. Almási József 1759 körül, a nagy harang felirata szerént.

3. Finta Dávid, 1782-ben, ment Farnosra.

4. Pataki István 1812-ig.

5. Sófalvi Sámuel 1816-ig, ment Szentkirályra.

6. Szabó János 1819-ig, ekkor orrát egy fekélyes betegség miatt elvesztvén, tisztességes nyugalomba lépett.

7. Sóós Márton csak két hétig ült itt, ekkor elszökött.

8. Vadas József 1819-től 1821-ig.

9. Zaj Sámuel 1821-től 1837-ig; ez egyedüli pap, ki itt halt meg.

10. Séra József, 1838-ban pár hónapig volt itt, ekkor a 7-ik számú elődje példáját követte.

11. Fazakas András 1839-től fogva a jelen időig.

A papi fizetés vékás kepéből áll, azonban nagy részét a can. portio teszi, hivatalosan 346 frt. 6 kr. van számítva.

Az egyház tőkepenze 286 frt. 20 krból áll. Kölcsön magtár 45 véka gabona. Földbirtoka szépen van; azonban annak mennyisége a birtokivek hiánya miatt ide nem jeyezhető. Van a többek között a b.-hunyadi határon egy Re-

mete nevű rétje, melyről azt tartja a nép, hogy az utolsó Rákoczi-forradalom alatt elpusztult remetei filialis ekleziájáé volt, melynek elpusztulásával Magyarókerékre költözött lakosokkal jött az egyház birtokába. Hogy B.-Hunyadon alól egy Remete nevű falu valaha létezett, az sejtethető az 1606-ki jegyzőkönyvből is, hol is ez áll: Kaszálórét a remetei határon van egy, terem benne 8 szekér széna; de hogy magyar vagy oláh falu volt? mikor pusztult el? és ott leány egyház lett volna? az bizonytalan.

4. Damos.

Az 1606-iki jegyzőkönyvben mint anyaegyház van beírva, akkor Nyárszó, mely most anyaegyház, filiája volt, jelenben Jákó-Telke tartozik ide.

Adatok hiánya miatt nem sok feljegyezni való van ez egyházzról.

Temploma 1701-ben renováltatott. A Rákóczi-forradalom alatt, úgy látszik, e helység is kiraboltatott; mert az annyiszor emlegetett régi jegyzőkönyvben, a clenodiumok összeírásánál, egy ezüst úrasztali kelyhe után, a margora ez van jegyezve: „elveszett ellenség által a revolúcióban.“

Mostani clenodiumai: egy ezüstpohár, és egy ezüsttánygyér 1785 számmal, s néhány értéktelen ónedény.

Nagyobb harangja 1803, kisebb 1795-ben készült, orgonája 1813-ban csináltatott.

Minden egyházi épületei jó karban vannak; az iskolamesteri lak és iskola 1860-ban épült, a czinteremmel együtt kőfállal véttetett körül.

A papi állomás a gyakran változott papok névsora után ítélve nem igen keresett volt.

1. Viski György 1710.
2. Dóósa György 1729.
3. Tatai János 1746.
4. Telegdi P. István 1751.
5. ifj. Dóósa György 1755.
6. ifj. Telegdi István 1760.
7. Kolozsvári F. György 1768.

8. Járai György 1769.
 9. Remetei Péter 1775.
 10. Zilahi József 1775.
 11. Soós István 1780.
 12. Eperjesi András 1784.
 13. Finta Dávid, csak hat hétig szolgált, ekkor megszökött.
 14. Telegdi P. Sámuel 1790 itt halt meg.
 15. Szakács Pál 1801 itt halt meg.
 16. ifj. Szakács Pál 1829-től a jelen évig, a mikor nyugalmába lépett, helyébe jött 1870-ben
 17. Veress Kálmán.
- A papi fizetés 332 frt. 6 kr., mely kalangyás képéből áll, belészámítva Jákkótelke leányegyház képéjét is.
- Az egyház tőke-pénze 443 frt. 84 kr. Földbirtoka 9 hold 299 □ öl szántó, 4 hold 270 □ öl kaszáló.
- Ezen egyházhoz tartozik mint leányegyház:

Jákkótelke.

Egy életre való kis falu, tiszta magyar reformatus lakókkal, Damostól alig egy negyed órányira fekszik. Régen Valkó filiája volt; azonban 1782-ben Damos akkor filialis egyháza Nyárszó, a vele szomszédos Sárvasárral, mely addig Körösfő filiája volt, anya-egyházzá alakulván, a különben is igen közel fekvő Damoshoz, mely magára papot tartani képtelen volt, affilialtatott.

Templomának nyugoti része 1685-ben épült 1747-be renováltatott. A keleti rész is újra épült 1804-ben, melléje csinos torony épült 1842-ben, orgona 1853-ban, az eddigi 1769-ben öntetett harang mellé egy 5 mázsás öntetett. 1867-be egészen új csinos lévitai ház, vele egy fedél alatt iskola-ház építettet, s így minden egyházi épületei a legjobb karban vannak.

Clenodiumai értéktelen ónedények, minden felírás nélkül.

Ezen leányegyháznak van 333 frt. 12 kr. tőke-pénze, 37 hold 1220 □ öl szántója, 2 hold 605 □ öl kaszálója, 1 hold 1170 □ öl terméketlen helye.

5. Bánffy-Hunyad.

Egyházmegyénknek ezen legnépesebb központi egyháza régibb történetére vonatkozólag, az egyházmegye, úgy az egyház levéltára semmi adatot nem nyújt. Lássunk más kútfőket.

Szilágyi Sándor állítása szerint, ¹⁾ Erdély reformatiója 1541-42-ben végre volt hajtva; azonban, hogy Hunyad ekkor az újított hitet még bé nem vette volt, tanúsítja az: hogy Martinuzi György 1541-ben Hunyadon utazva keresztül Váradra, akkori hunyadi plébánus Csáki Mihálynál hált, ki őt egész Váradig elkísérte.

Reformatiója hihető Kolozsvárral egy időre 1556 mártiusára esik. Annyi áll, hogy 1561-ben Hunyadi Demeter személyében már reformatus papja van. Ezen tudós s azon korban nagy hírvű pap 1566-ban hiveivel együtt, az unitária vallásra tért által. ²⁾

Hunyadról a n.-enyedi iskola igazgatóságára hivatott s mint ilyen az 1568 márt 8-án tartott egyházi vetélyen mint az unitáriusok részéről közbeszóló jelenik meg. Dávid Ferencznek Krisztus nem imádása tanításáért ellenfele volt; t. Karádi Pál, az alföldi unitária ekklézsiák püspöke, ki Dáviddal egy véleményen volt, Dávid gyászos sorsát néki tulajdonítja. Ezen híres pap 1579-ben unitárius püspökké lett.

Mikor és minő körülmények közt tért B.-Hunyad vissza a reformata egyház kebelébe, nem tudhatni; annyi áll, hogy az 1806-iki jegyzőkönyvben, már mint tekintélyes reformata egyház úgy szerepel, melynek hogy papjai a superinte lencia elsőbbségi közül valók voltak, eléggé tanúsítja azon tény, hogy 1622-ben május 23-ikán akkori papja Szilvási Márton Bethlen Gábor fejedelem első neje Károlyi Zsuzsánna temetése alkalmával a gyászszőnokok egyike.

Az 1661-ik év, valamint Erdély történetében gyászbe-tükkel van feljegyezve: úgy B.-Hunyadra is gyászt és pusztulást hozott. Egy felől a ragadó kórvész dúla szét a ha-

¹⁾ Erdély története 335 lap.

²⁾ Székely Erdély unitaria ekklézsiája története 645 lap.

zában, másfelől a Kemény Jánost üző Ali basa és tatár khán sáska seregei boriták el az országot, vérrel és hamuval borítva bé annak hegyeit, völgyeit.

Az említett tatár csorda Hunyadra 1661 június 28-án, egy kedd napon, érkezett. Úgy látszik, a kalotaszegiek Kemény pártján állottak, a Kemények ősi sas fészke Gy.-Monostor is itt fekszik, egy Péntek András nevű egyén vezetése alatt öszsze tömörülve, a Hunyadon alóli hidnál csatát próbáltak s vesztek. — Veszteségök iszonyú volt —. A kegyetlen török had által 2000 férfi, nagy része b.-hunyadi, kardra hányattott, lekaszaboltatott; a templom kerítésébe vonult gyermekek, nők és öregek a legnagyobb kegyetlenséggel szintén legyilkoltattak.

A templom hajója, a hátulsó karon lévő felirat szerint 1698-ban épült; déli része későbbi építés, felirata ez: A b.-hunyadi reformáta eklézsia a nagy drágaság, sok tereh és inség között fundamentomából ujra építtette 1772.

Harangjai a múlt század utófeléből valók, orgona és toronyóra a jelen században készültek.

Urasztali edényei közül az ezüstkehely ily feliratot hord: Én Hunyadi Mathiás Márton csináltattam ez poharat az Hunyadi templomhoz sacramentumra 1681. Egy kis ezüsttángyér szintén 1681-ből való, 2 ónkanna és két óntángyér 1705 és 1745-ből valók.

Emlékezet, feliratok, és jegyzőkönyvekből kikutatható papjai, a már fentebb említettekén kívül ezek voltak:

1. Cseugeri Péter 1705.
2. Köpeczi János 1711.
3. Szentsimoni József, ki mint sirkövérről olvasható Gyaluban 20, itt 13 évig volt pap.
4. Viski János 1769.
5. Gyalai István 1798, kinek idejében 1783 kezdődik az anyakönyv.
6. Ábrahám János 1804.
7. Kömes András 1811—1815-ig.
8. Csengeri Sámuel 1816—1863, jött N.-Kapusról.
8. Jelenlegi pap Ignác Károly 1863-ban hozatott Szilágy-Somlyóról.

A papi fizetés áll vékás kepeből, vásár-vámból, egy malom szombati vámjából, s összesen 1551 frt. 85 kr. van számítva.

A rectori állomás academica promotio 671 frt. 61 kr. fizetéssel, a második fitanitónak fizetése 254 frt, a leánytanitónak 514 frt. fizetésök van.

A folyó 1870-ik évben végeztetett bé egy igen diszes papi lak. A régi rectori szállás még a néhai Csengori Sámuel életében a rendes pap számára megnagyított, minthogy a régi és most átalakított papi-lak a nyugalmazott papnak szolgált haláláig lakásul, most a leányok tanítójának lakásul és leányiskolául fog használtatni.

A három osztályu fiu iskola csak a közelebbi években a város által állam-kölcsön pénzzel vásárolt, és a város által iskolának ajándékozott Balog-féle telken van. A terjedelmes kert és tágas udvaron kívül, annyi jól bérendezett épületei vannak e telken, hogy a két tanítói lak, három tanszobán kívül, még négy családnak ad kényelmes lakást, mely az iskolának jövedelmez.

Régebben a b.-hunyadi iskolából, hol a vidékiek gyermekei is tanultak, a rhetorica classisba mentek a gyermekek; de az utóbbi időkben, melyekhez számítandó a forradalmi és az utána következett gyászos kor, mintha átok feküdt volna ez iskolán, nem tudott kebeléből felsőbb iskolákba vágyó gyermekeket kibocsátani; pedig ha a helyi körülményeket megfontoljuk és a vidék alsóbb osztályu gyermekeit ez iskolához számítjuk, miáltal a szegényebb vidéki szülők nagy előnyben részesülnének, itt egy négy osztályu szép iskolát lehetne állítani.

Ezen iskolára vonatkozólag, legyen szabad egy történetet elbeszélni, mit is egy jeles tanárom után, a következőkben adok elő:

A mult század végén, a hunyadi iskolának rectora, tanítványai közül két kittingő tehetséget ismert fel; biztatta a szülőket, hogy jóreményü fiaikat vigyék felsőbb iskolába. A gyermekeik boldogságát szívökön hordozó szülők azt a merészséget követték el, hogy a rector tanácsára fiaikat a kolozsvári főiskolába vitték.

Ennek nagy hire lett, mi elhatott a Bánffy udvarba is. A földesasszony beizen a kolozsvári főiskola rector professorához: hogy két jobbágyának a főiskolában levő fiait küldje haza; mert udvarában két kuktára van szükség.

A rector professor az izenetét zsebre tette, s a fiuk tovább folytatták tanulásukat. Idővel ismét megújította izenetét Bánffyné; de a rector ismét semmibe vette, s minden szóbeli és írásbeli izenetek daczára, a fiuk a főiskolában maradtak, s folytatták tanulósaikat, mig deákok lettek, és ezzel oly sorompóba léptek, hová a Bánffyné hatalma nem hatott be.

Miután a fiuk tanulmányaikat végezték, külföldi egyetemre mentek, az egyik papi, a másik orvosi pályára készülendők. Mindkettő jeles tehetség, mindkettő ismeretben gazdagon tért haza.

Ez időben történt az, hogy a felszentelt tanár, mint udvari pap, a hazatért papjelöltet maga helyett a vallásos, buzgó Bánffynéhoz küldötte prédikálni, kinek nagy tetszését érdemelte ki a jeles ifju szónok, s midőn neve után tudakozódna, ekkor értette meg, hogy az ő b.-hunyadi jobbágyának mily jeles papjelölt fia van.

Később pedig terhes betegségében, az ország főorvosa, maga falura távozyán, Bánffynénál a hazajött orvosnövédek helyettesítette. Az ifju orvos oly szerencsés volt a gyógyszer rendelésben, hogy attól a betegség enyhült, és nagy fordulatot vett, s midőn a hazatért főorvosnak nagy meglegedését nyilvánította az ifju orvosnövédek iránt, s midőn ennek is nevében reáismert jobbágyának fiára, örült, hogy a rector professorhoz tett izenetei sikertelenek lettek; mert a hazaidézett ifjak bizonyosan nem főztek volna oly izletes étkeket, mint milyen hatós volt egyiknek szónoklata, enyhítő a másíknak gyógy rendelvényé.

E jelen században volt az egyik kitünő, jeles esperese a szilágy-szolnoki egyházmegyének, a másik jeles orvos Kolozsvár.

6. Nyárszó, filiája Sárvásár.

Ezen egyházak az 1782-ik évben egyesülve, hoztak magoknak elsőbben papot, lévén az előtt Nyárszó Damosnak, Sárvásár Körösfőnek filiája.

A nyárszói templom 1729-ben épült, a sárvásári 1834-ben leégvén, 1835-ben építettett újra. Mint az emberek mondják, mikor a leégett templomot újra építették, a régi vakolat alatt festett szenteket találtak, mely festvények alatt görög cyril irások voltak; hihetőleg görög templom volt. Különböben a templom jeleni alakja semmi régiségre nem mutat. Mind két egyházban haranglábon függő két-két 1847-ten innen öntött harang hívja a hiveket ímára. A clenodiumok a 18-ik századból valók.

1. Első papja volt Hunyadi Márton 1782. szolgált 40 évig.

2. Hunyadi Dániel 5 évig.

3. Ladányi János, kijött Keresdről 1819, megholt 1828-ba.

4. Viski Dániel, jött Györgyfalváról 1829. nyugalomba lépven, 1867-ben hozatott

5. B. O. Budáról Kertész Elek, ki az egyház tagokkal kellemetlen surlódásai miatt, hivataláról lemondván, helyébe választatott a mult 1869-ik évben

6. Fazakas Lajos.

A papi fizetés 445 frt. 95 kr. o. é.

A parochialis épületek, mind két egyházban gyengék, nevezetesen az iskola-szobák szűkek, alkalmatlanok. Nyárszónak van 1299 frt, 96 kr. tőkepénze, 11 hold 587 $\frac{1}{2}$ □ öl szántó, 9 hold 258 □ öl kaszáló, 260 □ öl legelő, 64 hold 600 □ öl erdő, 4 hold 460 □ öl terméketlen földbirtoka.

Sárvásárnak 731 frt, 59 kr. tőkepénze, 5 hold 1248 □ öl szántó, 7 hold 947 □ öl kaszáló, 5 hold 527 □ öl legelő, 3 hold 892 □ öl erdő, 1 hold 281 □ öl haszonvehetetlen földbirtoka.

7. Magyar Gyerő-Monostor.

A midőn ezen egyház történetét kutattuk, azon édes remény táplálta keblünket, hogy itt a Kabósok, Gyerőfiek, Kemények ős fészkeiben, a hajdonta virágzott monostori apátság székhelyén, nem csak az egyház; de egész bérczes hazánk történelmére nézve fontos adatokat találándunk. Reményünkben csalódtunk. Mintha aludtak volna hivatalbeli elődeink, semmit sem jegyeztek fel, mit ez egyház történetére nézve felhasználható lenne. Az említett uri családok tagjai az országban szétszo-

rodtak; birtokaik részben idegen kezekre szállottak; részben csekélységre olvadtak. A régi nagy hirű apátság egészen megsemmisült s így semmi biztos adatot nyújtani nem képesek.

Az itteni apátságnak klastroma 1241-ben szétludatott ugyan; azonban hihető, hogy az újra építettett, s a reformatióig fenn is állott, fekvésének helye ma már ismeretlen; különben ezen czimzetes apátság ma is, bár az egész faluban 3 cat. lelken kívül több nincs, a catholicus clerushschematismusában figurál.

Jeleni temploma, hihetőleg az apátság régi templomából alakítottatott át. Boltívezete le van ugyan szedve, de annak egykori létezését, valamint a külső oldal-támok, úgy a consoloknak is felismerhető helyei határozottan bizonyítják. A szentély jobb oldalán megvan ma is a segrestye, megvan a fekirányos záródásu scrinium; vagy is azon vak alakításu fulke, hol a catholicus korban a szent olajokat és krizmát tartalmazó szekrények állottak.

A déli oldalon, teljes épségben állanak, a csúcsíves ablakok, melyeknek diszművészete a szebb alakítások közé tartozik. A templom délnyugoti végén, a régi időkben két torony állott, a melyek közül azonban ma csak egyik áll fenn.

Figyelmet érdemelnek ezen toronynak két rendbeli ablakai, melyek a csúcsíves goth építészetnek megannyi remekei. Diszművészetük, a csúcsívbe helyezett kör-idomok combinációjából alakult, alól corinthusi oszlopocskákkal osztályozott két köríves nyílattal, melyek felett szívidomu, elébb csak kajácsosan, vak alakítással jelölt, de közepén egészen áttört ablak rése fordul elő, mely körül a támadó hézagokat felül csúcsív zárodásába helyezett négy szögű, két oldalán pedig három szögű bémetszés vagy áttörés tölti ki.

A templom falának magasságáig leszedett egyik torony délfelé néző oldalát, egy a falba illesztett szobor csoportozat ékíti; a balfelőli részen egy női alak szoptat két kigyót; a jobbfelőli részen, csakugyan egy női alak lándzsával megöli a kigyót, mind két szobor fekvő helyzetben lévő oroszlánon áll.

A templom belseje, úgy látszik, több rendbeli átalakításon ment keresztül. Így p. o. a hátulsó kökar egészen leszedett, s helyébe fából új építettett. Az első kar 1758-ban; urak széke 1753-ban. A faragott kőből való szószék 1752-ben

csináltattak. Orgonája az egész egyházmegyében a legrógiabb 1787-ben csináltatott.

A nagy harang: Az mindenható felséges egy élő és örök Istennek szent neve tiszteletére, az hitek, hogy annál inkább felindittassanak m.-gy.-monostori Kabos Ferencz úr főcuratorságában, a m.-gy.-monostori ekklezsia számára, azon ekklezsia közönséges jövedelmeiből öntettetett 1778; kisebb harangja 1784-ből való. Volt még ezeken kívül két harang, melyek között egyik 1849-ben ágyunak adott, a másik a jelen század elején alakult ó-fenesi ekklezsiának ajándékozott. A toronyban jószerkezetű óra is van.

Clenodiumai között, az innen származott Kabós, Kemény és Gyerőfi családoknak, semminémű ajándékaival nem találkozunk; mintha szegényökre válnék az egyszerű ősi fészkek; emléköknek, neveiknek abbani fennmaradását semminémű adományozásaik által nem kívántak eszközölni.

Az úrasztali kehely 1765-ben készült, ezüstkannáját 1797-ben Sombori Drusiánna, kis ezüsttángyérát egy közember Ignác Ferencz 1806-ban, ónkannáját 1776-ban Rettégi Anna, egy óntángyért 1710, Németi Mária ajándékozták.

Templom és torony, régiségök daczára, használható jó állapotban vannak. Papi háza az 1854-ik évben vásárolt, s közvetlenül a templom szomszédságában eső b. Kemény család udvarházából alakított át, mely ház azonban, minthogy a jelenlegi pap saját házában lakik, most az iskolamester által használtatik.

Vagyon ezen vásárolt papi telken egy szép köépület, mely régen fedetlen hevert; azonban a múlt években az egyház befedette és iskolaszobává alakította.

Az iskolamester háza és iskola haszonbérbe vannak kiadva.

A régi papi telek és ház, alkalmatlan fekvése és távolsága miatt, eladatott, s ára az ujonnan vásárolt papi telek árához csatoltatott.

Ki tudakolható papjai ezek voltak:

1. Viski György 1703 körül, mint az ó-fenesi ekklezsiának ajándékozott harang felirata mutatja.

2. Kolósi Mihály 1758 körül, mint a hátulsó kar felirata mutatja.

3. Szász Márton, ki innen K.-Szentkirályra ment.

4. Déési H. István, kinek idejében 1781-ben kezdődik az anyakönyv; meg halt 1804-ben jun. 23. 75 éves korában.

5. Miklós Péter 1805-től 1840-ig.

6. Az óta az egyházmegyében főjegyzőséget viselő jelenlegi lelkész Hory Farkas:

A papi fizetés 600 frt. 90 krt teszen, mely a hivektől fizettetni szokott kalangyás képéből, papi földek haszonbéréből áll.

Az egyház tőkepenze 1100 frt. magtára 80 véka buza, földbirtoka 50—60 holdnyi szántó és kaszálóból áll.

A mult század végén, és a jelen elején ezen egyházhoz tartozott, mint leány egyház, Derite. A mult időkben önállóságát elveszítve, részint kiköltözés, részint kihalás által, lassankint egészen desolálodott. Utolsó magyar lakója e falunak, ottani birtokát eladva Gy.-Monostorra költözött. Egyetlen hitvallásunkon lévő egyén sem maradván, a kevés földbirtok, templom hely, papi telek eladatván, a belőle bájött pénz a gy.-monostori egyház tőkéjéhez csatoltatott; clenodiumai a szegényebb egyházak közt szétoztattak.

S. Körösfő.

A n.-várad-kolozsvári utvonalan fekszik, tiszta magyar falu.

Temploma napkeleti része hat ölnyi hosszúságban nagyított 1833-ban. 34-ben egészen megújított. A hátulsó rész, azon felirat szerint, a mi a mennyezeten van, 1764-ben épült. Csinos szószék feletti koronája 1835-ben. Orgonája 1841-ben csináltatott. Megújított tornyában lévő két harangjának nagyobbika 1788, kisebbike 1858-ban öntetett.

Clenodiumai a 18-ik századból valók. Két török szőnyegéről a hivek azt tartják, hogy azokat II-ik Rákóczi György ajándékozta, midőn a fenesi csatát elvesztve, megsebesülve Várad felé menő útjában a falu mellett egy fa árnyékában megpihent, hogy ezen szőnyeget terítettette volna a faárnyé-

kába, és midőn azokról felkelt az egyháznak ajándékozta. Azonban egy halálosan megsebesült s üldözött fejedelem, hogy ilyen ajándékozásra kedvet érezhetett volna, szinte hihetetlen. Annyi különben áll: hogy a szönyegek régiek.

Papjai csak 1720 óta tudvák, kik is:

1. Köpeczi István 1720-ban.

1. Incze Sámuel 1764.

A jelen században Bereczky János, ki a kolozsvári főiskola theologiai cathedrájából lépett ide, és innen Türebé dislocaltatott.

4. Szathmári György 1833-tól 1846-ig.

5. A jelenlegi pap Gillyén János 1846-tól.

A papi fizetés 607 frt, 37 krt. teszen, melyből 106 frt. 84 kr. dézma kárpótlás.

Valamint temploma és tornya, melyek küfállal vannak körül kerítve, úgy a papi lak is jó állapotban, a tanítói lak és iskolaház teljesen használhatatlan állapotban vannak.

Az egyház pénzbeli vagyona nem igen fényes; mert csak 42 frt. 72 krajczárból áll, van azonban némi szorgalmi uton szerzett gabonája, és 110 véka kölcsönmagtára.

Földbirtoka 13 hold, 1598 □ öl szántó, 5 hold 611 □ öl kaszáló, 1 held 900 □ öl legelőből áll.

9. Gyerő-Vásárhely.

Mindjárt a reformationnak első éveiben megalakult egyházak egyike, mely a Gyerőfi-család pártfogása alatt, a 17-ik században szépen virágzott, bárha régi fényéből sokat vesztett is; de időnkig még is fenmaradt.

Régi temploma elbontatván 1831-ben alapjából új építetett. A régi templomban találtatott felírást kövek, az újba is áthozattak, s a templom falába idétlenül bérakatva, bévakoltattak. A Gyerőfi-család utódnak érdekében állott volna, hogy ezen kövek az utókornak láthatóvá tétessenek, és ez által a család régi fénykorának emlékoszlopai az enyészettől megmentessenek.

Az 1831-ben kontár-mesterek által épített templom négy évtizedig sem bírta ki a szolgálatot, rosz, gyenge alapra rak-

va, összeomlással fenyegette a buzgó hiveket; azonban 1868-ban kolozsvári polgár és építőmester Kerekes Mártonnak vallásos buzgósága által az összeomlástól megmentetett, ki is kész szívvvel vállalkozott a dülő félben lévő templom kijavítására, hihetetlen olcsó árban fizettette kiküldött segédeit; maga semmi jutalmat nem kért, azt egyedül Istentől várván.

A torony 1869-ben bádoggal fedél alá vétetett, és már most templom és torony diszesen állanak jóállapotban, hirdetésén a hivek buzgóságát.

A paplak szinte lakhatatlan, régi, születte faépület; de bizton hihetni és remélhetni: hogy a nép buzgósága e helyett is mást fog építeni.

A tanítói lak és iskolaház a közelebbi időkben, a múlt évtizedben épültek.

Urasztali készletei közül egy chinai alakokkal cizfrázott czinufedelű kanna a legrégebb, 1670-ből; urasztali kelyhét és egy kis ezüsttágyért 1768 b. Vitéz Klára ajándékozta.

A templomban lévő kised, s már alig használható orgona 400. váltó forinton a kolozsvári lutherána ekkleziájától vásároltatott.

Két harangja újabb kori öntvény.

Kitudható papjai ezek voltak:

1. Málnási József, ki mint egy általa ajándékozott óntágyér mutatja 9. évig szolgált.

2. Doosa László, ki innen Sz.-Lónára ment.

3. Gűgényi András 1770-től 1801-ig, a mikor Kolozsvárról visszafelé jöve tele alkalmával szekere meggyűlt, s benne ő is annyira összeégett, hogy pár nap múlva meghalt.

4. Kaszó N. 1802-ben ment Szilágy Nagyfaluba.

5. Balázs András 1803-ban jött Keresdről, ma is emlegetett, tanult, mivel, s nagy tevékenységű pap, az egyházmegyében több éveken át közügyigazgató.

6. Vincze Ferencz 1850-től 1852-ig, mikor Sztánába vitetett.

7. Azóta jelenlegi pap, Ágoston György.

Székely, az erdélyi unitária ekkleziák történetében, a 197-ik lapon közölt „néhány elenyészett unitar. ekkleziák papjai névsorában emlékezik „Vajdák a-

marási Lőrincz 1592-ben gy.-vásárhelyi pap és kalotaszegi esperesről; úgyszintén a 198-ik lapon felemlíti János papot 1600, elébb lónai majd oláh-fenesi papot, és 1580-ból Thordai Máthét, kiről azt írja, hogy makói pap Magyarországon; hihető összetévesztette a magyarországi Makó várossal, mi kalota-szeggeli ismeretlenségét jelzi. S a 135-ik lapon Rádeczki Bálint életrajzában azt állítja: hogy annak püspöksége alatt 1616—1632 apadának el a Kolozs és Doboka megyei ekkleziák.

Egyházmegyénk régi jegyzőkönyvei, egyes egyházaink okmányaiban, sehol — ki véve b.-hunyadi — reá nem tudunk akadni, hogy az unitarismus egyházmegyénkben oly nagy hódítást tett volna, mint a melyet Székely említett munkájában jelez. A valkói egyháznak nagybecsű levéltárában, hol a reformatió kezdetéig felvihető okmányok vannak, bizonyosan említés lenne, ha egyebütt nem, legalább az ugyan ama levéltárban őrzött „Valkai-család“ iratai között, hogy a családtagok unitária vallásra tértek volna át, mit Székely határozottan állít, midőn Valkai Andrást (Kalotaszegi Valkai) az unitarius írók közé sorolja, s a 120-ik lapon munkáit is előszámlálja.

A papi fizetés 562 frt. 88 kr. van számítva.

A mi kevés tőkepenze volt az egyháznak, a templom kijavitására és a múlt évben bádoggal fedett toronyra elköl-tetett.

Tagosított birtoka az egyháznak 30 hold.

Ezen egyházunk ismertetését az utolsó Gyerőfi, ki a nép által „gyöngyös lovag“ neven emlegettetik, végzetszerű halálának közlésével zárjuk be.

A nép ajkán forgó monda szerint, ezen utolsó Gyerőfi igen szenvedélyes vadász volt. Karácson első napján, a templomba ment, urvacsorát venni. A pap már a szokásos ágendát elmondotta, s már a szent jelvényeket vala a patronus urnak nyújtandó, midőn az udvari vadász a templomba jó és sugva jelenti gazdájának, hogy a régóta nyomozva üldözött őz-csapatra reá akadt. Gyerőfi feledve mindent, kisiet a templomból, s lóra vetve magát, a feltalált őz-csapat üldözésére rohan. A vadak a Mákó, Vásárhely és Kapus közt elvonuló erdőség-

ben voltak, mely hegysoron az ország,-uttól is jól kivehetőleg egy 10—12 öl magasságu szikla van, Mákó felőli részén, menedékes, Vásárhely felé pedig köfal egyenességű. Ezen meredek szikla felé tartottak a vadak, erre üldözte őket Gyerőfi. Felszilajult lóva vadon rohant a sziklához, s annak meredek oldaláról leugorva, magának s gazdájának halálát okozta.

Ezen hegy ma is Gyerőfi ugratójának neveztetik, s a nép hitében ma is él: hogy az Isten büntetése volt, a miért vadász-szenvedélyét magán annyira uralkodni engedte, hogy a templomot és szent vacsorát ott hagyta.

10. Nagy-Kapus.

Hiveinek egy tekintélyes része, a Török-család, egy szó hagyomány szerént, a régi ismeretlen időkben elpusztult Gorbófő nevű magyar faluból származott ide.

Az elpusztult falunak helyén, a gyümölcsfák, templom, és más épület-helyek ma is láthatók. Hogy mikor alakult itt egyházközség, bizonytalan; azonban a régi egyházak közé sorozható. Az 1721-iki jegyzőkönyvben ez van róla írva: ezen ekklézsiá rét és szántóföldei nincsenek specificálva az 1642 esztendőben consignáltott protoculumban, hanem eképpen vagy on írva: szénafüvet, szántóföldet a falu földjeiből annyit adnak, a mennyi kívántatik és elegendendő lészen.

Urasztali készletei közül a nagyobb ezüstpoharon ilyen felirat olvasható: Anno 1757. Istenes indulatból ajándékozta ezen ezüstpoharat a n.-kapusi reformata ekklézsiának Harmathi Dániel és veresegyházi Borbára. F. Pánczél István papságában. Átok legyen, a ki el akarná idegeníteni ezen ekklézsiától. A poharon: Gieöngieösi István név 1617 év számmal, felette egy családi czimer, egy római kétkerekű szekeren, két lábú róka, gyepőlveel kezében, hajt két fékezett oroszlánt, jelképezve: (a ravazság meg zabolázni képes a nyers erőt!) A kisebb ezüst poharat kolozsvári kantor Egeresi Mihály ajándékozta, 1638 július 5-én.

Régi temploma, a közelebbi időkben, egészen újra épült, s a régiből csak egy szép faragványu portale, melyből a régi templomnak régiségére bizton következtethetni, maradt meg a nyugoti falba vakolva.

Az új templomban a szószék feletti koronát, Szócs Lajos és neje Szász Rozália, 1863-ban csináltatták. Új, de rosz szerkezetű, szinte használhatatlanná vált orgonája, a mult évtizedben készült. Az ujonnan épült szép toronynak gombja, hihető rothadt árbocza illesztve, leesett, mit ez egyházmegye egyik buzgó főgondnoka gr. Csáki György tétetett helyre, 86 forintot adván reá oszt. értékben.

Az anyakönyv kezdődik 1785-ben, midőn az ekklézsiában volt 331 lélek, nagyokat kicsinyeket mind összeszámlálva. Papjai közül a következőkről emlékeznek.

1. Pánczél István 1742.

2. Eperjesi András 1782.

3. Sóós István 1806—1812.

4. Csengeri Sámuel 1812—1816-ig, ment B.-Hunyadra.

5. Benedek József 1816—1834-ig.

6. Benedek Sándor 1834-től a jelen korig.

A papi fizetés 1050 for. 6 krajczárra van számítva, melyből 212 frt. 70 kr. dézmkárpotlási kamat, 200 frt. malom-jövedelem, a többi kalangyás kepeből van.

Tőkepénze 56 frt. 69 krajczár; 129 véka magtár. Földbirtoka a következő:

a) A pap használatában 66 véka, 9 kupa férőjű szántó, 6, hold 620 öl kaszáló, 400 öl terméketlen hely.

b) A kántor használatában 13 véka, 3 kupa férőjű szántó, 1 hold 1040 öl kaszáló, 300 öl terméketlen hely.

c) Az egyház közvetlen használatában: 32 véka, 12 kupa férőjű szántó, 1 hold, 380 öl kaszáló, 60 öl legelő, 55 hold 500 öl erdő, és 3 hold, 200 öl terméketlen helyből áll.

Ezen egyházhöz tartozik:

Kis-Kapus, leányegyház.

Temploma a késő goth kornak csinos mű-émléke; szentélye nyolczszögből képezett három oldallal záródik. Diadal

ive csúcsíves; ilyen bolt ivezete is, melynek közép henger és két mellék horonnyal tagozott hevederei egyszerű gyáru kövekre nyugosztvák; paizsalaku zárköveinek egyikén, a Gyerőfi-család czimere van dombor metszéssel bevésve. A szentély külső része körül lévő gyámoszlopok egyik vízvezetőjén ily felirat 1. 4. 41, a templom építettési korára látszik utalni. Hogy ezen év szám falsificatum, annyival is inkább lehet gyanítani; mert azon korban, az arabs számjegyek használata, nem igen volt ismeretes. Különb en ezen felirat nélkül is a templom goth stylájából, határozottan lehet annak építettési idejét, a 15 század közepére tenni.

Egy a nép ajkán forgó szóhagyomány szerint, a leány ágon cath. kézre került Gyerőfi-birtok tulajdonosa factiója következtében, ezen templomnak is elfoglaltatása megkísérelt; de sikertelenül, mert a nép Parajdi Mihály lévitájának vezetése mellett, az erőszaknak erőszakkal állott ellenében s az elfoglalni akaró catholicusokat elűzé. Az erősen megvaspántozott ajton, ma is láthatók némi fejsze vágások; mit a szó hagyomány szerint, a catholicusok ejtettek.

Nem mellőzhetünk itt két régi sírkövet meg említeni; melyek közül egyik a papi szék háta megett a falba van illesztve; a másikat a régi kriptá szájától, majd nem féllábnyi föld réteg alól kellett kiemelni.

Az elsőrül, ámbár feliratának legnagyobb részét valamely kegyetlen kéz barbar módra lefaragta, annyi kiolvasható: hogy azt Bornemissza Anna emelte Gyerőfi Jánosnak 1619. decz. 10-én. A másiknak föld és kéz rongálta felírásából annyit kibetűzhetni, hogy Gierőfi János és Sigmond tetemei felébe tétetett, kik közül az első jul. 16-án; az utóbbi márt. 18-án halt el.

Az évszám latin számjegyekkel van ugyan írva, s mostani állásában M. C. III-at jelentene; azonban hihetőleg még az M után D-nek kellett lennie, s az, vagy a hibás vésés, vagy a nedvesség miatt lemállott, mert azon időben a családi vezetéknevek használata nem volt divatban.

A templomtúl távol, benn a faluban, mert a templom künn az erdő szélén van, egy fatorony van, az ebben lévő két harang nagyobbikán ez van írva latin betűkkel: „In virtute

tua C. (cristi) fiat pax. 1527. A kisebb harangon: Josephus Rhedei de Kis Rhedei 1651 curavit.“

A lévitai lak, egy omló félben lévő, bésüllyedt s a jelen évi sok víz esés okozta árvizek annyira béiszapolták: hogy már lakhatatlan. Közelebbről tétetett intézkedés a lévitai laknak és iskola háznak más helyre építéséről.

Tőkre-pénze 153 frt. 22 kr., magtára 64½ véka gabonából áll. *

Földbirtoka 39 véka, 8 kupa férőjü szántó; 1 hold, 567 □ öl kaszáló, 200 □ legelő, 50 hold erdő és 1347 □ terméketlen helyből áll.

II. Gyalu.

Sajnálattal kell nyilvánítani, hogy ezen ősrégi, elsőrangú egyházzról, mely az egyházmegye⁶ nek több esperest, főjegyzőt, a superintendentiának egy püspö⁶öt adott, adatok hiányában majd semmi érdekest nem nyújthatni. Okmányai az itt keresztül vonult, pusztító hadjáratok prédái lettek annyira, hogy papjainak névsora is, e jegyzőkönyvekből csak 1741-ig vihető fel. *

Hogy az egyház, már alakulása első éveiben, mely a reformationnak Erdélybe lett behozatala idejére esik, egyike volt a legtekintélyesebbnek⁷) mutatja az, hogy Erdély 4-ik püspöke Tornyai Máté 1572-től 1585-ig itt sáfárkodott, s innen választatott püspökké.

A 17-ik századból csupán egy papjának nevét hagyá fenn a történelem, s ez Enyedi János, kiról Szilágyi Sándor Apáczai életrajzában írja: hogy ennek egy Galenust adott.

Több, ezen században szolgált papjainak neve, a feledékenység tengerébe merülve, veszett el.

A 18-ik századbeli papok ezek voltak:

1. Boros Gáspár 1700—1742-ig; ez Tract. esperes volt, kinek idejében: az egyházak javai, clenodiumai etc. .a mik a Rákoczi-forradalom dúló árából meg menthetők voltak, összeirattak.

⁷) Smirn Policarp. 41 lap.

2. Szentsimoni József 1742-től, ment B.-Hunyadra; itt 20 évig szolgált.

3. Viski János 1763.

4. Kovács László 1764.

5. Kolozsvári György 1769.

6. Viski Pál 1799.

7. Farnos György 1803.

8. Szakács János 1830.

9. A jelenlegi pap, Kónya András, 1847-től.

A rektori allomás academica promotio lévén, 1796-ban Goró Gábor elbocsáttatása alkalmával, állandosított a tanítói állomás, a mikor is B. O. Budáról, esperesi consensus ellenére Bányai János hozatott állandó kántornak.

A papi fizetés 1235 frt. 92 kr. melyből 870 frt. 70 kr. dézmkárpótlási kamat.

Csudálkozni lehet, hogy az egyház úrasztali készletei között a többnyire vallásunkon lévő vár-urainak semmi olyan adományai nincsenek, melyekkel nevéket az utókornak fennhagyhatták volna.

Az aranyozott ezüstkehely „Sorban István uram udvarbiróságában 1655-ben készült“, egy ezüsttárgyér „néhai Keczei Györgyné, Pápai Krisztina csináltatta, a gyalui ekklézsia számára 1723-ban.“ több úrasztali készletei 1698, 99, és 1713-ból való ón-édenyek.

Régi temploma 1826-ban lebontatván, mely akkor 100 éves volt, egy új templom építéséhez kezdetek; de költség hiány és részvétlenség miatt maig sincs bevégezve. Temploma hijujában, a templom faláig emelt toronyban, két 1677, és 1792-ben öntetett harangja van.

A papi lak kiujitva, használható állapotban van, iskola ház és tanítói lak, egy fedél alatt, a közelebbi években épített, minden más épületek jó állapotban vannak.

Tőkepénz és magtár nincsen; hanem van fájdalom! 1129 frt, 46 kr. adósság.

Földbirtoka 12 hold, 825 □ öl szántó, 20 hold kaszáló, 36 hold 987 □ öl erdő és 2 hold, 679 □ öl legelőből áll.

12. Szász-Lóna.

Az egyházközség lakói, mint neve is mutatja, eredetileg szászok voltak; de az ős-lakók, részben kipusztultak, s helyöket magyarok foglalták el, részben elmagyarosodtak, mit a maig is fenn maradt nemes előnévvel bíró családok p. o. Hindrik (Hainrich), Abert, Fábíán, eléggé tanusítanak.

A falu közelében egy hegyen, valaha vár vagy erődítvény is volt, melynek „puszta vár-tető“ neven fennmaradt helye ma is mutogatatik.

Templomának építetési stylje, alakja, bár az idők folyamán, eredeti alakjából némileg kivetkőztetett, a 15-ik századra mutat, erre utal régi barát minuskel betűkkel feliratos harangja „Cristus rex venit in pace, deus homo factus est 1482. úrasztali kelyhén ily felirat van: B. B. V. E. A. 1701. febr. 9. a gyalui ekklézsiának adtuk.“ ennek árát letévén Bakos János, adta a sz.-lónai ekklézsiának 1722-ben Egy szép ezüsttángyér 1861-ben az egyházat illető dézma kárpótlási kamatból csináltatott; (valamint egy második széphangu harang is); egy óntángyér 1761-ből.

Az egyház papjainak tartására, mint az adomány levélből látható, az egyháznak nem lévén módja papot tartani, kegyelmes urunk I-ső Apafi Mihály fejedelem ó nagysága collatiojából, az egész határ dőzmájával dotáltatván meg, ez egyház jövedelem tekintetéből a második az egyházmegyében.

Nevök az egyház jegyzőkönyvében következő sorban van feljegyezve.

1. Tarpai András 1700, ki itt holt meg.
2. Nagy Görgényi András, ki itt szenteltetett fel 1737-ben.
3. Baló Pál 1738, ki is szorosán megkivánta az ekklézsiában a fenytéket tartani, miért a késő maradéktól is igen kemény embernek tartatott. 1739-ben pestis volt, melyben legelőbb Baló uram halt meg, min a rozs szívú emberek nagyon örvendettek.

4. Ajtai Mihály 1740, ki is holmi kedvetlenségek miatt cserélt Incze Sámuel urral, ki az 1754 évben ide hozatott.

Hivatalát dicséretesen folytatta, mint practisalt ember, mint más ekklézsiákban úgy itt is a templomot megújította. Ajtai ur megunván Mérát, visszajött ide s itt nagy bajjal papi házat épített 1762-ben; de kevés ideig bírhatta, mert 1763-ban guttaütésben meghalt.

5. Helyébe jött gy.-vásárhelyi pap, Dóózsa László 1764; ki is igen híres ember volt ékesen szólásáról s nagy gazdagságáról.

6. Pataki Dániel 1770, ki ezen tractusnak 24 évig főnotáriusa volt, nagybölcességű, kegyes, becsületes és hasznos tanító vala.

7. Pataki István 1787 lejövén az akademiáról, apjának káplánya volt néhány évig, vitetett Bikalra.

8. Ifj. Pataki Dániel 1791, mint apja melletti káplán 1798, úgy az után 1813-ig rendes pap.

9. Szakács János 1814—1837 január 7-ig, hozatott M.-Valkoról. Helyébe lépett a jeleni pap

10. Szakács István, ki 1836-tól fogva apjának káplánya volt, s ennek halálával rendes pappá lett.

A papi fizetés 1354 frt, melyből 1049 frt. dézszakúrpotlási kamat. Minden parochialis épületek a legjobb karban vannak.

Az egyház földbirtoka 115 véka, 10 kupa férőjü szántó, 13 hold, 1232 □ öl kaszáló, 7 hold erdő, 1 hold 1107 □ öl terméketlen hely és 7 hold, 1400 □ öl legelőből áll.

13. Oláh-Fenes.

Biró András, ez egyháznak volt papja; több az egyház történelmére vonatkozó jegyzeteket tett, az egyház jegyzőkönyvének lapjaira. Ezen jegyzetek szerént,

Az ó-fenesi ekklézsia kezdődött akkor tájban, mint gya-

nitani lehet, mikor II-ik Rákoczi György boldogtalan idejében 1658-ik esztendőben Gyalu és Sz.-Fenes közt egy rettenetes ütközet volt, a törökök és nevezett fejedelem hadseregei közt. Elpusztultak akkor nevezetesen a szász-fenesi ekklézsia lakosai; a kik megmaradtak, elvonták magokat Sz.-Fenesről délre a hegyek közé, O.-Fenes és Szt.-László felé. Itt az akkori földesuraktól, mint szorgalmas, munkás nép örömetst befogadtatván: megtelepedének. Innen neveztetik a régi levelekben is, az említett helység Oláh-Fenesnek; ámbár már régóta mind magyar lakosai vannak.

Ezen letelepedés előtt oláhok lakták, kiket azonban a földes urak, ki a havas alá telepítették le, mely telepítvénynek Kis-Fenes nevet adtak.

Hogy Ó.-Fenes lakói, szász eredetűek, ezen állítást bizonyítja az, hogy még mai is, különösen az öreg embereken látszik a szász-kép kitetsző tiszta vonása, s az a nemes tulajdona a szász nemzetnek: hogy jó földmivelő emberek, és buzgó vallásosok. Ilyenek most is Ó.-Fenes lakói!!

Az ó-fenesi egyház filiája volt Sz.-Lónának, mint egy nyelvű anyaegyháznak, 1749 esztendő tájáig.

A catholicus papok, különösen a jezsuiták fondorkodása következtében Mária Theresia uralkodása alatt, az akkori földesúr gr. Haller György, vallásos vak dühében, erőszakkal elfoglalta a refor. templomot, az ahhoz tartozó mindennemű külső javakkal egyetemben. A clenodiumokból két ónkanna, egy aranyos ezüstpohár, egy kis keresztelő ón kanna megmaradt, melyeket előre gyanítván a lakosok, az elkövetendő erőszakosságot félretettek vala; de a templom és harang máig is birtokában van a catholicusoknak, ámbár igen kevesen vannak még most is, mig Istené legyen a dicsőség, a reformatusok mind-mind, jobban szaporodnak. Hiába vették el templomukat, hiába tartották 33 esztendőig erős tilalomban, az erőszakos földesurak az embereket; hogy isteni tiszteletre pap hozzájok se esketni, se temetni ne járjon; hiába csalogatták őket, hiába hajtották ünnepe napokon processiókra, mert még mind e mai napig is állhatatosan megmaradtak, a magok igaz, Jézus vérén fundált vallásukban. 33 esztendeig tartott az a siralmas martiromsággal teljes

idő, melyben sacramentumokkal való részesülhetés végett, titkon, más helyekre kellett járniok, halottjaikat pedig minden czeremonia nélkül eltemetniök!!

Folyamodtak az akkor Szebenben székelő kir. guberniumhoz, vallásuknak helységökben szabadon gyakorolhatásáért; honnan azon vigasztaló választ nyerték: hogy a szomszéd reformata ekkléziákból hívhatnak magoknak isteni tisztelet-tételre papot. A fanaticus, tyrannus földes úr, Haller Györgytől való félelem miatt, titkon felhívták a sz.-lónai fiatal pap J. Pataki Dániel urat, ki a legnagyobb félelmek közt, kétszer, mindig az éjjeli éjféle órákban a Zor István házában isteni tiszteletet tartott; mit megtudván a vakbuzgó tyrannus, iszonyu haragra gyulva, Zor Istokot elfogatta, s ad majorem dei gloriam, tövis koronával megkoronázta, úgy hogy a vér csorgott orczáján le; hátára egy iszonyu goromba nagy keresztet kötözvén, rút csufolodások között, szüntelen ostorral csatogtatván meztelen hátán, három. egymás után való péntek napon az udvari kastélyból a catholicum templomig végig hurczoltatta az utczán, egyszersmind a három pénteken 50—50 botot veretett reája. Hallatlan kegyetlenség! a vallásbeli vakbuzgóságnak, bigottságnak ocsmány autodafe-szerű nyilvánulása.

Elpusztítván az Isten ezen kegyetlen vérengező vadállatot, mert nem érdemes az emberi szép nevezetre, megszűntek a kegyetlen üldözések is. Halott temetésre elsőbben, néhai különös buzgóságu tiszteletes Pataki Dániel sz.-lónai pap járt fel, prédikálván künn a temetőben. Majd későbbben, szent-lászlói pap t. Makfalvi János uram, mert a szent-lászlói ekkléziához csatoltatott Ó.-Fenes, mint filialis, 10 esztendőig!

A sok sanyargattatások után, újra éledvén ekkléziánk, a reformatus lakosok azon mértékben kezdtek szaporodni, mint a catholicusok apadni. Elvált a mater ekkléziátl. Hogy az isteni tisztelet mindég folyamatba lenne közöttök és az igaz tudományban, a buzgóság és kegyességben gyarapodnának, elsőbben is elhozták 1793-ban papnak, J. Czintos Kelemen ródi lévítát, ki is a Balázs István és Gyurka András házaikban tartotta az istenitiszteletet 1795-ig, a mikor is az ekklézia a falu közepe tájára, egy dombra deszkából épi-

tett egy kisdéd templomot és haranglábot, melyben az áldott földesasszony b. Jósika Imréné ő nagysága sokat segítette ekklézsiánkat, ő adván valamint a templom helyet; ugy mellette a papi telket is. Ezen helyre tisztességes papi lak, csűr, pajta építtetett, melyek végbevitelébe különös buzgósággal fárodozott d. curator Kis János.

Czintos Kelemen kilencz évi szolgálatja után elvitetvén B. O. Budára, helyébe Budáról jött Csobod József, ki szolgált itt öt évet. Ennek halála után helyébe lepett Biró András.

Egy új kőtemplom építéséhez 1820 jun. 5-én kezdett az ekklézsia, s már azon évben az isteni tisztelet benne tartatott. Hathatós segélyvel volt az építésben a földesúr b. Jósika Miklós ¹⁾; kinek jósága által az isteni gondviselés kipotolni kívánta azon sok szenvedést, melyet a volt földesúr Haller György kegyetlen fanatizmusa mért volt a szegény ekklézsiára, — ki, bár maga catholicus volt, — még is ingyen adott templom építéséhez mindennemű fa materialékat, mészégetéshez fát, téglát, vasat, kőműves mesterembereket fizette és tartotta, annyira, hogy a csinos és szilárd templom nem került 949 váltó forintjánál többbe az ekklézsiának. 13 hónapi szorgalmas munka után annyira elkészült a templom, hogy 1821-ben felszenteltetett, mely alkalommal Nagy György, felvinczi pap, volt a szónok!

A szószék feletti csinos korona 1829-ben készült, összhangzatos csinos orgonáját 1833-ban gr. Kendefi Ádám és neje Bethlen Borbára csináltatták.

Ezen kegyes főúr az egyházat több szántófölddel is megajándékozta. A kötoronyban lévő két harang egyikét a gy. monostori ekklézsia ajándékozta, mely felirata szerint 1703-ban Viski György papságában öntetett.

Úrasztali kelyhét, 1690-ben Isten dicsőségére csináltatta Beres István. 3 óntángyér, 2 ónkanna 1710.—1736 közé eső évekből valók.

A papi lak ujitásra vár. Tanitói lak és iskolaház szilárd anyagokból a múlt években építtetek; más a parochialis telken lévő épületek jók.

¹⁾ Az író Jósika Miklós édes atya.

A fentebb említett Biró András papot, hivatalában követte 1850-ben Pánczél Károly, ki 1858-ban Fogarasba vitetvén papnak, helyébe jött a jeleni pap Sebestyén Ferencz.

A papi fizetés 296 frt. 20 krajczárra van számítva.

Van az egyháznak 671 forint 80 krajczár tőke-pénze. Kölcsönmagtára 191 véka és 10 kupa gabona. Földbirtoka 5 hold 400 □ öl szántó, 2 hold 600 □ öl kaszáló, 1200 □ öl legelő és 832 □ öl terméketlen helyből áll.

14. Szent-László.

Ezen egyház, valamint régiség, ugy népeesség tekintetéből is az elsőrangúak közé tartozik, hová a reformatio tiszta tüzeinek felcsillámlott első sugárai korán elhatottak.

Templomán a 14-dik században divó csúcsives építészeti izlés vehető észre. Valamint minden régi egyház mellett, hol t. i. újra nem öntették; ugy itt is a fatoronyban egy régi harang van, melyen ily felirat olvasható: Ora pro nobis beate rex — LADISLAVS ao dni 1478. Régészeti szempontból, igen fontos ezen felirat. Ugyanis: a régészek által általánosan elfogadott tény az, hogy az úgynevezett „minuskel“ irmodor a 14-ik század végéig tartotta fenn magát, a 15-ik század kezdetén jött be a barát „minuskel“ irmodor, mely a 16-ik század közepéig uralkodott. Ezen feliratnál pedig csupán a „Ladislavs“ szó van a latintól eltérő betűkkel írva, s az is inkább minuskel-féle betűk felé hajlik. Az évszám pedig tisztán arabs számjegyekkel van írva; holott azon korban ezeknek használata még nem volt egészen divó; legalább a négyes számjegyet megfordított 8-assal fejezték ki. Ha harangon nem lenne e felirat, falsificatumnak lehetne mondani.

Papjai voltak:

1. Czeglési György 1728.
2. Kibédi Benedek 1746.
3. Makfalvi János 1807.
4. Szathmáry György 1829.
5. Ujvári Cz. György 1843, ki Inaktelkéről jött, itt tr. esperes lett.

6. Jelenben papja: Domján Ferencz.

A papi fizetés 630 frt 9 kr. Mint az egyházmegye 1721-iki jegyzőkönyvében írva van, itt is mindenből dézmája volt a papnak; de a helység hatalmas birtokosa, „mert ő k. tábla embere, a dézmát magának elfoglalta.“

Az egyházi épületek közül a temp'om jókarbau van; papi, tanítói, nyg iskolaházak a közelebbi időkbén épültek, csinosak és kényelmesek.

Tőkepenze 2521 ft 48 kr. Kölcsön magtára 290 véka gabona. Földbirtoka 31 hold; 700 □ szántó, 6 hold 688 □ kaszáló; 10 hold, 1367 □ legelő; 21 hold, 1145 □ erdő; 3 hold, 56 □ terméketlen helyből áll.

15. Magyar-Léta.

Ezen kised, tisztán közemberekből és tiszta reformatusokból álló, egészen magyar helységről, 1868-ban a paplakkal minden írományok elégvén, adatok hiányában nagyon keveset lehet írni. Mint clenodiumai és az egyházmegyei jegyzőkönyvek sejtetni engedik, a 18-ik század második tizedében alakulhatott.

Temploma 1847—1851-ben épült. Nagy harangja 1757, kisebb 1812-ben öntetett. Clenodiumai közül egy kis ezüstpoharat 1720-ban Erdélyi Márton és nője, Moréh Erzsébeth csináltattak, a több onból való urasztali edények 1720—1742 közötti időkből valók.

Kitudható papjai ezek voltak:

1. Tóthfalusi Mihály szolgált 43 évet, † 1835.
2. Antal György, 1836—1852, ekkor ment Inaktelkére. —
3. Jeleni papja Szakács János, ki B. O.-Budáról hozatott.

A papi fizetés 325 frt 86 krajczárból áll. Tőkepenze nincsen. Kölcsön magtár: 79 véka, 8 kupa gabona. Földbirtoka: 9 hold, 1026 □ szántó; 2 hold, 649 □ kaszáló; 10 hold, 167 □ legelő és 1 hold, 436 □ terméketlen helyből áll.

16. Al-Jára,

Mely egyház, a létel és nemlétel folytonos harcát küzdve, változó szerencsével 1730 óta áll fenn. A nevezett évről az egyházmegye jegyzőkönyvében ez áll: Én Boros Gáspár, tract. esperes és gyalui pap, vettem kezemhez, kegyes Istenfélő patronáktól, u. m.: b. Vesselényi István ő exellentiaája hitese feliségétől, gr. Bánffy Kata asszonytól, 20 forintokat és mlgos gr. Bánffy György ő nagysága hités párjától, gr. Thoroczkai Ágnes asszonytól 200 m. forintokat, a melyből építettett a járai kis templomocská; egy részből megmaradván ezen költségből ft 100, melyet kiadtam interestesre Gyaluban lakó nemes Finta Márton és Dániel uraiméknak, hogy azon kevés interest fordittassék ezen infáns járai ekklésiában szolgáló ministernek; ha pedig deficialna ezen ekklésiácska, azon kis interest fordittassék más szükülködő ministernek ezen mitractusunkban“. Megjegyzendő azonban, hogy ezen 120 forinton épített templom, csak ugynevezett palics fallal birt; a jelenben újra épített s a 49-iki dulás után újra fedett kis kőtemplom, a későbbi időkben gr. Thoroczkai Pál költségén épült.

Ez a második egyház ezen tractusban, mely a közlelbbi forradalom alatt a románok által felpredáltatott. 1849 január 15-én a Bálint Simon verespataki pap vezetése alatti románecsorda rohanta meg e helységet, s a földdelegyenlővé tette. Az egyháznak minden névvel nevezhető javai, temploma, papi, mesteri háza leégett, clenodiumai, jegyzőkönyvei elraboltattak, megsemmisítették; akkori pap, Gálfi József, iskolamester Deák Józseffel együtt, 45 ekklésiai tag a legnagyobb kegyetlenséggel legyilkoltattak.

A különben is kevés lelket számláló ekklésia, a végpusztulást nem tudván kiépülni, 1858-ig meg volt semmivélve; ekkor a hivek, de különösen a Czakó János és József, ugy Vincze-Márton egyházi tagok buzgósága követ.

keztében a templom befedett, a papi lak újra építettett. Később a b. Kemény Ödön és gr. Teleki Gusztáv buzgóságuk a tornyot is befedette, az elrabolt harangok a Váradai Ferencz utasítása és munkássága által oláhfalvaktól visszaszerezettek.

A véghezvitt tagosítás alkalmával a fentebb nevezett buzgó patronusok s más kegyesek adományjaiból a tagosított egyházi birtok, megígért képére 1865-ben papot vitt az egyház magának. De azóta mindég terméketlen évek s az elszegényült hivek részvétlensége miatt a különben munkás pap áldozattal tarthatja fenn magát, enyhítvén szükségét a mlgos egyházi főtanács évenkénti segélye.

Clenodiumai nincsenek, s az uri szent vacsora kiosztására egy üveg pohár és egy porcellán tángyér szolgál.

A jeleni papfizetés legnagyobb részben a tagosított can. portio haszonélvezetéből, és a hivek által ígért kepeből áll. A canica portio a közelebbi években csak áldozattal mivelletett, a hivek, minthogy a r. catholica és unitária egyház hivei, papjoknak semmit sem fizetnek, ha a pap kepejét kéri: azzal fizetnek, hogy ijeszti papjokat, hogy oda térnek át, hol fizetni nem kell, és így a pap csak azoktól kap valamit, a kik önként fizetnek, ezeknek száma pedig igen kevés.

Tőkepénze 507 ft 6 kr. Magtára 69 véka. Földbirtoka: 22 hold, 125 □ szántó; 7 hold, 1181 □ kaszáló; 6 hold, 1068 □ legelő; 13 hold, 1285 □ erdő és 930 □ terméketlen helyből áll.

17. Ajton.

A mult időkben, hogy mily népes és virágzó egyház lehetett ez, tanusítja az egyházmegye régi jegyzőkönyve, hol annyi földbirtoka van bejegyezve, a mennyi egy egyháznak sincs ez egyházmegyében. 140 vékás föld az egyház közvetlen használatában, 64 véka a pap használatában; ugyanitt három harangja emlittetik; köztudomásu dolog az is, hogy itt generalis synodus is tartatott. A fényes multnak jelenben setét az árnyéka ! !

1601-ben Bástá katonái dúlják fel, s az egész községet majd a földdel egyenlővé teszik. 60 év múlva, 1661-ben, a silitriai basa vezérlete alatti tatárok rohanják meg s konczolják össze a lakósokat, kiknek csontjait az unokák az 1825-ik évben templom ujtás alkalmával összegyűjtve, közös sirba teszik le; majd a német labanczok Torda felé vonulásokban tesznek irgalmatlan pusztitást.

Ezen pusztitva dühöngő hadjáratok a magyarokat majdnem kiirták e helyről, s helyöket lassanként oláhok foglalták el, annyira, hogy ma már a magyarok a helységnek csak negyedrészt teszik.

A gr. Bethlen és báró Kemény családok itt lakott tagjai az egyháznak mindég kegyes pártfogói voltak; de különösen gr. Mikó Miklósné, gr. Bethlen Klára neve, kitörölhetetlen betűkkel van beírva az egyház emlékkönyvébe. Ugyanis, ezen kegyes urnó többrendbeli értékes ajándékai mellett, majdnem egy félszázadig, szinte egyedül tartott az egyháznak papot.

Bár kitünő patronusokat, patronákat volt szerencsés birni; de régi fényére nem tudta magát felküzdeni. A kegyes patronusok kihaltak, birtokaik oly kezekre mentek, kik a helyett, hogy az egyházat segítették volna, inkább földbirtokait, a hol csak szerét tehették, elfoglalták, nyirbálták; annyira, hogy a réginek csak felerésze maradt meg. A hivek eloláhosodván, azoknak nyelvökkel rosz szokásaikat, erkölceiket, babonáikat elsajátították, a *vallás iránt közönyösekké lettek, az egyház terhét, az egyház szolgálóinak fizetését zugolódva hordozták; nem csak, de e század harmadik tizedében a kepe-fizetéstől, mely eddig sem volt terhelő, menekedni akarván, tömegesen gr. catholisálni akartak: hogy ez nem történt, mely reájok nézve több volt, mint nemzetiségöknök tökéletesen a romanismusba való olvadása, az eddigi, különben is csekély papi-bérnök, még csekélyebbre csökkentése által volt kikerülhető.

Igaznak marad az: hol legnagyobb a veszély, ott van legközelebb az isteni gondviselés. Itt is beteljesedett, midőn az isteni gondviselés migos Zejk Károly ur személyében az egyháznak egy oly főgondnokot támasztott, ki szóval, tet-

tel és befolyásával, sőt ha kellett, anyagi áldozattal is megmenté, a mi megmenthető volt.

A vallásos élet felébredett, s új hajnal kezdett derengeni a hosszas ború után. A templom megújított, belsője felszereltetett; ugyszintén a szószék felibe új korona készítettett, 1841-ben csinos orgona csináltatott. 1858-ban az akkori fiatal lelkész erélye s nevezett főgondnok ur buzgósága által istápoltatva, akkor, midőn a magtárak eszméje ez egyházmegyében csak N.-Almásón volt valósítva, egy magtárt létesített, mely jelenben igen szép összegre nőtte ki magát.

A szerencsés eredmény, a különben lágymeleg hivekben, buzgóságot költött fel, és most ajtoni hiveink minden jóra kész szívvvel vállalkoznak.

Valamint a templom, ugy a papiház s még a tanítói lak is, jó karban vannak; azonban az iskolaház szűk, alkalmatlan, jelenben egy kőből építendő torony előkészületei foglalatostkodtatják a hiveket, s hogy minél hamarább fényleni fog fényes fedele, ezért kezes az egyházhiveket tanácscsal s jó példával mindég buzditó haszonbérllő: t. Szőlősi József ur erélye.

A jelenlegi roskatag fatoronyban két, a 18-ik században üttetett harang van.

Az urasztali edények közül egy ón kannán: 1587, olvasható; antik mivű, aranyozott ezüst kelyhének felső része hiányzik, e kis ezüst poharat 1770. K. Becsek Miklós és D. Kovács Sára adták; egy gyönyörű s meglehetősen súlyos ezüst tángyért; ugy két aranycsipkés s arany fonállal kivart urasztali kendőt, 1829, özvegy gr. Mikó Miklósné, gr. Bethlen Klára adományozott.

Papjai 1785-től innen tudhatók:

1. Nagyosi Gábor 1785—1808-ig.
2. Dániel Mózes, 1809—1847-ig.
3. Fábri József, 1847-től 1857-ig.
4. Mihálcz Elek 1857-től 1863-ig, ment Valkóra.
5. Nagy István, 1867-től 1870-ig, mikor a kolozsvári kórházban elhalálozván, helyébe jött
6. Domján János.

A papi-fizetés 301 frt 21 kr-ra van számítva.

Van az egyháznak 682. ft tőkepénze; földbirtoka: 11 hold, 367 □ öl szántó; 19 hold, 491 □ öl kaszáló; 6 hold, 423 □ öl legelő; 19 hold, 704 □ öl erdő és 2 hold, 729 □ terméketlen helyből áll.

Ezen egyházhhoz tartozik, mint leány-egyház,

Ród :

melynek hiveit hat egyházi nemes család tagjai teszik. Régebben népesebb volt, mely időben, néha-néha kevés idő-re, papjai is voltak; azonban az egyháztagek részint kihalván, részint elköltözvén, önállóságát soha sem tudta visszaszerezni. A forradalom előtti időkben kevés ideig szolgáltak itt Füsü Mihály, Veress Miklós, majd egy Sáros nevű pap, azonban mindnyájan vándorbotot vettek kezökbe — jobb hazát keresni.

Az egyháznak van egy kiseded, jó karban levő temploma, egy csengetyűje; az ugynevezett papiházban egy haszonbéres lakik, ki a beszolgáló ajtoni papnak fizeti a haszonbért.

Urasztali edényei közül egy kiseded ezüstkelyhet gr. Bethlen Elek és neje gr. Vass Juliánna, két darab ezüst tányért Bihari József és neje Garda Krisztina, 1808-ban csináltatták.

Tőkepénze 300 forintból áll. Földbirtoka: 5 hold, 1400 □ ölszántót; 7 hold, 70 □ ölkaszalót; 1000 □ öl legelőt, egy hold erdőt és 3 zsellér-telket teszen, melyeket, kivévén az erdőt, a beszolgáló ajtoni pap használ. A folyamatban levő tagosítás alkalmával remélhető, hogy a birtokos urak, nemzetiségi érdekből is annyit adományoznak, hogy az egyház képes lesz egy lévitát tartani.

18. Györgyfalva.

Alakulása ezen egyháznak az 1750—60-ik évek közé esik, az ezen évek előtti egyházmegyei jegyzőkönyvek, még mint leány-egyházat sem említik; hihető azonban, hogy

még ezen idő előtt voltak itt reformatusok, kik vagy Kolozsvár, vagy Ajtonhoz tartoztak, mely helyekkel éppen határos. Maig is fennálló fatemploma 1762—63-ban épült. Minden perczben összeomlással fenyegető fatornyában két harang van, melyek 1844 és 1845-ben újra öntettek.

Majdnem hihetetlen ezen, szinte ezer lelket számláló egyházközségnek vallás iránti közönyössége. Az összes anyaszentegyház terhei hordozásától annyira visszavonják magokat, hogy az ugynevezett vizsgálati költségeket s más az anyaszentegyház szükségeire felszedetni szokott pénzeket, évek óta csak a múlt évben lehetett nagy bajjal felvenni; nemcsak, hanem saját egyházuk felvirágzását célzó minden intézkedésektől, a mi anyagi áldozatba kerül, ámbár a hívek inkább jómóduak, mint szegények, annyira vonakodók, hogy az egyházmegye szegényére, Kolozsvárnak tőszomszédságában, mai napig is egy omlófélben levő fabó-déban dicsérik az urat; ezen deszka templomnak oldalain szabadon jár ki és be a szél; emiatt az 1840-ben Vajas István végrendeleti hagyományából készített orgona, már csaknem rom.

Régi papiháza megtagadván a szolgálatot, 1864-ben egy új ház építéséhez fogtak, és hogy ma a pap benne lahkatik, jóllehet most sincs teljesen bevégezve, inkább az ő fáradhatatlan tevékenysége, mint az egyháztagok érdemének tudható be.

A tanítói lakház, valamint a külön fedél alatti iskolaház is, csak meg lehetőségek.

Urasztali edényei közül, a félkupás ezüstkehely ily felirást hord: „Tria sunt pocula, necessitatis, jucunditatis et temulentiae. Laurentius Filstich“; egyéb urasztali készletei a 18-dik századból valók.

Papjai voltak:

1. Csákány Mihály, 1762 körül, mint a templom felirata mutatja; hihetőleg ez volt az első pap.

2. Szabó Mihály, 1787-től 1808-ig; ez külföldi egyetemen járt.

3. Viski Márton; 16 évi szolgálat után, itt halt meg.

4. Szathmári György; ment Szt.-Lászlóra.

5. Jónás Imre 1814-ben, ment Inaktelkére.

6. Vadas József, kit különös természeteért az egyház annyira meggyűlölt, hogy a parochiára rohanva, mindenét az utczára hányta. Ezen erőszakos tett után, majdnem két évig nem kaptak papot. Vadas névleg volt az. Ekkor kicserélte az egyházi előjáróság Szabó János, magyarókereki pappal; de ezt az ekklésia elhozni nem akarta, mert orrában meghibáztott volt; büntetésül egy évi képét Szabónak Magyarókerekre kellett szállítani. A hosszas húzalkodás után, mert Szabó végképpen szolgálatképtelen lett, 1818-ban megválasztották

7. Viski Dánielt, ki 1829-ben ment Nyárszóra.

8. Füzesi József, ki néhány évi szolgálat után, a hivekkel kedvetlenség miatt átment a patai kevesebb jövedelmű, de nyugalmasabb egyházba. Hivatali utóda lett

9. Gillyén János, 1838-tól 1846-ig, mikor Körösfőre menvén, helyébe jött

10 Barabás Sámuel.

A papi-fizetés vékás képéből áll: 501 frt 16 kr-ra számítva. Az egyház tőkepenze 203 ft 76 kr. Földbirtoka 6 hold, 638 □ öl szántó; 7 hold, 1277 □ öl kaszáló, 571 □ öl terméketlen helyből áll.

19. Pata, filiája Kara.

Ezen egyház, valamint alakulását, ugy fennállhatását is egyedül a becses emléktű Darvai Imrének köszönheti. A nevezett, ugyanis zsellér-telkeire, a szomszédos Györgyfalva, Ajton s más falvakból lassanként magyarokat telepített, midőn számuk felszaporodott, templom és parochialis helyeket adva; azokra önerején templomot, tornyot, paplakot építettett; két haraugot öntetett, az urasztalát clenodiumokkal ellátta, és hogy az egyháznak halála után is fenállhatását biztosítsa, a méltóságos egyházi főtanács kezelése alá egy bizonyos pénzösszeget adott, melynek kamatjából 252 frt papi fizetésül szolgáljon, a többi rész a templom és parochialis épületek fõntartására fordittassék.

1. Első papja volt Macskási Sámuel, 1829-től, mint

az egyház alakulása idejétől, 1838-ig, ekkor helyébe lépett

2. Füzesi József, györgyfalvi pap.

3. Pataki Károly, 1844-től 1854-ig, ekkor

4. odament Szabó István.

A papi fizetés 410 frtra vaezáelsnmiva f5lmt,yból 22 frt a Darvai legatuma, a többi a patai és karai tagositott canonica portiók jövedelme. A mlgos egyházfőtanács által kezelt összegben kívül van az egyháznak 42 frt tökepénze. Tagositott földbirtoka 24 hold szántó, 5 hold kaszáló, 2 hold, 1250 □ öl cserjés erdőből áll, melyet egyrészen a tagosítás alkalmával mlgos Szilvási Miklós, t. Rucska János, Pálfí Dénes és id. Márkovics Antal urak ajándékoztak az egyháznak.

Ezen egyházhhoz tartozik, mint leány-egyház:

Kara,

mely egyház régebben a gr. Bánffy és Kendefi családok pártfogása mellett, mint önálló papság állott fenn, a mely időben a Patában levő kevés hivek, mint fiók-egyházbeliek, ide tartoztak. Két papjáról van emlékezet. Egy Pánczél nevüről, ki Kendi-Lónára ment, és egy Miskolczi nevüről, ki Bukovinából, Andrásfalváról jött ide, s itt is halt meg. Utána több pap nem volt; hanem affiliáltatott a már anyaegyházzá emelkedett Patához.

Temploma nem volt; régebben az udvarban tartatott az isteni tisztelet. Jelenben az egyik udvar catholicus, a másik zsidó kézre került, a régi papiház alakittatott át oratoriummá. Két harangján: a karai ref. ekklésia számára adta gr. Rhédei Drusiánna, 1772. Urasztali kelyhét, 1759, szintén Rhédei Drusiánna; egy kis ezüst és egy nagy óntányért 1759. Gr. B. D. ajándékozták.

Földbirtoka áll egy belsőtelekből, melyen a régi papiház oratoriummá alakittatott, és 24 hold tagositott földbirtokból, melyet a beszolgáló lelkész használ.

20. Kolozs.

Hogy mily gazdagon volt ezen egyház a nemzeti fedelmek által dotálva, mutatja az 1606-iki jegyzőkönyv,

hol ez áll: A fiskustól jár 125 forint, 32 kis köbölbuza, két negyvenes bor, négy verő disznó, egy köböl lencse, egy köböl borsó, 300 kő só, az auditoroktól mindenből quarta". Fájdalom! mindezen gazdag dotatiók elenyésztek s jelenben a lelkész csak 90 frt cameraticum beneficiumot élvez. A quarta és egyéb a fiskustól jární szokott fizetések VI-ik Károly császárnak 1731-ben a protestansok szabadságát szűk korlátok közé szorító leirata következtében a vérszemre kapott catholicusok által 1734-ben elfoglaltattak. A quarta elvesztéséről az egyház levéltárában a következő irat található:

„Én alább specificált reformatus minister adom tudokra azoknak, a kiknek illik, hogy valamivel a jelenvaló 1734-ik esztendőben, 10-ik april, a quartanak elvétettésekre nézve, a kolozsi ref. ekklésia tagjai megmaradott salariumomnak részecskéjét, megegyezvén egymásközt, e megegyezés csak a közönséges lajstromban feljegyzett személyeket nézi s foglalja be, megjobbitották. Ha az isteni bölcs gondviselés által az inconcipiáltatott quartalitások mind restituáltatni fognak, eö kegyelmeknek fogyatkozás nélkül mind visszaengedem, erről teljességgel lemondok, sőt azt is, valamit fogok a jelenvaló esztendőben, a restitutióig, akármi uton-módon a bonificatióból percipialni, véghezmenvén a restitutio, egy pontig visszaadom eö kegyelmeknek. Kolozs, 1734. april 20-án. A. Tatai János. Fájdalom! a restitutio soha sem történt meg.

Bámulni lehet, hogy egy ilyen gazdagon dotált vezérszerepet vitt városi egyház levéltára, annyira szegény az okmányokban, hogy még a régi papi fizetés sincs jegyzőkönyveibe bevezetve.

Temploma tornyával együtt 1824-ben akkori papja, Takács Andrásnak ernyedetlen buzgalma, fáradozása mellett épült. Curiosumként felemlíteni jó lesz, hogy: midőn az egyház a kincstárt segedelem végett alázatosan felkérte, az instantiára ilyen laconicus választ kupott: „a kincstár nem szokott eretnekeket segélyezni“, mintha sóvágoinak felerésze nem eretnekekből telt volna ki!

Papilakja régi s nem is sokáig használható. Diszes és czélnek megfelelő iskolaháza s tanítói laka a mult évben épült. Harangjai 1730 és 1802-ből valók. Orgonája 1834-ben csináltatott. Clenodiumai közül az aranyozott kehely és tányéron nincs felirat; több értéktelen ónedényei 1670—95 közé eső esztendőkbeli feliratot, egy durva porcellán kancsó 1781-beli sláv feliratot hordauak.

Kitudhatott papjai voltak:

1. Szathmári István 1694.
2. Szemerjai János 1719.
3. Pókai János 1721.
4. Tatai János 1735.
5. Széki István 1741.
6. Kibédi Márton 1749.
7. Margitai Pap Jonathán 1752.
8. Pataki Dániel 1764.
9. Déési István 1776.
10. Pánczél Sámuel 1787.
11. Szabó Imre 1797.
12. Takács András 1817-től 1830-ig. Ezen buzgó pap, mint a jegyzőkönyvben írva van, az egyház körüli kifáradhatatlan buzgalmával örök emléket hagyott fenn. A tractusban assessor volt, majd directorságot viselt.
13. Kelemen János 1830.
14. Sándor Zsigmond 1835. jött B. O.-Budáról.
15. Incze János 1853-ban a püspöki titkárságból választott. 1855-ben ment N.-Enyedre.
16. Jelenben Borsos Sándor.

A papi fizetés áll 90 frt cameraticum beneficiumból, vékás és bor-kepeből, és szép canonica portióból, melynek összege 620 ft 70 krt teszen.

Az egyháznak van 2764 ft 37 kr. tőkepenze. Földbirtoka 204 véka, 15 kupa férőjü szántó; 78 hold, 223 □ öl kaszáló, 500 □ öl legelő; 2 hold, 1100 □ öl terméketlen hely; 16 hold, 815 □ öl erdőből áll.

FŐHIVATALNOKOK.

Közfőgondnokok :

- B. Kemény Ferencz ő nagyméltósága, a Lipót-rend közép-keresztes vitéze, az erdélyi karok és rendek elnöke és volt erdélyi udvari korlátnok.
- Gr. Mikó Imre ő nagyméltósága, valóságos belső titkos tanácsos, a Lipót-rend nagy keresztes és a Medsid-rend vitéze, az erdélyi muzeum-egylet elnöke, a magy. tud. akad. tagja, a magyar történeti társulat elnöke, Kolozsvár városa országgyűlési képviselője stb.
- M. Szacsvai Zsigmond nyugalmazott főkormányzáséki tanácsos.
- Gr. Bethlen Gábor, septemvir.
- B. Kemény Domokos, osztálytanácsos a közlekedési m. kir. ministeriumnál, és a
- P ü s p ö k.

Egyházi főhivatalnokok :

- Püspök* : Nagy Péter, királyi tanácsos.
- Közjegyző* : Elekes Károly, gy.-fehérvári esperes és lelkész.
- Közigazgató* : Basa Mihály, n.-enyedi esperes és harasztosi lelkész.

Egyházfőtanácsli hivatalnokok :

- Titkár* : dr. Horváth Mózes.
- Helyettes titkári segéd* : Földesi Sándor.
- Pénztárnok* : Bányai Vitális.
- Számvevő* : Szabó Ádám.
- Ügyvéd* : Csulak Dániel.
- Irnok* : Böhm Mihály.

Jegyzés.

A mely anyaegyházban az utolsó posta nincs kitéve,
helyt van posta-állomás.

I. Vajda-hunyad-zarándi egyesült egyház- megye.

Ez egyházmegyében van 25 anya-, 81 leányegyház; lelkek
száma: 4991; tanulók száma: 582.

Főgondnokok: M. Barcsai László, gr. Kún Kocsárd,
gr. Toldalagi Viktor.

Algondnokok: Bágya Károly, Balog Sándor, Kirényi
Lajos, Balia Ignác.

Esperes: Dáné István szászvárosi első pap.

Jegyző: Gál Samuel v.-hunyadi lelkész.

Aljegyző: Jakab Mózsza, al-gyógyi lelkész.

Köztulajdonos: Szegedi Miklós, körösbányai lelkész.

Özvegy-árvai pénztárnok: Koncza József, rákosdi lelkész.

Egyházak:

1. **Bácsi**, l. sz. 230. l. Varga Károly, isk. tanító nincs, u. p.
V.-Hunyad. l. e. *Batiz*, l. sz. 4.
2. **Boldogfalva** (Óralya), l. sz. 22. l. Fábry József, u. p.
Hátszeg.
3. **Borbátviz**, l. sz. 59. l. Lukács Antal, t. sz. 13. tanít
a lelkész u. p. *Puj*.
l. e. *Puj*, l. sz. 17, t. sz. 18, t. Bököss Ádám. *Galacz*,
l. sz. 6. *Serél*, l. sz. 1. *Baár*, l. sz. 4. *Ponor*, l. sz. 1.
Vulkán, l. sz. 3.
4. **Brád**, l. sz. 150, l. Zakariás Dániel, t. sz. 50. t.
Vilmos Sándor, u. p. Brád.
l. e. *Ribicze*, l. sz. 9.

5. **Brettye** (Oláh-), l. sz. 45. lelkészi állomás üres, beszolgál a hátszegi lelkész, u. p. Hátszeg.
l. e. *Magyar-Brettye*, l. sz. 9. *Rus*, l. sz. 4.
6. **Déva**, l. sz. 435. l. Bartha Lajos, t. sz. 32. t. Os-váth Mihály.
l. e. *M.-Németi*, l. sz. 9.
7. **Fejérviz**, l. sz. 18. lelkészi állomás üres, u. p. Puj.
l. e. *Maczesd*, l. sz. 8. *Bajesd*, l. sz. 1. *Csopea*, l. sz. 1. *F. Szálláspataka*, l. sz. 10. ezen utolsó leányegyházban több alapítók által létrehozott és fentartott magyar ref. iskola van, melyben a t. sz. 27. t. Farkas János.
8. **Gyógy** (Al-), l. sz. 98. l. J a k a b Mózsa, t. sz. 22. tanítói állomás jelenleg üres, u. p. Szászváros.
l. e. *Bokaj*, l. sz. 21. *Benczencz*, l. sz. 12. *Gyalmár*, l. sz. 7.
9. **Haró**, l. sz. 260. l. V á r ó Márton, t. sz. 26. t. Réthi János, u. p. Déva.
l. e. *Berekszó*, l. sz. 28.
10. **Hátszeg**, l. sz. 115. l. J a k a b Bénéjámín nyug. esperes, t. sz. 50. kiknek nagy része más hitfelekezetű, t. P a p József.
l. e. *Nalác*, l. sz. 6. *Poklisa*, l. sz. 4. *Nalác-Vád*, l. sz. 2. *Rea*, l. sz. 3. *Totesd*, l. sz. 6. *Uncsukfalva*, l. sz. 4. *Péterfalva*, l. sz. 1. *Farkadin*, l. sz. 5. *Tus-tya*, l. sz. 5. *Csula*, l. sz. 4. *Alsó Szilvás*, l. sz. 3. *F.-Szilvás*, hallgatók nélkül.
11. **Hosdát**, l. sz. 301. l. S á r m á s i Áron, t. sz. 24. tanítói állomás jelenleg üres, tanít a lelkész, u. p. Vajda-Hunyad.
l. e. *Alsó Nádasd*, l. sz. 12. *Zejkfalva*, l. sz. 4. *Lind-zsina*, l. sz. 2.
12. **Hunyad** (Vajda-), l. sz. 153. l. G á l Sámuel, t. sz. 52. nagy része más hitfelekezetű, t. B á n Lajos, u. p.
l. e. *Telek*, l. sz. 7. *Kaszabánya*, l. sz. 3. *Cserna*, l. sz. 2. *Csolnakos* és *Bujtur* jelenleg hallgatók nélkül.
13. **Illye** (-Maros), l. sz. 45. lelkészi állomás üres, u. p. Lesnek.

1. e. *M.-Brettye*, l. sz. 3. *Branyicska*, l. sz. 11. *Lesnyek*, l. sz. 1. *Dobra*, l. sz. 2. *Abucsa*, l. sz. 15. *Guraszáda*, l. sz. 7. *Zám*, l. sz. 1.
14. **Kémend**, l. sz. 59. l. Sándor József, t. sz. 10. tanít a lelkész, u. p. Déva.
1. e. *Bánpatak*, l. sz. 9.
15. **Kitid**, l. sz. 34. lelkészi állomás üres, u. p. Hátszeg.
1. e. *Szentgyörgy-Válya*, l. sz. 8. *Bacsalár*, l. sz. 4. *Sztrigy-Szentgyörgy*, l. sz. 1.
16. **Klopotiva** (Nagy-), lelk. sz. 47. lelkészi állomás üres, beszolgál egyezmény következtében a pestyéni lelkész, a tanulók a pestyéni iskolában tanulnak, u. p. Hátszeg.
1. e. *Malomviz*, l. sz. 9. *Kernyesd*, l. sz. 5.
17. **Körösbánya**, l. sz. 162. l. Szegedi Miklós, t. sz. 24. tanít a lelkész, énekvezető Biró Dániel.
1. e. *N. Halmágy*, l. sz. 12. *K. Halmágy*, l. sz. 2. *Lunka*, l. sz. 2. *Vácza*, l. sz. 4. *Tomesd*, l. sz. 1. *Csúcs*, l. sz. 1.
18. **Kriscsor**, l. sz. 55. lelkész Albert Imre, a ki tanít is egyszersmind, t. sz. 21.
19. **Lozsád**, l. sz. 731. l. Benkó György, t. sz. 52. t. László Ferencz, u. p. Szászváros.
1. e. *Piski*, l. sz. 8. *Martimesd*, l. sz. 4. *N. Tóti*, l. sz. 7. *K. Tóti*, hallgatók nélkül.
20. **Pestes** (Al-), l. sz. 396. l. Bede János, t. sz. 52. t. Jánosi József, u. p. V.-Hunyad.
1. e. *Fel-Pestes*, l. sz. 9. *K.-Almás*, l. sz. 6. *Cserna-Keresztúr*, l. sz. 23. *N. Barcsa*, l. sz. 11. *K. Barcsa*, l. sz. 13.
21. **Pestyén** (Nagy-), l. sz. 135. l. Székely Lajos, t. sz. 19. t. Henning György, u. p. Hátszeg.
1. e. *Demsus*, l. sz. 18. *Brázova*, l. sz. 9. *N. Osztró*, l. sz. 4. *Várhely*, l. sz. 4. *Zajkány*, l. sz. 8.
22. **Rákosd**, l. sz. 519. l. Koncz József, t. sz. 32. t. Sziij Elek, u. p. V.-Hunyad.
1. e. *Boos*, l. sz. 15. *Zalasd*, l. sz. 4.
23. **Rápolc** (Nagy-) l. sz. 207. l. Péter Albert, t. sz. 30. t. Radó Mózes, u. p. Szászváros.

1. e. *Arany*, l. sz. 33. *Dédács*, l. sz. 2, *Bábolna*, l. sz. 3. *Gyertyános*, l. sz. 2. *Folt* hallgatók nélkül.
24. **Solymos** (Maros-), l. sz. 48. l. Bogdán Mózes, u. p. Déva.
1. e. *Kecskedága*, l. sz. 21. *Szuliget*, l. sz. 5.
25. **Tordos**, l. sz. 152. l. Nagy Tamás, t. sz. 20. t. Vén Mihály, u. p. Szászváros.

II. Gyula-fehérvári egyházmegye.

Ez egyházmegyében 11 anya- és 17 leányegyház van:
lelkek száma: 3300. tanulók száma: 340.

Főgondnok: b. Kemény István.

Algondnok: Barcsai Ákos.

Esperes: Elekes Károly, gyula-fehérvári lelkész.

Egyházmegyei közjegyző: Elekes György, m.-igeni lelkész.

Közügyigazgató: Takács József, sz.-vingárdi lelkész.

Egyházak:

1. **Abrudbánya**, l. sz. 890. l. Molnár Albert, t. sz. 50. t. Csekme József.
1. e. *Verespatak*, l. sz. 34.
2. **Benedek**, l. sz. 16. l. Farkas András, t. sz. 2. a lelkész tanít, u. p. Tövis.
3. **Borberek**, l. sz. 94. l. Tankó József, t. sz. 12. t. András Ferencz, u. p. Alvincz.
4. **Fehérvár** (Gyula-), l. sz. 760. l. Elekes Károly, t. sz. 78. f. t. állomás üres, l. t. Balogh Ferencz.
1. e. *Sárd*, l. sz. 36. *Marospart*, l. sz. 20. *Borbánd*, l. sz. 13. *Alsó-Váradja*, l. sz. 14. *Szász-Sebes*, l. sz. 10.
5. **Igen** (Magyar-), l. sz. 366. l. Elekes György, t. sz. 37. t. Török Ferencz.
1. e. *Boros-Bocsárd*, l. sz. 5. *Czelna*, l. sz. 24.

6. **Krakkó**, l. sz. 32. l. Bodor Lőrincz, t. sz. 3. a lelkész tanít, u. p. Magyar-Igen.
l. e. *Alsó-Gárd*, l. sz. 8.
7. **Tövis**, l. sz. 294. l. Gruzda Domokos, t. sz. 30. t. Székely László.
l. e. *Dőd*, l. sz. 42.
8. **Zalathna**, l. sz. 304. l. Hadnagy Péter, t. sz. 30. a lelkész tanít.
9. **Vajasd**, l. sz. 414. l. Tókos Sándor, t. sz. 46. t. Molnár Lajos, u. p. Tövis.
l. e. *M.-Szent-Imre*, l. sz. 12. *Kozslárd*, l. sz. 8.
10. **Vincz** (Al.-) l. sz. 280. l. Péterfy László, t. sz. 36. t. Jakab Sándor.
l. e. *Csóra*, l. sz. 20.
11. **Vingard**, l. sz. 82. l. Takács József, t. sz. 16. t. Péter József.
l. e. *Berve*, l. sz. 12. *Henningfalva*, l. sz. 4. *Drassó*, l. sz. 3. *Girbó*, l. sz. 3. u. p. Szeredahely.

III. Nagy-enyedi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 32 anya- és 39 leányegyház van;
lelkek száma: 18,966. tanulók száma: 1643.

Főgondnokok: B. Kemény István, m. Tisza László. m. Poggány György.

Algondnokok: M. Szilágyi Pál, t. Gálfi István, ifj. gr. Toroczka Miklós, b. Kemény Géjza.

Esperes: B. a. s. Mihály, harasztosi lelkész, u. p. Felvincz.

Jegyző: Hegedűs Lajos, gerendi lelkész, u. p. Gyéres.

Közügyigazgató: Incze János, n.-enyedi lelkész.

Egyházak:

1. **Bágyon**, l. sz. 190. l. Darkó József, t. sz. 21. t. Bányai József, u. p. Torda.

1. e. *Ar.-Rákos*, l. sz. 25. *Kövend*, l. sz. 7. *Várfalva*, l. sz. 16.
2. **Bükkös** (Maros-), l. sz. 618. l. Moréh Károly, t. sz. 58. t. Molnár Samu, u. p. M.-Ludas.
l. e. *Lándor*, l. sz. 12.
3. **Csán** (Mező-Nagy-), l. sz. 157. l. Székely Ferencz, t. sz. 19. t. Német Márton, u. p. Gyéres.
l. e. *Felső-Detrehem*, l. sz. 25. *Al-Detrehem*, l. sz. 16.
M. Kóók, l. sz. 30.
4. **Csekelaka**, l. sz. 430. l. Barta Elck, t. sz. 26. t. Balog Károly, u. p. M.-Ludas.
5. **Csombord**, l. sz. 217. l. Téglás István, t. sz. 27. t. Molnár Ferencz, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Bagó*, l. sz. 50.
6. **Csúcs**, l. sz. 129. lelkész s tanító nincs, t. sz. 16. u. p. M.-Ludas.
l. e. *Koppánd*, l. sz. 121. t. sz. 10.
7. **Décse** (Maros-), l. sz. 336. ny. l. Vásárhelyi Mihály, t. sz. 49. t. Bányai Mózes, u. p. N.-Enyed.
8. **Egerbegy**, l. sz. 1336. l. Barabás József, t. sz. 133. f. t. Székely Dániel, l. t. Szabó Pál, u. p. Gyéres.
9. **Enyed** (Fel-), l. sz. 314. l. Sándor József, t. sz. 33. t. Mihályfalvi Samu, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Torockó-Szt.-György*, l. sz. 126. t. sz. 18. t. András Ferencz, u. p. N.-Enyed.
10. **Földvár** (Székely-), l. sz. 73. l. Orbán Mihály, t. sz. 6. u. p. Felvincz.
11. **Gerend**, l. sz. 538. l. Hegedüs Lajos, t. sz. 51. t. Székely György, u. p. Gyéres.
l. e. *Soós-Sz.-Márton*, l. sz. 3. *Ar.-Lóna*, l. sz. 7.
12. **Gombás**, l. sz. 195. l. Barta Tamás, t. sz. 18. u. p. N.-Enyed.
l. e. *Apahida*, l. sz. 5.
13. **Gyéres** (Aranyos-), l. sz. 672. l. Zatureczki Károly, t. sz. 57. t. Vincze István.
l. e. *Szt.-Király*, l. sz. 33.
14. **Hadrév**, l. sz. 63. l. Vajna Áron, t. sz. 7. u. p. M.-Ludas.

15. **Harasztos**, l. sz. 919. l. Basa Mihály, t. sz. 94. f. t.
Pap Dávid, l. t. Székely Elek, u. p. Felvincz.
16. **Istvánháza**, l. sz. 429. l. Nagy Domokos, t. sz. 36. t.
Benedek Gyula, u. p. M.-Ludas.
17. **Kapud**, l. sz. 150. l. Benkő Mózes, t. sz. 30. u. p.
Tövis.
18. **Kercsed**, l. sz. 600. lelkészi állomás üres t. sz. 63. t.
Horváth Samu, u. p. Torda.
19. **Keresztur** (Gerend-), l. sz. 435. l. Gergelyfi György,
t. sz. 41. t. Köllönte Lajos, u. p. M.-Ludas.
20. **Kocsárd** (Székely-), l. sz. 785. l. Sükösd Ferencz, t.
sz. 59. f. t. Sebestény István, l. t. Keresztos
Lajos, u. p. Felvincz.
l. e. *Vajdaszeg*, l. sz. 6.
21. **Lőrinczréve**, l. sz. 197. l. Benedek Dénes, t. sz. 21.
t. n. u. p. N.-Enyed.
l. e. *Béld*, l. sz. 20. *Megykerék*, l. sz. 3. *Orbó*, l. sz. 11.
22. **Miriszló**, l. sz. 376. l. Sándor János, t. sz. 42. t. n.
u. p. N.-Enyed.
l. e. *O.-Lapád*, l. sz. 29.
23. **Nagylak**, l. sz. 297. l. Lakatos István, t. sz. 26. t.
Orbán István, u. p. Felvincz.
l. e. *Káptalan*, l. sz. 14. *Ispánlaka*, l. sz. 7.
24. **Ózd**, l. sz. 634. l. Zajzon Károly, t. sz. 59. t. Török
István, u. p. M.-Ludas.
25. **Polyán** (Aranyos-) l. sz. 422. l. Salamon István, t.
sz. 21. t. Mátyás Samu, u. p. Torda.
26. **Sz.-Mihályfalva**, l. sz. 476. l. Miklósi József, t. sz.
31. t. Szabó Ádám, u. p. Torda.
27. **Torda** (Ó-), l. sz. 3100. l. n. t. sz. 219. s. l. és f. t.
Dózsa József, Molnár Márton, l. t. Mezei And-
rás és özv. Pap Jánosné.
l. e. *Szind*, l. sz. 4.
28. **Torda** (Uj-), l. sz. 1949. l. Kálai Sándor, ny. l. Szabó
Ferencz, t. sz. 169. f. t. Csákány Károly, l.
t. Fekete János.
29. **Túr**, l. sz. 230. l. Kocsis Dénes, t. sz. 16. u. p.
Torda.

30. **Ujfalú** (Szász-), l. sz. 163. l. **Benedek Keresztély**, t. sz. 5. u. p. N.-Enyed.
 l. e. *Szt.-Király*, l. sz. 174. t. sz. 16. t, **Mihály József**. *Tompaháza*, l. sz. 11.
- 31, **Ujvár** (Maros-) l. sz. 754. l. n. t. sz. 54. t. **Miklós Sándor**, u. p. Felvincz.
 l. e. *Csongva*, l. sz. 22. *Ó-Szilvás*, l. sz. 8. *Felső-Ujvár*, l. sz. 20.
32. **Vincz** (Fel-), l. sz. 1039. l. **Tóth Mózes**, t. sz. 105. f. t. **Derzsi Dénes**, l. t. **Makkai Márton**.

IV. Kolozsvári egyházmegye.

Van ez egyházmegyében 1 anya-, és 1 leányegyház;
 lelkek száma: 8736, tanulók száma: 773.

Főgondnokok: Nagy Péter püspök és kir. tanácsos. Incze Mihály, főkorm. nyug. titkár.

Algondnokok: Szász Gerő, kolozsvári első pap. és esperes.
 Csulak Dániel, jogi gondnok. Kele Izrael, gazda-gondnok.

Ny. Esperes: Vadas József.

Esperes és első pap: Szász Gerő.

Jegyző: Szász Domokos.

Kolozsvár, l. sz. 8577. **lelkészek:** Szász Gerő, Szász Domokos és Baló Sándor; egy hely üres.

Énekvezetők: Szász Lajos a belvárosi templomban;

Tóth Tamás a külvárosiban.

Organista: Bothos István.

l. e. *Szamosfalva*, l. sz. 159. t. sz. 8. t. **Máté József**.

I s k o l á k :

- a) **Belvárosi leányiskola**, t. sz. 64. **Tanítónő** Dömötör Teréz k. a. s. t. **Szász Lajos**. **Rajztanító:** Graf Jakab; **német- és franczianyelv tanítónő:** Graf Jakabné;

- női munka tanítónő: Kolozsvári Józsefné. Iskolafelügyelő: Szász Domokos.
- b.) Külső kántori leányiskola, t. sz. 40. t. Tóth Tamás; női munka tanító: Tóth Tamásné. Iskolafelügyelő: Baló Sándor.
- c.) A nemes öngyűlés által alapított külső magyarutczai vegyes népiskola, t. sz. 197. Főtanító: Szentgyörgyi Lajos, s. t. Barabás Károly; női munka t. Szentgyörgyi Lajosné. Felügyelő: Szász Gerő.
- d.) Hidelvei vegyes népiskola, t. sz. 234. Főtanító: Mike János, s. t. Benedek József; női munka t. Mike Jánosné s Benedek Józsefné. Felügyelő: Baló Sándor.
- e.) Múzeum-utczai kisedővoda, (megnyilt 1868. decmb. 13.) t. sz. 118. Kisedővó: Körösi Csoma János, segítők: K. Csoma Jánosné s özv. Gyéresi Gergelyné, Óvoda felügyelő: Szász Domokos.
- f.) A mesterinasok vasárnapi iskolája, a helybeli főtanodában: t. sz. 112. t. Benedek József, Szentgyörgyi Lajos, és Barabás Károly. Iskolafelügyelő: Jancsó Lajos.

V. Kolozs-kalotai egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 40 anya-, 20 leányegyház van;
lelkek száma: 23,969; tanulók száma: 2906.

Főgondnokok: Gr. Csáki György, mgos. Lészai Ferencz,
mlgos. Lészai Lajos.

Algondnok: Szentiványi Ferencz.

Esperes: Szakács István, sz.-lónai lelkész, u. p. Gyalu.

Főjegyző: Hory Farkas, gy.-monostori lelkész.

Közügyigazgató: Gillyén János, körösfői lelkész.

Aljegyző: Herczeg Sándor, n.-almási lelkész.

Özvegy-árvai pénztárnok: Kónya András, gyalui lelkész.

Egyházak:

1. **Almás** (Nagy-), l. sz. 584. l. Herczeg Sándor, t. sz. 62. t. Kozma István.
l. e. *Báborny*, l. sz. 95. t. sz. 10. t. Dévai Mihály.
l. e. *Vármező*, l. sz. 45.
2. **Ajton**, l. sz. 522. l. nincs, t. sz. 30 t. Farkas István, u. p. Kolozsvár.
l. e. *Röd*, l. sz. 33.
3. **Bikal** (Magyar-) l. sz. 734. l. Benedek Pál, t. sz. rendszer 75. ismétlő 28, összesen 103. t. Tulogdi István. u. p. B.-Hunyad.
4. **Buda** (B. O.) l. sz. 160. l. Domján Sándor, t. sz. 20. t. Sárközi Károly, u. p. Kolozsvár.
l. e. *Diós*, l. sz. 10.
l. e. *Szentpál*, l. sz. 25.
5. **Damos**, l. sz. 315. ny. l. Szakács Pál, r. l. Veress Kálmán, t. sz. 46. t. Kelemen Ferencz; u. p. B.-Hunyad.
l. e. *Jákótelke*, l. sz. 185. t. sz. 32. t. Viski József.
6. **Darócz és Bogártelke** egyesült egyházak l. sz. Darócson 179. Bogártelkén 463. l. Biró Sándor, t. sz. az elsőben 18. t. Mátyás Boldizsár, a másodikban t. sz. 62. t. Csákány Károly, u. p. az egeresi állomás.
7. **Egeres**, l. sz. 125. l. Mátyás György, t. sz. 25. t. Kálmán István, u. p. az egeresi állomás.
8. **Farnas**, l. sz. 223. l. Fehér György, t. sz. 21. t. Mátyás János, u. p. B.-Hunyad.
9. **Fenes** (Oláh-), l. sz. 674. l. Sebestyén Ferencz, t. sz. 83. t. Csoma Ferencz, u. p. Gyalu.
10. **Fejérd**, l. sz. 280. l. Bodola Dénes, t. sz. 35. ny. t. Kerekes Márton. r. t. Nagy Ferencz, u. p. Kolozsvár.
11. **Gyalu**, l. sz. 814. l. Kónya András, t. sz. 95. t. Szabó Mihály.
12. **Györgyfalva**, l. sz. 980. l. Barabás Sámuel, t. sz. 85. t. Fazakas István, u. p. Kolozsvár.
13. **Hunyad** (Bánffy-), l. sz. 2470. l. Ignác Károly, t. sz.

302. f. t. Jónás Bálint, s. t. Szakács János, l. t. Kolozsvári Miklós.
14. **Inaktelke**, l. sz. 540. lelkészi állomás üres, t. sz. 90. t. Nyirő Sámuel, u. p. az egeresi állomás.
15. **Kapus** (Nagy-), l. sz. 551. l. Benedek Sándor, t. sz. 48. t. Jónás József, u. p. Gyalu.
l. e. *Kis-Kapus*, l. sz. 319. t. sz. 26. t. Tatai Ferencz.
16. **Kajántó**, l. sz. 280. l. Domján János, t. sz. 32. t. Nyirő József, u. p. Kolozsvár.
17. **Ketesd**, l. sz. 414. l. Almási László, t. sz. 63. ismétlő 21. t. jelenleg nincsen u. p. B.-Hunyad.
l. e. *Föld*, l. sz. 12.
18. **Kolozs**, l. sz. 650. l. Borsos Sándor, t. sz. 100. t. Nagy Benedek.
19. **Körösfő**, l. sz. 816. l. Gillyén János. t. sz. 95. t. Kapronczai Benő, u. p. B.-Hunyad.
20. **Középlak**, l. sz. 452. l. Józsa János, t. sz. 57. ny. t. Szabó Gergely, r. t. Déézi László, u. p. N.-Almás.
l. e. *Tamásfalva*, l. sz. 32.
l. e. *Nyércze*, l. sz. 24.
21. **Léta** (Magyar-) l. sz. 310. l. Szakács János, t. sz. 55. t. Vitmájer Leopold, u. p. A.-Jára.
22. **Lóna** (Szász-), l. sz. 778. l. Szakács István, t. sz. 99. t. Jakab Zsigmond, u. p. Gyalu.
23. **Magyarókereke**, l. sz. 237. l. Fazakas András, t. sz. 32. t. Péter Pál, u. p. B.-Hunyad.
24. **Mákó**, l. sz. 950. l. Valler József, t. sz. 120. t. Lőrincz Ferencz, u. p. Kolozsvár.
25. **Méra**, l. sz. 850. l. Timár Lajos, t. sz. 80. t. Tamás Dániel, u. p. Kolozsvár.
l. e. *M.-Nádas*, l. sz. 40.
l. e. *Kóród*, l. sz. 88. t. sz. 16. t. Bartha Károly.
26. **Monostor** (M.-Gyerő-), l. sz. 571. l. Hory Farkas, t. sz. 67. t. Nyilas Miksa, s. t. Varga Péter.
27. **Nyárszó**, l. sz. 311. ny. l. Viski Dániel, r. l. Fazakas Lajos, t. sz. 45. t. Tulogdi Pál, u. p. Bánffy-Hunyad.

- l. e. *Sárvásár*, l. sz. 298. t. sz. 36. t. Borbély Miklós.
28. **Pata**, l. sz. 85. l. Szabó István, t. sz. 18. t. Dani Lőrincz.
l. e. *Kara*, l. sz. 51.
29. **Petri** (Kis-), l. sz. 300. l. Viski Sándor, t. sz. 38. t. Dóézszi Lőrincz, u. p. N.-Almás.
30. **Petri** (Nagy-), l. sz. 210. l. Sófalvi Miklós, t. sz. 40. t. Viski Sándor, u. p. N.-Almás.
31. **Szentkirály** (Kalota-) és **Zentelke** egyesült egyházak, l. sz. az elsőben 539; a másodikban 571. l. Viski Zsigmond, t. sz. 170. t. Csoma Zsigmond, u. p. B.-Hunyad.
32. **Szent-László**, l. sz. 1007. l. Domján Ferencz, t. sz. 150. t. Kovács István, u. p. Gyalu.
33. **Sztána**, l. sz. 280. l. Vincze Ferencz, t. sz. 20. t. Kolcsár Lajos, s. t. Bálint András, u. p. Bánffy-Hunyad.
34. **Szucsák**, l. sz. 425. l. Kónya József, t. sz. 42. t. Botha József, u. p. Kolozsvár.
35. **Türe**, l. sz. 456. l. Jónás Elek, t. sz. 50. t. Balázs István, l. e. *M.-Gorbó*, l. sz. 28. *M.-Sárd*, l. sz. 15. *Somtelke*, l. sz. 3.
36. **Zsobok**, l. sz. 635. l. Mike Lajos, t. sz. 60. t. Antal György, u. p. B.-Hunyad.
37. **Jára** (Al-), l. sz. 122. l. Balázs István, t. sz. 11. tanít a lelkész.
l. e. *Érczataka*, l. sz. 21. *Kis-Bánya*, l. sz. 12.
38. **Valkó** (Magyar-), l. sz. 631. l. Mihálcz Elek, t. sz. 84. t. Both István, u. p. B.-Hunyad.
l. e. *Incsel*, l. sz. 12.
39. **Vásárhely** (Gyerő-), l. sz. 237. l. Ágoston György, t. sz. 28. t. Meszta Lajos, u. p. Gyalu.
40. **Vista**, l. sz. 950. l. Kónya János, t. sz. 105. t. Tamás Dániel, u. p. Kolozsvár.

VI. Szilágy-szolnoki egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 70 anya- és 12 leányegyház van;
lelkek száma: 50,280; tanulók száma: 3,670

Főgondnok: B. Bánffi Albert.

Algondnokok: T. Pelei Lajos, Bereczki György, Dombi László.

Nyugalmazott esperes: Faragó József, ballai lelkész.

Esperes: Dombi Lajos, sz.-sámsoni lelkész, u. p. Hadad.

Jegyző: Nagy László, sz.-somlyói lelkész.

Köztulajdonos: Költő László, kr.-mihályfalvi lelkész.

Aljegyző: Biró Károly, tasnádi lelkész.

Egyházak:

1. **Ákos**, l. sz. 989. l. Kelemen Endre, t. sz. 94. t. Csoma Péter, u. p. Kr.-Béltek.
 2. **Ardó**, l. sz. 438. l. Gyulai Miklós, t. sz. 40. t. Erszényes István, u. p. Sülelmed.
 3. **Bagos**, l. sz. 1065. l. Fazakas József, t. sz. 105. f. t. Somogyi Sámuel, l. t. Nagy Lajos, u. p. Sz.-Somlyó.
 4. **Balla**, l. sz. 834. lelkész, Faragó József, t. sz. 62. t. Bartha Lajos, u. p. Sz.-Somlyó.
 5. **Bogdánd**, l. sz. 964. l. Salamon István, t. sz. 91. t. Séra Ferencz, u. p. Hadad.
 6. **Borzás**, l. sz. 346. l. Nagy Zsigmond, t. sz. 27. t. id. Szócs Károly, u. p. Zovány.
 7. **Bősháza**, l. sz. 240. l. Barabás György, t. sz. 27. t. Kis Károly, u. p. Sz.-Cseh.
 8. **Bülgezd**, l. sz. 465. l. Szilágyi Márton, t. sz. 61. t. Nagy Ferencz, u. p. Zovány.
 9. **Csaholy (M.-)**, l. sz. 809. l. Rózsa Károly, t. sz. 69. t. Técsi László, u. p. Tasnád.
 10. **Czégény (Kr.)**, l. sz. 92. lelkészi állomás üres, t. sz. 9. t. Koman József, u. p. Tasnád.
 11. **Cseh (Szilágy-)**, l. sz. 1727. l. Fábíán Dániel, t. sz. 54. f. t. Bányai Elek, l. t. Krasznai Sámuel.
 12. **Déészháza**, l. sz. 734. l. Szabó Lajos, t. sz. 27. t. Balog Dániel, u. p. Sz.-Cseh.
 13. **Diósd**, l. sz. 1217. l. Szabó Pál, t. sz. 63. t. Verness József, u. p. Sz.-Szentkirály.
- l. e. *M.-Baksa*, l. sz. 45.

14. **Doba (Nagy-), és Doba (Kis-)** egyesült egyházak, l. sz. az elsőben 284. a másodikban 501. l. **Botka Károly**, t. sz. az elsőben 11. t. **Bartha Dániel**; a másodikban 32. t. **Báthori György**, u. p. **Sz.-Szentkirály**.
15. **Egrespatak**, l. sz. 310. l. **Dobai József**, t. sz. 35. t. ifj. **Antal Ferencz**, u. p. **Zilah**.
16. **Goroszló (Nagy-)**, l. sz. 472. l. **Técsi József**, t. sz. 54. t. **Kispál Sámuel**, u. p. **Zilah**.
17. **Görcsön**, l. sz. 412. l. **Aracs András**, t. sz. 26. t. **Nagy György**, u. p. **Zilah**.
18. **Hadad**, l. sz. 625. l. **Kondor Endre**, t. sz. 50. t. **Nagy Sándor**.
19. **Horváthi-Petenye (Kr.)**, l. sz. 396. l. **Szilágyi Mihály**, t. sz. 30. t. **Boros Ferencz**, u. p. **Kraszna**.
20. **Ilosva**, l. sz. 561. l. **Galló József**, t. sz. 46. tanítói állomás üres, u. p. **Sz.-Somlyó**.
21. **Ipp**, l. sz. 723. l. id. **Török Ferencz**, t. sz. 47. t. ifj. **Somogyi Károly**, u. p. **Zovány**.
22. **Kávás (Ér.)**, l. sz. 141. l. **Meszei László**, t. sz. 15. t. **Sarkadi Antal**, u. p. **Tasnád**.
23. **Keczel (M.-)**, l. sz. 460. l. **Rácz Péter**, t. sz. 46. t. id. **Antal Ferencz**, u. p. **Kraszna**.
24. **Kémer**, l. sz. 2018. l. **Kiss Albert**, t. sz. 107. énekező **Gócz Dénes**, u. p. **Zovány**.
l. e. *Zálmok*, l. sz. 54.
25. **Keresztur (Szilágyfő-)**, l. sz. 431. l. **Palánki Károly**, t. sz. 24. t. **Bányai Félix**, u. p. **Sz.-Szentkirály**.
l. e. *Nyírsíd*, l. sz. 59. tanító nincs.
26. **Körös (Ér.)**, l. sz. 211. l. **Fogarasi László**, t. sz. 35. tanítói állomás üres, u. p. **Tasnád**.
27. **Kövesd (Szilágy-)**, ideiglenesen **Sarmasághoz** csatolva, beszolgál a sarmasági lelkész, l. sz. 96. t. sz. 7. tanító nincs, u. p. **Hadad**.
28. **Kraszna**, l. sz. 2324. l. **Bakcsi Sándor**, t. sz. 141. f. t. **Ködöböcz Károly**, l. t. **Balogh Mihály**.
29. **Kusaly**, l. sz. 298. l. **Kelemen József**, t. sz. 20. t. **Szabó Gábor**, u. p. **Hadad**.

- l. e. *Erked*, l. sz. 391. t. sz. 24. levita Hari Ferencz.
30. **Lecsmér**, l. sz. 238. l. Baló József, t. sz. 24. tanítói állomás üres, u. p. Széplak, Biharmegyében.
31. **Lele**, l. sz. 770. l. Barabás János, t. sz. 62. t. Guidai László, u. p. Hadad.
32. **Lompért**, l. sz. 535. l. Bányai Lajos, t. sz. 60. t. Nyesti Lajos, u. p. Sz.-Somlyó.
33. **Menyő**, l. sz. 400. l. Molnár Miklós, t. sz. 25. t. Vaska János, u. p. Hadad.
34. **Mihályfalva**, (Kr.), l. sz. 559. l. Költő László, t. sz. 34. t. Séra János, u. p. Tasnád.
35. **Mindszent** (Ér.) l. sz. 254. l. ifj. Török Ferencz, t. sz. 21. t. Kovács Lajos, u. p. Tasnád.
l. e. *Ér-Girólt*, l. sz. 27.
36. **Mocsolya**, l. sz. 742. l. Szilágyi Károly, t. sz. 76. t. Szőcs Sámuel, u. p. Hadad.
37. **Mon** (Nagy-) l. sz. 218. l. Sebess György, t. sz. 20. t. Parlághi Elek, u. p. Sz.-Szentkirály.
38. **Monó**, l. sz. 455. l. Nagy Ferencz, t. sz. 29. t. Kiss József, u. p. Sülelmed.
l. e. *Égerhát*, l. sz. 47. t. sz. 5. levita Püspöki Sámuel.
39. **Nádasd** (H-) l. sz. 814. l. Vass Sámuel, t. sz. 81. t. Bányai József, u. p. Hadad.
40. **Nagyfalu** (sz.-), l. sz. 1202. lelkészi állomás üres, t. sz. 138. f. t. Tasnádi István, l. t. Demjén Farkas, u. p. Zovány.
41. **Paczal** (Nagy- és Kis-) l. sz. 697. l. Tóth Imre, t. sz. 65. t. Debreczeni Károly, u. p. Margita, Biharmegyében.
l. e. *Paczalucza*, l. sz. 52.
42. **Panith** (sz.-) l. sz. 447. l. Ozsváth Imre, t. sz. 54. t. Gál Jonathán, u. p. Zilah.
43. **Pell-Keszi**, l. sz. 734. l. Kis Pál, t. sz. 56. t. Rákosi Sándor, u. p. Tasnád.
44. **Péér**, l. sz. 1079. lelkészi állomás üres, t. sz. 93. f. t. Molnár István, l. t. Orosz Miklos, u. p. Ér-Endréd, Szathmármegyében.
45. **Perecsen**, l. sz. 1009. l. Gáspár János, t. sz. 99. t. Pap György, u. p. Sz.-Somlyó.

46. **Ráton**, l. sz. 333. l. Boór Károly, t. sz. 23. t. Kovács Miklós, u. p. Kraszna.
47. **Récse**, l. sz. 261. l. Porcsalmi László, t. sz. 21. t. ifj. Szöcs Károly, u. p. Varsolcz.
48. **Sámson** (Sz.-) l. sz. 850. l. Dombi Lajos, t. sz. 75. t. Verestói György, u. p. Hadad.
49. **Sarmaság**, l. sz. 1208. l. Elek Károly, t. sz. 93. t. Gál Elek, u. p. Sz.-Somlyó.
50. **Somlyó** (Szilágy-), l. sz. 1505. l. Nagy László, t. sz. 121. f. t. Zoltáni Imre és Elekes János, l. t. Péntek József.
51. **Süllemed**, l. sz. 64. ny. l. Keményfi Márton, r. l. Kis Pál, t. sz. 6. tanít a lelkész.
l. e. *Czikó*, l. sz. 128. t. sz. 15. t. Balogh Ferencz.
52. **Szakácsi**, l. sz. 917. l. Szentkirályi László, t. sz. 90. t. Marosi József, u. p. Tasnád.
53. **Szántó** (F.-) l. sz. 256. l. Kovács Ferencz, t. sz. 30. t. Kovács Sándor, u. p. Tasnád.
l. e. *Szilvás*, l. sz. 14.
54. **Szarvad** (F.-) l. sz. 349. lelkészi állomás üres, t. sz. 40. t. Somogyi Albert, u. p. Tasnád.
55. **Szentkirály** (Ér.) l. sz. 651. l. Kovács Károly, t. sz. 28. t. Bogdán Lajos, u. p. Tasnád.
56. **Szentkirály** (Szilágy-), l. sz. 198. l. Farkas Károly, t. sz. 34. t. Oláh József.
57. **Széér**, l. sz. 673. l. Farkas Antal, t. sz. 32. t. Éder István, u. p. Hadad.
58. **Szilágyszeg**, l. sz. 195. l. Ferenczi Gyula, t. sz. 17. ideiglenes tanító Tokai Zsigmond, u. p. Sz.-Cseh.
59. **Szodoró** (Ér.-) l. sz. 266. l. Fazakas Ferencz, t. sz. 25. t. Salánki Zsigmond, u. p. Tasnád.
l. e. *Ér-Hatvan*, l. sz. 113. t. sz. 20. t. Szabó Elek.
60. **Szödemeter**, l. sz. 87. l. Kacsó Lajos, t. sz. 5. tanít a lelkész, u. p. Tasnád.
61. **Tasnád**, l. sz. 1545. l. Biró Károly, t. sz. 115. f. t. Vágó Sámuel és Kovács Sándor, l. t. id. Somogyi Károly.
62. **Udvarhely** (Szamos-), l. sz. 89. l. Pataki Károly, t. sz. 6. tanít a lelkész, u. p. Zsibó.

63. **Udvarhely** (Somlyó-) l. sz. 487. l. Fazakas Mihály, t. sz. 60. t. Gál Károly, u. p. Sz.-Somlyó.
64. **Zilah**, l. sz. 5107. l. Fogarasi István és Magyarosi István, l. t. sz. 110. l. t. Nagy Sándor, s. t. Nagy Mihály, egyszersmind ének vezető is. A fiúk tanulnak a helybeli főtanodában.
65. **Zovány**, l. sz. 900. l. Viski Pál, t. sz. 74. f. t. Urházi l. t. Somogyi György.
66. **Zsibó**, l. sz. 1026. l. Kun Károly, t. sz. 44. f. t. Végh Gyula, l. t. Kispál Miklós.
67. **Valkó** (M.-), l. sz. 135. l. Szócs György, t. sz. 18. t. Szabó Sámuel, u. p. Zovány.
68. **Varsolcz**, l. sz. 621. l. Kemény István, t. sz. 52. t. Beksi József.
69. **Vérvölgy**; l. sz. 628. l. Székely István, t. sz. 64. ny. t. Tönkő Mihály, r. t. Pap Sámuel, u. p. Szilágy-Szent-Király.
70. **Völcsük**, l. sz. 380. l. Osváth Lajos, t. sz. 28. tanítói állomás üres; u. p. Szilágy-Cseh.
l. e. *Szamos-Ujlak*, l. sz. 70. t. sz. 7. tanító niucs.

VII. Dézsi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 28 anya-, és 27 leányegyház van;
lelkek száma: 8897. tanulók száma: 664.

Főgondnokok: B. Wesselényi Ferencz, b. Bánffy Dániel.
Algondnokok: Rettégi Sámuel, Pataky Gyula, Biró Sándor.

Esperes: Id. Almási Sámuel, s.-m.-berkeszi lelkész. u. p. N.-Somkut.

Jegyző: Nagy Lajos, dobokai lelkész.

Közügyigazgató: Kovács Sámuel, dézsi lelkész.

Egyházak :

1. **Babucz**, l. sz. 44. a lelkészi állomás üres, u. p. Berend.
l. e. *Solyomkö*, l. sz. 9. *M.-Fodorháza*, l. sz. 77. *M.-Ujfalu*, l. sz. 17.
 2. **Bádok**, l. sz. 151. l. Varga Ferencz, t. sz. 19. tanít a lelkész, u. p. Válaszut.
 3. **Berkesz** (Sáros-Magyar-), l. sz. 384. l. Almási Sámuel, t. sz. 42. t. Czira Endre, u. p. N.-Somkut.
 4. **Borsa**, l. sz. 249. l. Péterfi József, t. sz. 34. a lelkész tanít, u. p. Válaszut.
 5. **Csomafája**, l. sz. 126. l. Rigó György, t. sz. 11. a lelkész tanít.
l. e. *Gyula*, l. sz. 36. *Hosszu-Macskás*, l. sz. 32.
 6. **Dézsakna**, l. sz. 734. l. Szabó Sándor, t. sz. 42. t. Magyarósi János, u. p. Déézs.
 7. **Doboka**, l. sz. 80. l. Nagy Lajos, u. p. Válaszút.
 8. **Domokos**, l. sz. 812. l. Szentkirályi Sándor, t. sz. 50. t. Fábian Elek, u. p. M.-Lápos.
 9. **Esztény**, l. sz. 133. l. Bántó Mikály, t. sz. 5. t. Gergely Károly, u. p. Válaszút.
l. e. *Szarvas-Kend*, l. sz. 80. *Tötör*, l. sz. 15. *Kecset*, l. sz. 66. *K.-Ezlivás*, l. sz. 12. *Onak*, l. sz. 12.
 10. **Hidalmás**, l. sz. 150. l. Püspöki Mihály, t. sz. 6. t. Bartha Áron, u. p. Hidalmás.
- Ez egyházhöz tartoznak még az Almás és Egregy mentén lévő községekben lakó hiveink is 190 lélek számmal.
11. **Kaczkó**, l. sz. 45. a lelkészi állomás üres, u. p. Déés.
l. e. *Szelecske*, l. sz. 92. *Al-Ór*, l. sz. 14. *Galgó*, l. sz. 53. *Blenke-Polyán*, l. sz. 24.
 22. **Keresztúr** (Ördög-), l. sz. 80. l. Szász Gergely, u. p. Berend.
l. e. *N.-Esküllő*, l. sz. 63. *K.-Esküllő*, l. sz. 55.
 13. **Kérő**, l. sz. 188. l. Dózsa Imre, t. sz. 12. t. Filep Gáspár, u. p. Szamosujvár.
l. e. *Dengeleg*, l. sz. 61.
 14. **Kide**, l. sz. 380. l. Gáspár Sámuel, t. sz. 67. t. Tamás Ferencz, u. p. Válaszút.

15. **Koltó**, l. sz. 477. l. Szabó Lajos, t. sz. 45. t. Timár Ferencz, u. p. N.-Bánya.
 l. e. *Katalinfalva*, l. sz. 143. t. sz. 10. *Hosszufalva*, l. sz. 146. t. sz. 10. t. Madarasz Pál.
16. **Kozárvár**, l. sz. 190. l. Nagy Dániel, l. sz. 18. t. Horváthy Domokos, u. p. Déés.
17. **Köblös** (Magyar-), l. sz. 130. a lelkészi állomás ürességben van, t. sz. 12. t. Zöldági Pál, u. p. Pánczél-Cseh.
18. **Lápos** (Hagymás-), l. sz. 181. l. Soós Ferencz, t. sz. 30. t. Morvai Mihály, u. p. N.-Bánya.
19. **Lápos** (Magyar-), l. sz. 936. l. Albisi Sámuel, t. sz. 43. t. Séra György és Nagy Ábel, u. p. Magyar-Lápos.

Ezen egyházhoz tartoznak a rohi, m.-mezei, csernafalvi, sz.-sztojkaalvi és debreki egyházhiveink is, 12. lélek számmal.

20. **Lóna** (Kendi-) l. sz. 365. l. Pánczél Ferencz, t. sz. 35. t. Szakács Miklós, u. p. Válaszút.
 l. e. *Jenő*, l. sz. 11.
21. **Macskás** (Magyar-), l. sz. 168. a lelkészi állomás üres, ideiglenes tanító: Horváth József, u. p. Kolozsvár.
22. **Néma**, l. sz. 142 nyugalmazott lelkész, Varga János, t. sz. 16. t. Farkas Sámuel.
23. **Ormány**, l. sz. 71. l. Agyagási Gábor, u. p. Szamos-Ujvár, t. sz. 15. a lelkész tanít.
 l. e. *Girólt*, l. sz. 75.
24. **Pánczélcseh**, l. sz. 191. a lelkészi állomás üres, t. sz. 29. t. Szénási Károly, u. p. Pánczélcseh.
 l. e. *M.-Derzse*, l. sz. 98. t. sz. 8. t. Mihályi Sándor, *Drág*, l. sz. 29.

Ezen egyházhoz tartoznak még a gerendi, cs.-gorbói, r.-kereszturi, vajdaházi, kecskeháti ref. hivek is 56 lélek számmal.

25. **Szinye**, l. sz. 61. l. Márton András, u. p. Alparét.
 l. e. *Mánya*, l. sz. 14.

Ezen egyházhoz tartoznak még a m.-bogáti, o.-bogáti, körtvélyesi, semesnyei, hagymási és alparéton lakó ref. hivek is 91 lélek számmal.

26. **Tők** (Felső-), l. sz. 80. l. ifj. Almási Sámuel, t. sz. 15. a lelkész tanít, u. p. Pánczélcséh.
l. e. *Alsó-Tők*, l. sz. 172. t. sz. 28. *
27. **Zsombor** (Magyar-Nagy-), l. sz. 184. l. Püspöki Mihály, u. p. N.-Zsombor.
l. e. *Zutor*, l. sz. 5.
- Ezen egyházhhoz tartoznak még a dali, kendermáli, p.-sz.-mihályi ref. hivek is 44 lélekszámmal.
28. **Vásazút**, l. sz. 373. l. Balázs János, t. sz. 4. t. Nagy György, u. p. Vásazút.

VIII. Széki egyházmegye.

Ez egyházmegyében 51 anya-, és 48 leányegyház van;
lelkek száma: 21,370. tanulók száma: 1450.

Főgondnokok: B. Bánffy Dániel, gr. Wass Albert és m.
Földvári József.

Algondnokok: B. Inčédi Zsigmond, és gr. Wass Ádám.

Esperes: Báthori Dániel, széki lelkész.

Jegyző: id. Balázs József, málnomi lelkész.

Egyházak:

1. **Árpástó**, l. sz. 344. l. Técsi Károly, t. sz. 36. t. Brán József, u. p. Retteg.
2. **Bacza**, l. sz. 271. l. Diószegi Lajos, t. sz. 43. t. Barta János,
l. e. *Cs.-Mihályfalva*, l. sz. 120. t. sz. 13. t. levita Hari Ferencz.
3. **Bethlen**, l. sz. 610. l. Csűrös József, t. sz. 60. t. Fekete Gergely, u. p. Bethlen.
l. e. *Szeszárma*, l. sz. 20.
4. **Bonczhida**, l. sz. 539. l. Nagy Elek, t. sz. 25. t. Péterfi Ferencz, u. p. Vásazút.

5. **Borzás**, (Magyar-), l. sz. 258. l. Csiszár Farkas, t. sz. 7. t. Já k ó Pál, u. p. Kékes.
l. e. *Böd*, l. sz. 18. *Dellő-apáti*, l. sz. 12. *Kéthel*, l. sz. 3.
6. **Botháza**, l. sz. 79. l. D ó z s a Elek, t. sz. 1. a lelkész tanit, u. p. Mocs.
l. e. *Mocs*, l. sz. 236. t. sz. 8. levita V e r e s s Mihály, u. p. Mocs.
7. **Bréte** (Szász-), l. sz. 180. l. B a l o g h Pál, t. sz. 25. t. F e r e n c z i Gyula, u. p. Bethlen.
8. **Búza**, l. sz. 534. l. ifj. B a l á z s József, t. sz. 24. t. B o t a István, u. p. Kékes.
9. **Czege**, l. sz. 108. l. M á t y á s Zsigmond, a tanitással a lelkész köteles, u. p. Czege.
l. e. *Gűcz*, l. sz. 73. levita C s o m o r János. *Császári*, l. sz. 49. nincs tanító. *Vasas-Szentivány*, l. sz. 3.
10. **Décse** (Magyar-), l. sz. 1453. l. S z e n t e s István, t. sz. 140. t. B a r t u s György, u. p. Déés.
11. **Devecser** (Nagy-), l. sz. 106. P a p p Sámuel, noszolyi lelkész felügyelete alatt, t. sz. 8. ideiglenesen fogadott tanító V á r ó Mózes, u. p. Czege.
12. **Egyed** (Szent-), l. sz. 76. l. B u d a i Lajos, t. sz. 3. a lelkész tanit, u. p. Szék.
13. **Feketelak**, l. sz. 432. l. S z é k e l y József, t. sz. 30. t. B a l á z s István, u. p. Czege.
14. **Földvár** (Meleg-), l. sz. 288. l. B e r e g s z á s z i Albert. t. sz. 12. t. S z é k e l y József, u. p. Kékes.
15. **Fráta** (Magyar-), l. sz. 120. l. F i n t a Sámuel, t. J á n o s i János, u. p. Mocs.
l. e. *Berkenyes*, l. sz. 143. frátai lelkész F i n t a Sámuel felügyelete alatt, nincs tanító. *Mező-Záh*, l. sz. 83. t. sz. 4. ideiglenes fogadott tanító D ó z s a József. *Mező-Méhes*, l. sz. 103. t. sz. 7. ideiglenes fogadott tanító L u k á c s József. *Báld*, l. sz. 14. *Mező-Szopor*, l. sz. 5. *Szt.-Jakab*, l. sz. 11. *Tóhát*, l. sz. 14. *Czikud*, l. sz. 17.
16. **Fűzes** (Ördögös-), l. sz. 767. l. B a r a b á s Tamás, t. sz. 32. t. E g r i István, u. p. Szamosujvár.

17. **Fűzkút**, I. sz. 51. I. Lakatos Károly, t. sz. 2. a lelkész tanít, u. p. Szász-Lekencze.
I. e. *Szent-Mihálytelke*, I. sz. 17. *Bongárd*, I. sz. 5. *Lompérd*, I. sz. 6.
18. **Ilosva** (Alsó-), I. sz. 160. I. Szathmári Sándor, t. sz. 7. a lelkész tanít. u. p. Csicsó-Keresztúr.
19. **Kamarás** (Pusztá-), I. sz. 203. I. Szathmári János, t. sz. 12. t. Csia Simeon, u. p. Mocs.
I. e. *Nagy-Sármás*, I. sz. 6. *Kis-Sármás*, I. sz. 29. *Novaly*, I. sz. 11. *Kis-Czég*, I. sz. 2.
20. **Kamarás** (Vajda-), I. sz. 498. I. Pergő Márton, t. sz. 23. t. Vincze István, u. p. Mocs.
21. **Katona**, I. sz. 111. I. Nagy Elek, t. sz. 10. a lelkész tanít, u. p. Mocs.
I. e. *Nagy-Czég*, I. sz. 23.
22. **Kékes**, I. sz. 205. I. Sepsi Mihály, t. sz. 14. t. Veres Ferencz.
23. **Keszü**, I. sz. 325. I. Salamon György, t. sz. 26. t. Hideg István, u. p. Mocs,
I. e. *Oláh-Gyéres*, I. sz. 13.
24. **Küdu**, I. sz. 240. I. Bakos Ferencz, t. sz. 24. fogadott ideiglenes tanító Székely János, u. p. Csicsó-Keresztúr.
25. **Légen** (Magyar-), I. sz. 99. I. Szabó József, t. sz. 11. a lelkész tanít, u. p. Mocs.
I. e. *Gyeke*, (Nagy-), I. sz. 83. t. sz. 5. a tanító elhalt.
26. **Málom**, I. sz. 548. I. id. Balázs József, t. sz. 40. t. Máté Dávid. u. p. Bethlen.
27. **Margita** (Szent-), I. sz. 235. I. Lénárd Sámuel, t. sz. 15. t. Szakács István, u. p. Déés.
I. e. *Mikeháza*, I. sz. 7.
28. **Nagyfalu** (Apa-), I. sz. 204. I. Péter Antal, t. sz. 27. t. Szentpéteri János, u. p. Bethlen.
29. **Nemegye** (Magyar-), I. sz. 622. I. Csejdi István, t. sz. 55. t. László János, u. p. Somkerék.
I. e. *Virágos Berek*, I. sz. 8. *Kösfarka*, I. sz. 39. *Középfalva*, I. sz. 42. *Ó-Radna*, I. sz. 21. *Csépán*, I. sz. 2.

30. **Noszoly**, l. sz. 149. l. Pap Sámuel, t. sz. 12. a lelkész tanít, u. p. Czege.
31. **Nyires** (Szász-), l. sz. 627. l. Vas György, t. sz. 50. t. Sebestyén Péter, u. p. Dézs.
l. e. *Szt.-Benedek*, l. sz. 18.
32. **Ór** (Fel-), l. sz. 460. l. Veres Márton, t. sz. 52. t. Márczián Endre, u. p. Csicsó-Keresztúr.
l. e. *Csicsó-Keresztúr* l. sz. 27. *Csicsó-Hagymás*, l. sz. 6. *Négerfalva*, l. sz. 22. *Nagy-Debrek*, l. sz. 8.
33. **Palatka** (Magyar-), l. sz. 269. l. Moóré Albert, t. sz. 5. t. Péterfi Károly, u. p. Mocs.
34. **Pulyon**, l. sz. 191. l. Gulya János, t. sz. 20. t. Tóth György, u. p. Szék.
35. **Retteg**, l. sz. 510. l. Köblös István, t. sz. 49. t. Nagy Károly, u. p. Retteg.
36. **Sárvár**, l. sz. 43. l. Balogh András, t. sz. 8. a lelkész tanít, u. p. Somkerék.
l. e. *Fellak* (Szász-), l. sz. 100. t. sz. 6. t. Békési Zsigmond. *Sajó-Keresztúr*, l. sz. 15.
37. **Somkerék**, l. sz. 400. l. Kovácsi Mihály, t. sz. 50. t. Mózes József, u. p. Somkerék.
38. **Szava**, l. sz. 79. beszolgáló lelkész Pergő Márton, t. sz. 11. fogadott ideiglenes tanító Székely Károly, u. p. Szék.
l. e. *Ombuz*, l. sz. 9.
39. **Szt.-András** (Sajó-), l. sz. 166. l. Dohi Ferencz, t. sz. 9. tanít a lelkész, u. p. Somkerék.
40. **Szt.-Márton** (Sz.-K.), l. sz. 284. l. Szabó József, t. sz. 25. t. Horváth Ferencz, u. p. Szamosujvár.
l. e. *Oláh-Vásárhely*, l. sz. 45. *Erdő-Szombattelke*; l. sz. 9.
41. **Szék**, l. sz. 2556. l. Báthori Dániel, t. sz. 153. rector Dézsi Sámuel, l. t. Sipos József.
42. **Szováth** (Alsó-), l. sz. 478. l. Sándorházy György, t. sz. 15. t. Máté Farkas, u. p. Mocs.
l. e. *Magyar-Kályán*, l. sz. 44. *Aranykút*, l. sz. 41.
43. **Szilvás** (Viz.), l. sz. 42. l. Jakabházy Dániel, a tanítással a lelkész köteles, u. p. Szamosujvár.
l. e. *Kis-Iklód*, l. sz. 78. a vizszilvási lelkész felügyelete alatt, t. sz. 4. levita Török Károly, u. p. Szamosujvár.

1. e. *Nagy-Iklód*, l. sz. 20. u. p. Válaszút.
44. **Tacs**, l. sz. 210. l. Nagy Ábrahám, t. sz. 25. u. p. Sz.-Lekencze.
45. **Udvarhely** (Sajó-) l. sz. 110. l. Budai András, az iskolatanító elhalálozott,
46. **Ujvár** (Szamos-), l. sz. 667. l. Somkerekki Miklós, t. sz. 9. tanító nincs,
1. e. *Németi*, l. sz. 87. t. sz. 3. levita Szentes Gyula.
47. **Zsombor** (Szász-), l. sz. 127. l. Ujvári József, a tanítással a lelkes köteles, u. p. Kékes.
48. **Váralja** (Bálványos-), l. sz. 1215. l. Csicsár László, t. sz. 93. t. Ujvári János, u. p. Dézs.
49. **Veres-Egyháza**, l. sz. 378. l. Somogyi Sándor, t. sz. 35. t. Fülöp Dániel, u. p. Kékes.
50. **Vicze**, l. sz. 656. l. Sós József, t. sz. 33. t. Nagy János.
51. **Visa**, l. sz. 320. l. Gáspár Lajos, t. sz. 44. t. Juhos Márton, u. p. Szék.

IX. Nagy-sajói káptalan.

Ez egyházmegyében 8 anya-, és 22 leányegyház van;
lelkek száma: 2371, tanulók száma: 105.

Főgondnokok: id. gr. Bethlen Sándor, m. Cserényi Dániel.

Algondnok: Bod Károly.

Dékán: Vályi Elek.

Jegyző: Nagy Mihály.

Közügyigazgató: Varró István..

Egyházak:

1. **Balászfalva**, (Alsó-), l. sz. 43. l. Szentkirályi Lajos, u. p. Somkerék.

1. e. *Kajla*, l. sz. 7. *Besztercze*, l. sz. 207.
2. **Budak** (Kis-), l. sz. 84. ny. l. Nagy Samu, u. p. *Besztercze*.
1. e. *Szász-Budak*, l. sz. 18.
3. **Czegő** (Szász-), l. sz. 286. lelkészi állomás üres, boszolgál a kentelki lelkész, t. sz. 20. t. László József, u. p. *Lekencze*.
1. e. *Sz.-Szt.-Jakab*, l. sz. 7.
4. **Kentelke**, l. sz. 24. l. Vályi Elek, u. p. Somkerék.
1. e. *Kentézs*, l. sz. 15. *Árokalya*, l. sz. 56. *S.-Magyaros*, l. sz. 16.
5. **Ős** (Sz.-Uj-), l. sz. 340. l. Albert Dani, t. sz. 11. t. Barabás Dániel, u. p. *Lekencze*.
1. e. *Budatelke*, l. sz. 11.
6. **Sajó** (Nagy-). l. sz. 304. l. Szász János, t. sz. 27. tanítói állomás üres.
1. e. *Pázmós*, l. sz. 21. *Kusma*, l. sz. 42. *Bilak*, l. sz. 26. *Nyécz*, l. sz. 3. *Monor*, l. sz. 4. *Kis-Sajó*, l. sz. 4. *Berlád*, l. sz. 4. *Vajola*, l. sz. 11.
7. **Sófalva**, l. sz. 346. l. Varró István, t. sz. 21. t. Kűs József, u. p. *Besztercze*.
1. e. *Simontelke*, l. sz. 32. *Harina*, l. sz. 16. *Galacz*, l. sz. 45.
8. **Szent-Máté**, l. sz. 437. l. Nagy Mihály, t. sz. 26. t. Fodor Dániel.
1. e. *Aranyos-Móricz*, l. sz. 27. *Sz.-Ujfalu*, l. sz. 31. *Lekencze*, l. sz. 4.

X. Görgényi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 34 anya-, 46 leányegyház van;
lelkek száma: 19,400; tanulók száma: 1952.

Főgondnokok: gr. Teleki Miklós, id. gr. Teleki Domokos,
mlgs. Gyárfás Domokos, gr. Teleki Sámuel.

Algondnokok: B. Kemény Kálmán, mlgs. Horváth Mihály,
mlgs. Dézsi Sándor.

Esperes: Benkő János, m.-péterlaki lelkész.

Jegyző: Szabó József, felfalusi lelkész.

Közügyigazgató: Garda Márton, sáromberki lelkész, egyszersmind a kebli özvegy-árvaintézet pénztárnoka.

Aljegyző: Zilinczky Pál, m.-fülpösi lelkész.

Egyházak:

1. **Abafája**, l. sz. 254. l. Szabó Sámuel, t. sz. 29. t. Szalkai József, u. p. Sz.-Régen.
2. **Berecztelke**, l. sz. 648. ny. l. Nagy László, s. l. Nagy Albert, t. sz. 100. t. Vajda Miklós, u. p. Szász-Régen.
3. **Bölkény** (Magyar-), l. sz. 509. l. Diénes József, t. sz. 60. t. Muzsnai Ferencz, u. p. Görgény-Szt.-Imre.
l. e. *Hétbükk*, l. sz. 1. *Oláh-Bölkény*, l. sz. 1.
4. **Csinád** (Erdő-), l. sz. 628. l. Kertész József, t. sz. 66. t. Füzesi Ferencz, u. p. N.-Ernye.
l. e. *Kis-Ilye*, l. sz. 145. t. sz. 16. t. Sipos József. *Kis-Szederjes*, l. sz. 5. *Nagy-Szederjes-ről* hiveink kihaltak.
5. **Disznajó** l. sz. 847. l. Csiki Károly, t. sz. 613. f. t. Kelemen Antal, l. t. Máté Elek.
l. e. *Déda*, l. sz. 39.
6. **Ercse** (Nagy-), l. sz. 154. l. Sárkán Dániel, t. sz. 17. tanít a lelkész, u. p. M.-Örményes.
l. e. *Unoka*, l. sz. 183. mult tanszakon tanítói állomás üres lévén nem volt iskola, jelenlegi tanító Demeter Mózes. *Bala*, l. sz. 72. t. sz. 17. t. Nagy János. *Kis-Ngulus*, l. sz. 21. *Királyfalva*, l. sz. 14.
7. **Felfalu**, l. sz. 467. l. Szabó József, t. sz. 58. t. Muzsnai Antal, u. p. Sz.-Régen.
l. e. *Alsó-Idecs*, l. sz. 37.
8. **Fülpös** (Kis-), l. sz. 245. lelkészi állomás üres, t. sz. 21. t. Veres Imre, u. p. Sz.-Régen.
9. **Fülpös** (Nagy-). l. sz. 407. l. Zilinczky Pál, t. sz. 38. t. Mózes Mihály, u. p. Sz.-Régen.
10. **Gernyeszeg**, l. sz. 656. l. Elekes Kálmán, t. sz. 95. t. Kis József, u. p. N.-Ernye.

11. **Holtmaros**, l. sz. 411. l. Zakariás Károly, t. sz. 66. t. Máté Albert.
12. **Keresztúr** (Póka-), l. sz. 261. l. Zöld János, t. sz. 38. t. Czegő Ferencz, u. p. M.-Vásárhely.
l. e. *Toldalag*, l. sz. 190. t. sz. 21. levita id. Simon József.
13. **Komlód**, l. sz. 176. l. Kis Ádám, t. sz. 19, tanít a lelkész; u. p. Teke.
l. e. *Szt.-Érked*, ideiglenes oroszfaji lelkész gondozása alatt. t. sz. 97. iskola és tanító nincs.
14. **Köbölkút**, l. sz. 449. l. Böjte János, tanítói állomás üres lévén a mult télen iskola nem volt; jelenlegi tanító Érzsek Sándor, u. p. M.-Örményes.
15. **Körtvélyfája**, l. sz. 794. l. Kis Lajos, t. sz. 100. tanítói állomás üres, u. p. Sz.-Régen.
l. e. *Petele*, l. sz. 31.
16. **Magyaró**, l. sz. 1158. l. Albert János, t. sz. 111. mind a fiu mind a leánytanítói állomás üres, u. p. Disznajó.
l. e. *Jod*, l. sz. 100. *O.-Toplicza*, l. sz. 16. *Göde*, l. sz. 80.
17. **Oroszfája**, l. sz. 204. l. Magyarósi József, t. sz. 27. tanító jelenleg nincs, u. p. Teke.
l. e. *N.-Nyélas*, l. sz. 18.
18. **Ölyves** (Nagy-), l. sz. 340. l. Szabó Elek, mult tan-
szakon iskola nem volt, tanítói állomás üres, u. p. M.-Örményes.
l. e. *M.-Szt.-Márton*, l. sz. 43. *M.-Örményes*, l. sz. 36. *M.-Szilvás*, l. sz. 38. *M.-Szt.-György*, l. sz. 3.
19. **Péterlaka** (Magyar-), l. sz. 804. l. Benkő János, t. sz. 95. t. id. Demeter Samu, u. p. Sz.-Régen.
l. e. *O.-Felek*, l. sz. 16.
20. **Póka**, l. sz. 513. l. Simon Elek, t. sz. 78. t. Gödri Lajos, u. p. M.-Vásárhely.
l. e. *Mojos*, l. sz. 39. *Almás*, l. sz. 15.
21. **Radnótfája**, l. sz. 209. l. Gergely Lajos, t. sz. 20. t. ifj. Szabó István, u. p. Sz.-Régen.
22. **Régen** (Magyar-), l. sz. 410. l. Szász István, t. sz. 51. t. id. Szabó István.

23. Régen (Szász-). l. sz. 815. l. Horváth Sándor, t. sz. 29. t. Keresztési Miklós.
24. Sáromberke, l. sz. 741. l. Garda Márton, t. sz. 111. t. Jakab Lajos, u. p. N.-Ernye.
l. e. *Erdő-Szengyel*, l. sz. 128. t. sz. 10. t. Mózes István.
25. Sárpatok, l. sz. 894. l. Szalma György, t. sz. 93. t. Zsigmond József, u. p. M.-Vásárhely.
26. Szent-Imre (Görgény-), l. sz. 396. l. Szláma Ferencz, t. sz. 43. t. Ferencz Károly.
l. e. *Üvegsüir*, l. sz. 166. *Orsova és Doe, Libánfalva, Kásva, Adorján*, l. sz. 28.
27. Szentiván (Vajda-), l. sz. 1048. l. Bod Sándor, t. sz. 70. t. Erce Miklós, u. p. Sz.-Régen.
28. Szentpéter (Uzdi-), l. sz. 270. l. Vályi János, t. sz. 16. t. Varró József, u. p. M.-Örményes.
l. e. *Tuson* (Aranylábú-), l. sz. 105. t. sz. 15. t. Muzsnai János, *Pagocsa*, l. sz. 108. *Velkér*, l. sz. 10. *Domb*, l. sz. 6.
29. Széplak (Dedrád-), l. sz. 352. l. Molnár Ábel, t. sz. 38. t. Katona Márton, u. p. Sz.-Régen.
l. e. *Szász-Lúdvég*, l. sz. 176. t. sz. 12. t. ifj. Simon József. *O.-Ujfakú*, l. sz. 6. *Dedrád*, l. sz. 45. *Bátos*, l. sz. 37.
30. Tancs, l. sz. 585. l. Csiki László, t. sz. 82. t. Kis Elek, u. p. Sz.-Régen.
l. e. *Faragó*, l. sz. 11. *Szokol*, l. sz. 12. *Sz.-Banyicza*, l. sz. 7. *Harasztos*, l. sz. 13. *Kozmatelke*, l. sz. 7.
31. Teke, l. sz. 274. l. Varga Sámuel, t. sz. 34. t. Vajda Dénes.
l. e. *Nagy-Ida*, l. sz. 156.
32. Ujlak (Mező-), l. sz. 94. l. Lőrinczi Miklós, t. sz. 11. tanít a lelkész, u. p. M.-Örményes.
l. e. *Septér*, l. sz. 37.
38. Jára (Maros-), l. sz. 454. l. Tegzi Mihály, t. sz. 52. t. Bartos Elek, u. p. Sz.-Régen.
34. Vécs, l. sz. 871. l. Péterfi Ferencz, t. sz. 80. t. Kovács Ferencz, u. p. Sz.-Régen.
l. e. *Felső-Idecs*, l. sz. 44.

XI. Marosi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 64 anya-, és 47 leányegyház van;
lelkek száma: 39,277; tanulók száma: 3132.

Főgondnokok: id. gr. Teleki Domokos, Nagy Sámuel.

Algondnokok: Antal Imre, gr. Toldalagi Viktor, Bothos
Kálmán.

Esperes: Péterfi József, maros-vásárhelyi lelkész.

Jegyzők: Vályi Pál, ny.-szentbenedeki-, Pap Elek, lőrincz-
falvi lelkész.

Közügyigazgatók: Lőrinczi János, ernyei-, Rákosi Lajos,
luka-ilenczfalvi lelkész.

Özvegy-árva intézet pénztárnoka: Silvester János, makk-
falvi lelkész.

Egyházak:

1. **Abod**, l. sz. 495. l. Orbán Lajos, t. sz. 36. t. Török
András.
2. **Bánd** (Mező-), l. sz. 1238 l. Vas Tamás, t. sz. 102.
t. Fekete Pál és Bali János, a községi iskolában.
l. e. *Száltelek*, l. sz. 45.
3. **Bede**, l. sz. 231. l. Gáál Gábor.
l. e. *Szenháromság*, l. sz. 174. t. sz. 20. t. Kis Ferencz.
4. **Bergenyé**, l. sz. 557. l. Mihály Gergely, t. sz. 62. t.
Kádár Márton.
5. **Bodon** (Hagymás), l. sz. 210. l. Böjthe Miklós, t. sz.
26. t. Nagy Ferencz.
6. **Bőő**, l. sz. 105. l. Nagy Domokos.
l. e. *Moson*, l. sz. 128. t. sz. 10. t. Simon József.
Vecze, l. sz. 11.
7. **Csávás** (Mező-), l. sz. 576. l. Nemes Károly, t. sz.
54. t. Gödri János.
l. e. *Szabad*, l. sz. 8.

8. **Cserefalva**, l. sz. 394. l. Soltész Sámuel, t. sz. 21. t. Debreczeni Áron.
9. **Csejd**, l. sz. 285. l. Szalma Mihály, t. sz. 24. t. Gyepesi Ferencz.
10. **Csikfalva**, l. sz. 106. l. Veres Mózes, t. sz. 6. az unitáriusoknál tanulnak.
 - l. e. *Jobbágyfalva*, l. sz. 75. t. sz. 7. az unitar. osk. *Buzaháza*, l. sz. 78. t. sz. 6. *Ehed*, l. sz. 4. *Remete*, l. sz. 2. *Vadad*, l. sz. 22. *Iszló*, l. sz. 15. *Hodos*, l. sz. 2.
11. **Csóka**, l. sz. 355. l. Málnási Károly, t. sz. 33. t. ifj. Péter István.
12. **Ernye** (Nagy-), l. sz. 553. l. Lőrinczi János, t. sz. 70. t. Kádár János.
13. **Fele**, l. sz. 498. l. Fábián Ferencz, t. sz. 48. t. Ősz Sándor.
 - l. e. *Ménes*, l. sz. 85. t. sz. 14. t. Gidófalvi János.
14. **Fintaháza**, l. sz. 371. l. Magyarai Dániel, t. sz. 12. t. Varga József.
15. **Galambad**, l. sz. 286. l. Veres József, t. sz. 26. t. Sebestyén József.
16. **Geges**, l. sz. 568. l. Orbán Elek, t. sz. 42. t. Kis Lajos.
17. **Gyalakuta**, l. sz. 768. l. Horváth Ádám, t. sz. 40. t. Kis Mózes.
18. **Harasztkerék**, l. sz. 585. l. Varga György, t. sz. 43. t. Keresztesi Ferencz.
19. **Harczó**, l. sz. 128. l. nincs.
20. **Havad**, l. sz. 422. l. Vas István, t. sz. 46. t. Czegő Ferencz.
 - l. e. *Nagy-Adorján*, l. sz. 256. t. sz. 15. t. Bordi Károly, *K.-Adorján*, l. sz. 28.
21. **Ikland**, l. sz. 124. l. Adorján János, t. sz. 8. az unitar. iskolában.
 - l. e. *Káál*, l. sz. 123. t. sz. 7. az unit. iskolában.
22. **Kakasd**, l. sz. 343. l. Gáspár József, t. sz. 32. t. Kádár József.
23. **Karácsonfalva** (Nyárad-) **Folyfalvával**, l. sz. 636. l. Erdélyi Samuel id. t. sz. 50. t. Hadnagy Károly.

24. **Kebele**, l. sz. 103. l. Kis Pál.
l. e. *Bozs*, l. sz. 215. t. sz. 18. t. Kis Dániel. *Agárd*,
l. sz. 40. *Kebele-Szentivány*, l. sz. 9.
25. **Kelementalke**, l. sz. 530. l. Gönczi Lajos. t. sz. 58.
t. Barabás Lajos.
26. **Kendő**, l. sz. 230. l. Málnási Ferencz, t. sz. 13. t.
Demeter Mózes.
27. **Keresztúr (Bere-)**, l. sz. 278. l. Gergely Lajos, t. sz.
20. t. Molnár Rafael.
l. e. *Bere*, l. sz. 310. t. sz. 34. t. László János.
28. **Keresztúr (Maros-)**, l. sz. 202. l. Fábrián Simon, t.
sz. 16. t. Kali Gergely.
l. e. *Nyárádtő*, l. sz. 46. t. sz. 6. t. Balázs Mihály.
29. **Kibéd**, l. sz. 1990. l. Musnai Pál, t. sz. 118. t.
Kusztos József.
30. **Koronka**, l. sz. 480. l. Viski Zsigmond, t. sz. 28. t.
Tusa György.
31. **Kölpény (Mező-)**, l. sz. 630. l. Molnár Dániel, t. sz.
20. t. Gergely József.
l. e. *Szabéd*, l. sz. 60. *Bazéd*, l. sz. 3.
32. **Kövesd (Mező-)**, l. sz. 456. l. Ravasz János, t. sz. 42.
t. Vajda János.
33. **Lőrinczfalva**, l. sz. 370. l. Pap Elek, t. sz. 26. t.
Bartha Lajos.
34. **Luka-Ilenczfalva**, l. sz. 1072. l. Rákosi Lajos, t. sz.
118. t. Gergely Sámuel.
35. **Madaras (Bacska-)**, l. sz. 662. l. Losonczi József, t.
sz. 40. t. Adi László.
l. e. *Szent-László*, l. sz. 89. *Nyomáth*, l. sz. 45. t. sz.
15. t. Kákai László.
36. **Madaras (Mező-)**, l. sz. 1225. l. Ferencz József, t.
sz. 70. tanítói állomás üres, ny. t. Sükösd István.
37. **Magyarós**, l. sz. 915. l. Orbán Károly, t. sz. 68. t.
Pataki Dénez.
38. **Makkfalva**, l. sz. 1385. l. Silvester János, t. sz. 25.
leány tanító Pálosi Sándor. A fink b. Wesselényi
Miklós által alapított „Székely nemzeti iskolában“ ta-
nulnak 80-an, t. Albert Márton.

39. **Márkód**, l. sz. 600. l. Kovács Nándor, t. sz. 60. t. Kovács Mátyás.
40. **Mája**, l. sz. 360. l. Péterfi Lajos, t. sz. 21. t. András Lajos.
41. **Panit** (Mező-), l. sz. 1162. l. Pethő György, t. sz. 182. t. Balog Mózes.
42. **Sámsond** (Mező-), l. sz. 640. l. Vizi György, t. sz. 50. t. Ósz József.
43. **Székes**, l. sz. 426. l. ifj. Erdélyi Sámuel, t. sz. 30. t. Szabó János.
44. **Selye**, l. sz. 543. l. Kakasi Mihály, t. sz. 52. tanítói állomás üres.
45. **Somosd**, l. sz. 864. l. Szász Ferencz, t. sz. 42. t. Kis László.
46. **Sóvárád**, l. sz. 1361. l. Tóth Márton, t. sz. 118. t. Kádár István és Zajzon Géza.
l. e. *Szováta*, l. sz. 129.
47. **Szent-Anna** (Nyárád-), l. sz. 298. l. Tordai Sándor, t. sz. 35. t. Paizs László.
l. e. *Andrásfalva*, l. sz. 157. t. sz. 32. t. Madarás János, *Demeterfalva*, l. sz. 57. *Süketfalva*, l. sz. 40.
48. **Szent-Benedek** (Nyárád-), l. sz. 250. l. Vályi Pál, t. sz. 34. t. állomás üres, ny. t. Mihácz Elek.
l. e. *Ákosfalva*, l. sz. 518. t. sz. 36. t. Varga Áron.
49. **Szent-Gerlicze**, l. sz. 440. l. Nagy Mózes, t. sz. 16. az unitár. iskolában.
50. **Szent-Imre** (Nyárád-), l. sz. 387. l. Pataki Lajos, t. sz. 40. t. Csog Pál.
l. e. *Seprőd*, l. sz. 100. t. sz. 12. t. Kálmán Sámuel.
51. **Szent-István**, l. sz. 506. l. Nemes Sándor, t. sz. 54. t. Bende Ferencz.
l. e. *Átosfalva*, l. sz. 332. t. sz. 24. t. Porzsol Ádám. *Csókfalva*, l. sz. 205. t. sz. 30.
52. **Szent-Ivány** (Csitt-), l. sz. 710. l. Bodoni József, t. sz. 38. t. Márton József.
l. e. *Malomfalva*, l. sz. 75.
53. **Szent-György** (Erdő-), l. sz. 589. l. László Gergely, t. sz. 38. t. Szathmári Ábel.

1. e. *Havadtő*, l. sz. 475. t. sz. 24. t. Molnár András.
54. **Szent-Király** (Maros-), l. sz. 203. l. Ráduly Sámuel.
1. e. *Názmánfalva*, l. sz. 98. t. sz. 16. t. Barabási István, *Hidvég*, l. sz. 12. *Remeteszeg*, l. sz. 8.
55. **Szent-Miklós** (Káposztás) **Csibával**, l. sz. 748. l. Dali János, t. sz. 36. t. Ósz Lázár.
56. **Szent-Simon**, l. sz. 223. l. Kis János, t. sz. 26. t. Sükösd Sándor.
1. e. *Rigmány*, l. sz. 335. t. sz. 33. t. id. Péter István.
57. **Szereda** (Nyárád-), l. sz. 402. l. Szász Károly, t. sz. 49. t. Szabó Lajos, van közs. iskola.
58. **Szövérd**, l. sz. 499. l. Madaras János, t. sz. 48. t. Kis József.
49. **Tompa**, l. sz. 200. l. Jánosi György, t. sz. 18. t. Pécsi Albert.
1. e. *Gálfalva*, (Nyárád-), l. sz. 48. *Sárd*, l. sz. 50. *Szent-Lőrincz*, l. sz. 9.
60. **Torboszló**, l. sz. 262. l. Nemes Ferencz, t. sz. 20. t. Nagy József.
61. **Udvarfalva**, l. sz. 320. l. Bitai Mihály, t. sz. 25. t. Sükösd Dénes.
1. e. *Szent-Anna*, (Maros-), l. sz. 161. t. sz. 15. t. Szabó Ferencz. *Várhegy*, l. sz. 90. t. sz. 10. t. Makkai Dávid.
62. **Jedd**, l. sz. 577. l. Szöllősi István, t. sz. 70. t. Ben-
czédi Mózes.
1. e. *Szentgyörgy* (Maros-), l. sz. 70.
63. **Vadasd**, l. sz. 402. l. Péterfi Elek, t. sz. 18. t. Kovács János.
64. **Vaja**, l. sz. 565. ny. l. Albert János, l. Lőrinczi Dénes, t. sz. 50. t. Balogh Sándor.
1. e. *Kis Görgény*, l. sz. 298. t. sz. 35. t. Gergely Mózes. *Göcs*, l. sz. 246. t. sz. 20. t. Nagy Mihály.

XII. Küküllői egyházmegye.

Ez egyházmegyében 36 anya-, és 58 leányegyház van;
lelkek száma: 17,915. tanulók száma: 1,229.

Főgondnokok: M. Földvári Ferencz, Szilvási Sándor.
 Algondnokok: Kispál Lajos, Pallos István, Thuróczi Pál.

Esperes: Benedek Ferencz, haranglábi lelkész.

Jegyző: Tókaji János, bogáti lelkész.

Közügyigazgató: Bartalus Sámuel, szentbenedeki lelkész.

Pénztárnok: Erősi Pál, ugrai lelkész.

Aljegyző: Nagy Domokos, kutyfalvi lelkész.

Egyházak:

1. **Almás** (Sz.-), l. sz. 200. l. Ujvárosi János, t. sz. 21.
 t. Kali Béni, u. p. Medgyes.
 l. e. *Sz.-Medgyes*, l. sz. 285. t. sz. 18. t. Orbán István, *Pocstélke*, l. sz. 36. *Somogyom*, l. sz. 67. *Balázstelke*, l. sz. 33. *Darlacz*, l. sz. 18.
2. **Balavására**, l. sz. 468. l. Orbán József, t. sz. 59. t. Szalma József, u. p. Nagy-Kend.
3. **Besenyő** (Buzás-). l. sz. 443. l. Székely Sámuel, t. sz. 25. t. Kelemen Sándor, u. p. Radnoth.
 l. e. *Vidrátszeg*, l. sz. 11.
4. **Bodon** (Mező-), l. sz. 558. l. Bitai Mátyás, t. sz. 32.
 t. Ujvárosi Sándor, u. p. M.-Ludas.
 l. e. *M.-Szengyel*, l. sz. 36. *M.-Kapus*, l. sz. 17. *Szakkál*, l. sz. 10. *M.-Sályi*, l. sz. 28. *M.-Ikland*, l. sz. 38. *Tóhát*, l. sz. 34. *Keménytelke*, l. sz. 4.
5. **Bogát** (Maros-), l. sz. 899. l. Tokaji János, t. sz. 82.
 t. Pásztor Sándor, u. p. Ludas.
 l. e. *M.-Ludas*, l. sz. 104. t. sz. 16.
6. **Boldogfalva**, l. sz. 148. l. Koncz György, t. sz. 17.
 t. Faluvégi Márton, u. p. Küküllővár.
 l. e. *Szász-Vesszős*, l. sz. 123. t. sz. 12.
7. **Bonyha** (Szász-), l. sz. 727. l. Borosnyai Simon, t. sz. 52. t. Szakács Sándor.
 l. e. *Bernád*, l. sz. 60. t. Harkó Péter.
8. **Csapó**, l. sz. 154. l. Kolozsvári Károly, t. sz. 12.
 t. Hegedűs Gergely, u. p. Radnoth.
 l. e. *O.-Kocsárd*, l. sz. 18. *O.-Sályi*, l. sz. 16.

9. **Csávás** (Szász-), l. sz. 718. lelkész nincs, t. sz. 56. t. Belle József, u. p. Sz.-Bonyha.
10. **Dányán** (Szász-), l. sz. 289. l. Vass Ferencz, t. sz. 20. t. Bölöni Domokos, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Jövedics*, l. sz. 3. *Leppend*, l. sz. 4.
11. **Déllő** (Magyar-), l. sz. 364. l. Kis Sámuel, t. sz. 28. t. Toth János, u. p. Radnoth.
l. e. *O.-Déllő*, l. sz. 149. t. sz. 15. t. Simon János. *Margita*, l. sz. 16. *M.-Ujlak*, l. sz. 5. *Sóspatak*, l. sz. 7. *Pete*, l. sz. 14. *K.-Szt.-Pál*, l. sz. 49.
12. **Egrestő**, l. sz. 252. l. Soós Farkas, t. sz. 16. tanít a lelkész, u. p. N.-Kend.
13. **Erzsebethváros**, l. sz. 190. l. Bocz Elek.
l. e. *Szt.-Ernye*, l. sz. 61. *Domáld*, l. sz. 6. *Keresd*, l. sz. 44. *Almakerék*, l. sz. 8. *Besé*, l. sz. 16. *Földszin*, l. sz. 4. *Ujfalva*, l. sz. 5. *Beretholom*, l. sz. 12.
14. **Gálfalva**, l. sz. 815. l. Körösi Ferencz, t. sz. 60. t. Keszeg József, u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *Pocsfalva*, l. sz. 166. t. sz. 14. t. Szabó Ferencz.
15. **Gogány**, l. sz. 228. l. Eczken Sándor, t. sz. 18. t. Kis János, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Kund*, l. sz. 16. *Sz.-Szt.-Ivány*, l. sz. 2.
16. **Harangláb**, l. sz. 445. l. Benedek Ferencz, t. sz. 40. tanító nincs, u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *Désfalva*, l. sz. 160. t. sz. 14. t. Benefi János.
17. **Herepe** (Magyar-), l. sz. 88. l. Gocz Zsigmond, t. sz. 8. t. Kolunbán Ferencz, u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *Kincsi*, l. sz. 3.
18. **Héderfája**, l. sz. 818. l. Molnár György, t. sz. 50. t. Benedek Ádám, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Nagy-Cserged*, l. sz. 18.
19. **Kend** (Kis-), l. sz. 248. l. Zsigmond Lajos, t. sz. 26. tanít a lelkész, u. p. Nagy-Kend.
20. **Kend** (Nagy-), l. sz. 680. lelkész nincs, t. sz. 50. t. Nagy Károly.
l. e. *Nádas*, l. sz. 22. *Czikmántor*. l. sz. 15.
21. **Királyfalva**, l. sz. 668. l. Báthori János, ny. l. Se-

- bestyén András, t. sz. 48. t. Nagy János, u. p. Küküllővár.
22. **Kutyfalva**, l. sz. 436. l. Nagy Domokos, t. sz. 32. t. Mátyás József, u. p. Radnoth.
l. e. *M.-Dátos*, l. sz. 17.
23. **Küküllővár** l. sz. 248. l. Bartha Antal, t. sz. 15. t. Puskás János.
l. e. *Bajom*, l. sz. 9.
24. **Medvés**, l. sz. 368. l. Varga Zsigmond, t. sz. 22. t. Bordi János, u. p. Küküllővár.
25. **Mikefalva**, l. sz. 356. l. Szilágyi Károly, t. sz. 20. t. Kis József, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Somostelke*, l. sz. 36. *Felső-Kápolna*, l. sz. 10. *Abosfalva*, l. sz. 36.
26. **Radnóth**, l. sz. 670. l. Moóré Domokos, ny. l. Nagy Sámuel, t. sz. 40. t. Szabó István.
l. e. *M.-Lekencze*, l. sz. 26. *Dég*, l. sz. 8. *Szélkút*, l. sz. 10.
27. **Sövényfalva**, l. sz. 253. l. Barthos Dénes, t. sz. 32. t. Dobolyi Lajos, u. p. Küküllővár.
l. e. *Ádamos*, l. sz. 310. t. sz. 35. t. Simon Mózes.
28. **Sülye** (Magyar-), l. sz. 289. lelkészi állomás üres, t. sz. 18. t. Baróthi Sándor, u. p. Maros-Ujvár.
29. **Szent-Benedek**, l. sz. 208. l. Bartalus Sámuel, t. sz. 24. t. Hermán József, u. p. M.-Ujvár.
30. **Szent-Márton**, (Koród-), l. sz. 364. l. Józsa Zsigmond, t. sz. 36. t. id. Kali Béni, u. p. N.-Kend.
31. **Szent-Miklós** (Bethlen-), l. sz. 420. l. Sámuel József, t. sz. 34. t. Székely János, u. p. Küküllővár.
22. **Széplak** (Küküllő-), l. sz. 352. l. Kovács József, t. sz. 32. tanítói állomás üres, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Vámos-Udvarhely*, l. sz. 42.
33. **Szőkefalva**, l. sz. 215. lelkész Fábrián Miklós, t. sz. 8. t. Benefi Ferencz, u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *D.-Szt.-Márton*, l. sz. 200. t. sz. 26. t. Benedek András. *Csüdöttele*, l. sz. 64. *Sáros*, l. sz. 68. *Borzás*, l. sz. 8. *Bábahalma*, l. sz. 4.
34. **Teremi** (N.-) l. sz. 260. l. Kakasi Márton, ny. l. Béres Márton, t. sz. 15. t. Nagy Sándor, u. p. Sz.-Bonyha.

1. e. *Teremi-Ujfalu*, l. sz. 664. t. sz. 40. t. Barthos Sándor.
35. **Ugra**, l. sz. 376. l. Erősd Pál, t. sz. 28. t. Varró Lajos, u. Radnoth.
1. e. *Gyula*, l. sz. 8.
36. **Váralya** (Gogány-), l. sz. 488. l. Muzsnai Sándor, t. sz. 48. t. Nagy Ferencz, u. p. Sz.-Bonyha.

XIII. Nagy-szebeni egyházmegye.

Ez egyházmegyében 21 anya-, és 19 leányegyház van;
lelkek száma: 5878; tanulók száma: 438.

Főgondnokok: M. Zeyk Károly, b. Radák Ádám.

Algondnokok: M. Csongrádi István, t. Kiss Károly,
t. Timár Károly.

Esperes: Ágoston Mózes, balázsfalvi lelkész.

Jegyző: Solymosi Lajos, m.-beczei lelkész.

Közügyigazgató: Cseresznyés György, b.-bocsárdi lelkész.

Egyházak:

1. **Asszonynépe**, l. sz. 95. l. Monótori Károly, t. sz. 8. t. Járai Károly, u. p. N.-Enyed.
2. **Alamor**, l. sz. 128. l. Kelecsényi Károly, t. sz. 13. tanít a lelkész, u. p. Vizakna.
3. **Balázsfalva**, l. sz. 170. l. Ágoston Mózes, t. sz. 10. t. Nemes András.
1. e. *Hosszuaszó*, l. sz. 56. t. sz. 13. t. Bartók József.
4. **Bénye** (Magyar-), l. sz. 204. l. Kolozsvári Antal, t. sz. 15. t. Köpeczi József, u. p. Balázsfalva.
5. **Becze** (Magyar). l. sz. 517. l. Solymosi Lajos, t. sz. 36. t. Györfi István, u. p. N.-Enyed.
1. e. *Kis-Solymos*, l. sz. 151.
6. **Bocsárd** (Buzás), l. sz. 452. l. Cseresznyés György, t. sz. 39. t. Kósa Mihály, u. p. Balázsfalva.
1. e. *Karácsonfalva*, l. sz. 50.

7. **Bolya**, l. sz. 88. l. **Kozma Ferencz**, tanító nincs, tanít a lelkész, u. p. **N.-Selyk**.
l. e. *Rovás, Salkó, Sárdorf*, l. sz. 60.
8. **Büirkös**, l. sz. 159. l. **Horváth István**, t. sz. 16. t. **Lőrinczi György**.
l. e. *O.-Ivánfalva*, l. sz. 25.
9. **Enyed (Kis-)**, l. sz. 73. l. **Koncza László**, t. sz. 14. tanít a lelkész, u. p. **Szerdahely**.
l. e. *Búzd, Szerdahely*, l. sz. 11.
10. **Hari**, l. sz. 95. l. **Szigeti Gyula István**, t. sz. 13. tanítói állomás üres, u. p. **M.-Ujvár**.
l. e. *Forró*, l. sz. 15.
11. **Kövesd**, l. sz. 32. lelkészi állomás üres, beszolgál a büirkösi lelkész, u. p. **Büirkös**.
12. **Lapád (Magyar-)**, l. sz. 640. l. **László Simon**, t. sz. 34. t. **Téglás György**, u. p. **N.-Enyed**.
l. e. *Fugad*, l. sz. 16.
13. **Mihályfalva**, l. sz. 61. l. **Lukács Ferencz**, t. sz. 9. t. **Muzsnai József**, u. p. **N.-Selyk**.
l. e. *Vessződ*, l. sz. 36. *Selyk, Hidegviz*, l. sz. 21.
14. **Mikeszásza**, l. sz. 198. l. **Ráduly Zsigmond**, t. sz. 19. t. **Márk Antal**, u. p. **N.-Selyk**.
15. **Örményszékes**, l. sz. 52. beszolgál az alamori lelkész, u. p. **Vizakna**.
16. **Péterfalva (Magyar-)**, l. sz. 436. l. **Nagy Elek**, t. sz. 35. t. **Hermán István**, u. p. **Balázsfalva**.
l. e. *Szancsal*, l. sz. 12.
17. **Pókafalva**, l. sz. 101. beszolgál a kis-enyedi lelkész u. p. **Szerdahely**.
l. e. *Kis-Kerék, O.-Bogát, Veresegyház*, l. sz. 38.
18. **Szeben (Nagy-)** l. sz. 675. l. **Bodrogi Sámuel**, t. **Bardocz Dániel**, t. sz. 14. a többiek a helybeli gymnasiumba és leány növeldébe járnak.
19. **Túr**, l. sz. 121. lelkészi állomás üres, tanító állomás üres, u. p. **Balázsfalva**.
20. **Ujfalu (O.-)**, l. sz. 120. l. **Jákó Mózes**, t. sz. 12. t. **Fogarasi Ferencz**, u. p. **Ucsa**.
l. e. *Kercsesora*, l. sz. 25.

21. **Vizakna**, l. sz. 1024. l. Hercepei Károly, s. l. Reiszner Mihály, t. sz. 132. f. t. Takács Mózes és Márk Pál, l. t. Ferencz József.

XIV. Udvarhelyi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 53 anya-, és 42 leányegyház van;
lelkek száma: 33,769; tanulók száma: 3124.

Főgondnokok: Id. gr. Bethlen János, m. Gyárfás Domokos, J. Nagy Lajos.

Algondnokok: T. Ferenczi Pál, t. Mihály Pál.

Esperes: Karácson Mózes, sz.-kereszturi lelkész,

Jegyző: Solymosi István, bögözi lelkész.

Közügyigazgató: Köllönte József, peteki lelkész.

Egyházak:

1. **Agyagfalva**, l. sz. 790. l. Kis Károly, t. sz. 95. t. Kovács Mihály, u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Magyaros*, l. sz. 260. t. sz. 35. t. Székel János.
Décsfalva, l. sz. 98.
2. **Bágy**, l. sz. 541. l. Veres Ferencz, t. sz. 65. t. Pálfi Dénes, u. p. Sz.-Udvarhely.
3. **Bethfalva**, l. sz. 379. l. Görög József, t. sz. 40. t. Kolcsár István, u. p. Sz.-Keresztur.
4. **Bikafalva**, l. sz. 302. l. Benedek Ignác, t. sz. 35. t. Csomor Dénes, u. p. Sz.-Udvarhely.
5. **Bögöz**, l. sz. 1008. l. Solymosi István, t. sz. 82. t. Szentgyörgyi Mózes, u. p. Sz.-Udvarhely.
6. **Bözöd**, l. sz. 379. l. Sándor Gergely, t. sz. 42. t. Székel István, u. p. Erdő-Szentgyörgy.
l. e. *B.-Ujfalva*, l. sz. 120.
7. **Boldogfalva** (Felső-), l. sz. 214. l. Szabó Sámuel, t. sz. 58. tanítói állomás üres u. p. Sz.-Udvarhely.

1. e. *Árvátfalva*, l. sz. 186. t. sz. 31. t. Dobos Mihály,
8. **Bun** (Nagy-), l. sz. 493. l. Nagy Mózes, t. sz. 30. tanít a lelkész, u. p. Segesvár.
9. **Csekefalva**, l. sz. 310. l. Sándor József, t. sz. 40. tanítói állomás üres, u. p. Sz.-Keresztur.
1. e. *Szt.-Ábrahám*, l. sz. 159. t. sz. 8. *M.-Andrásfalva*, l. sz. 52. *Gayy*, l. sz. 170. t. sz. 15. ideiglenes tanító Albu Dénes.
10. **Dállya**, l. sz. 699. l. Kis Sámuel, t. sz. 65. t. Kátó Sándor, u. p. Homorod-Oklánd.
1. e. *Jánosfalva*, l. sz. 9.
11. **Dobófalva**, l. sz. 120. l. Kállai István, t. sz. 12. tanít a lelkész, u. p. Sz.-Udvarhely.
1. e. *Vágás*, l. sz. 21. *Béta*, l. sz. 25.
12. **Ege**, l. sz. 298. l. Jakab Albert, t. sz. 36. t. Kátó József, u. p. Sz.-Udvarhely.
13. **Etéd**, l. sz. 1832. l. ifj. Karácson Mózes, t. sz. 110. t. Bakó Dániel, u. p. Parajd.
14. **Farczád**, l. sz. 437. l. László Ignác, t. sz. 55. t. Makкаи András, u. p. Sz.-Udvarhely.
15. **Fejéregyház**, l. sz. 144. l. Kádár Domokos, t. sz. 15. tanít a lelkész, u. p. Segesvár.
1. e. *Sárpatak*, l. sz. 152. t. sz. 18. t. László Albert, *Segesvár*, l. sz. 175.
16. **Fiátfalva**, l. sz. 413. l. Biró Károly, t. sz. 42. t. Szentgyörgyi József, u. p. Sz.-Keresztur.
17. **Galambfalva** (Nagy-), l. sz. 977. l. Kelemen János, t. sz. 92. t. Benedek Ferencz, u. p. Sz.-Keresztúr.
18. **Galambfalva** (Kis-), l. sz. 618. l. Gál Sándor, t. sz. 52. t. Péter István, u. p. Sz.-Keresztur.
19. **Héjjasfalva**, l. sz. 373. l. Balázs Gergely, t. sz. 40. t. Olasz József, u. p. Segesvár.
1. e. *Sárd*, l. sz. 79.
20. **Héviz**, l. sz. 516. l. Petre Mózes, t. sz. 45. t. Fazakas István, u. p. Kóhalom.
1. e. *Dakk*, l. sz. 18. *Ólt-Bogát*, l. sz. 14. *Kucsuláta*, l. sz. 9. *Kóhalom*, l. sz. 6.
21. **Hodgya**, l. sz. 422. l. Zágoni Mózes, t. sz. 48. t. Boncz József, u. p. Sz.-Udvarhely.

22. **Kányád-Jásfalva**, l. sz. 619. l. Bodor Pál, s. l. Bodor József, t. sz. 60. t. Miklósi János, u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Derzs*, l. sz. 51.
23. **Kecset**, l. sz. 543. l. Menyhárt András, t. sz. 50. t. Bálint Albert, u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Kisfalud*, l. sz. 120. *Szent-Mihály*, l. sz. 35. *Szentlélek*, l. sz. 15. *Farkaslaka*, l. sz. 18. *Csehédfalva*, l. sz. 15. *Malomfalva*, l. sz. 8.
24. **Keresztur** (Székely-), l. sz. 1582. l. id. Karácson Mózes, s. l. Karácson István, t. sz. 110. t. Szentgyörgyi János, van egy felekezeti nélküli leánynövelde. hol 40 leány tanul, tanító: Kun Károly, k. a.
25. **Kóbor**, l. sz. 921. l. Nemes Sámuel, s. l. és főtanító Nemes József, t. sz. 110. l. t. Boér Mihály, u. p. Kőhalom.
26. **Körispatak**, l. sz. 823. l. Pál Balázs, t. sz. 60. t. Orbán Ferencz, u. p. Erdő-Szentgyörgy.
27. **Küsmöd**, l. sz. 536. l. Karácson Sámuel, t. sz. 45. t. Pálfi Mózes, u. p. Parajd.
28. **Matisfalva**, l. sz. 339. lelkészi állomás üres, t. sz. 42. t. Sipos József, u. p. Sz.-Udvarhely.
29. **Moha**, l. sz. 842. l. Darvai Lajos, t. sz. 81. t. Fülöp Ferencz, u. p. Kőhalom.
30. **Muzsna**, l. sz. 619. l. Dobai Lajos, t. sz. 72. t. Ákos János, u. p. Sz.-Udvarhely.
31. **Oczfalva**, l. sz. 240. l. Benczédi János, t. sz. 16. t. Székel Zsigmond, u. p. Sz.-Udvarhely.
32. **Parajd**, l. sz. 1046. l. Csiszér Zsigmond, t. sz. 75. t. Kovács József.
l. e. *Ilyésmezeje*, l. sz. 25.
33. **Patakfalva**, l. sz. 399. l. Maksai Áron, t. sz. 55. t. Balázs Sámuel, u. p. Sz.-Udvarhely.
34. **Petek**, l. sz. 796. l. Köllönte József, t. sz. 92. t. Nagy Sándor, u. p. Sz.-Udvarhely.
35. **Rákos**, (Álsó-), l. sz. 882. l. Nagy Sándor t. sz. 75. t. Gábor Lajos, u. p. Kőhalom.
36. **Rugonfalva**, l. sz. 746. l. Maksai Gyula, t. sz. 72. t. Fülöp Dániel, u. p. Sz.-Keresztur.

37. **Sándorfalva**, l. sz. 160. l. Sándor Károly, t. sz. 25. tanít a lelkész, u. p. Sz.-Udvarhely.
38. **Siklód**, l. sz. 1352. l. Beka Dénes, t. sz. 120. t. Bató János, u. p. Parajd.
39. **Siménfalva (Alsó-)**, l. sz. 220. l. Baka János, t. sz. 22. u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *Nagy- és Kis-Kede*, l. sz. 180. *Medesér*, l. sz. 142. *Nagy- és Kis-Kadács*, l. sz. 28. *Kobátfalva*, l. sz. 28. *Tartsafalva*, l. sz. 25. *Szent-Miklós*, l. sz. 15. *Tordátfalva*, l. sz. 24. *Demeterfalva*, l. sz. 6.
40. **Sófalva (Alsó-)**, l. sz. 1546. l. Dáné Mózes, t. sz. 145. t. Bálint József, u. p. Parajd.
41. **Sófalva (Felső-)**, l. sz. 1686. l. Györke János, t. sz. 142. t. Demeter Ákos, u. p. Parajd.
l. e. *Gyergyó*, l. sz. 76. *Korond*, l. sz. 38.
42. **Solymos (Kis-)**, l. sz. 222. l. Demeter Lajos, t. sz. 16. t. Simó József, u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *O.-Andrásfalva*, l. sz. 28.
43. **Solymos (Nagy-)**, l. sz. 780. l. Németi Mihály, t. sz. 75. t. Biró János, u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *Hidegkút*, l. sz. 170. t. Derzsi Albert, t. sz. 15.
44. **Sükkő**, l. sz. 334. l. Fejér Ferencz, t. sz. 22. t. Olosz Domokos, u. p. Sz.-Udvarhely.
45. **Szederjes**, l. sz. 486. l. Kovács Mózes, t. sz. 62. t. Deák Farkas, u. p. Sz.-Keresztur.
46. **Szenterzsébeth**, l. sz. 881. l. Borbáth Lajos, t. sz. 85. t. Horváth Dániel, u. p. Sz.-Keresztur.
47. **Szent-László**, l. sz. 178. l. Jakab Mózes, t. sz. 16. t. Rákosi Bálint, u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Miklósfalva*, l. sz. 165. t. sz. 15. t. Gábor Ferencz, *Abrahámfalva*, l. sz. 60.
48. **Szent-Márton (Homorod-)**, l. sz. 348. l. Bencze András, t. sz. 36. t. Gábor Ferencz, u. p. Homorod-Oklánd.
l. e. *Keményfalva*, l. sz. 39. *Lokod*, l. sz. 36. *Kénos*, l. sz. 10. *Gyepes*, l. sz. 24.
49. **Szent-Pál (Homorod-)**, l. sz. 75. l. Boros Sámuel, u. p. Sz.-Udvarhely.

- l. e. *Karácsonfalva*, l. sz. 12. *Oklánd*, l. sz. 9. *Ujfalva*, l. sz. 11. *Városfalva*, l. sz. 6. *Racsenyéd*, l. sz. 7.
50. **Szokolma**, l. sz. 482. l. Bőjthe Sándor, t. sz. 37. t. Szentgyörgyi József, u. p. Parajd.
51. **Felekfalva**, l. sz. 416. l. Kovács Sándor, t. sz. 50. t. Bándi Mózes, u. p. Sz.-Udvarhely.
52. **Ujszékel**, l. sz. 405. l. Kovács István, t. sz. 52. t. Bartalis József, u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *Boldogfalva*, l. sz. 230. t. sz. 22. t. Kovács Dénes.
53. **Voldorf**, l. sz. 126. l. Hegyi Elek, t. sz. 15. tanítói állomás üres, u. p. Fogaras.
l. e. *Halmágy*, l. sz. 6. *Sárkány*, l. sz. 4.

XV. Erdővidéki egyházmegye.

Ez egyházmegyében 15 anya-, 3 leányegyház van; lelkek száma: 11,771; tanulók száma: 1095.

Főgondnokok: M. Székely Gergely, m. Lázár Mihály.

Ny. algondnok: T. Zatureczky István.

Algondnokok: T. Lányi Sándor, t. Bartha Sándor.

Esperes: Lukácsfi Lajos, n.-bacsoni lelkész, u. p. Baroth.

Jegyző: Pető Mózes, m.-hermányi lelkész.

Közügyigazgató: Benkő Gergely, sz.-ajtai lelkész.

Özvegy-árvai pénztárnok: Barthos László, k.-bacsoni lelkész.

Egyházak:

1. **Ajta** (Közép-), l. sz. 1222. l. Biró András, t. sz. 117. f. t. Molnár Albert, l. t. Lénárd István, u. p. N.-Ajta.
2. **Ajta** (Nagy-), l. sz. 289. l. Péter Lajos, t. sz. 44. t. Boda Sámuel.
4. **Ajta** (Száráz-), l. sz. 1437. l. Benkő Gergely, t. sz. 117. f. t. Nagy János, l. t. Szabó Áron.

4. **Bacson** (Kis-), l. sz. 580. l. **Barthos László**, t. sz. 40. t. **Benkő Sándor**, ny. t. **Lőrincz Gáspár**.
5. **Bacson** (Nagy-). l. sz. 1523. l. **Lukácsfi Lajos**, t. sz. 154. f. t. **Barabás Elek**, l. t. **Józsa Mihály**.
6. **Bardocz**, l. sz. 787. l. **Zajzon Mihály**, t. sz. 72. t. **Gáspár László**, ny. t. **Székely Mózes**.
7. **Bibarczfalva**, l. sz. 644. l. **Szász József**, t. sz. 83. t. **Bartha József**.
8. **Bodos**, l. sz. 420. l. **Jákó György**, t. sz. 24. t. **Józsa Izsák**.
9. **Bölon**, l. sz. 256. l. **Sebestyén Károly**, t. sz. 15. t. **Benkő János**.
10. **Füle**, l. sz. 879. l. **Karácson György**, t. sz. 83. t. **Jancsó István**.
11. **Hermány** (Magyar-), l. sz. 1040. l. **Pető Mózes**, t. sz. 64. t. **Fábián András**.
12. **Köpecz**, l. sz. 851. l. **Zsigmond Ferencz**, t. sz. 102. t. **Gáspár István**.
13. **Miklósvár**, l. sz. 71. l. **Incze Zsigmond**, iskolába járó gyermek nincs, t. **Gyenge András**.
l. e. **Ürmös**, l. sz. 30.
14. **Olosztelek**, t. sz. 681. t. **Benedek József**, t. sz. 67. t. **Benedek Imre**.
l. e. **Baroth**, l. sz. 185. t. sz. 16. levita **Teleki Sándor**.
15. **Száldobos**, l. sz. 481. l. **Bartha Imre**, ny. l. **Bartha András**, t. sz. 52. t. **Fábián Sámuel**.
l. e. **Vargyas**, l. sz. 295. t. sz. 32. járnak az unitárius iskolába.

Utolsó posta minden egyházhoz: **Baroth**.

XVI. Sepsi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 35 anya-, és 4 leányegyház van:
lelkek száma: 20,939; tanulók száma: 1775.

Főgondnokok: **M. Székely Gergely**, **Lázár Mihály**.

Algodnokok: M. B é l d i István, A n t o s Ferencz.

Esperes: G ö d r i Ferencz, ny. s.-szt.-györgyi lelkész.

Jegyző: B e n e d e k Áron, n.-borosnyai lelkész.

Aljegyző: C s i s z é r Gábor, egerpataki lelkész.

Köztügyigazgató: B a r t h a Lajos, martonosi lelkész.

Egyházak:

1. **Angyalos**, l. sz. 597. l. B o d o r Mózes, t. sz. 55. t. G o c z Gábor, u. p. S.-Szt.-György.
2. **Árapataka**, l. sz. 520. l. C s u l a k Zsigmond, t. sz. 41. t. B i b ó László, u. p. Földvár.
3. **Árkos**, l. sz. 270. l. K o l c z a Lajos, l. sz. 10. t. K á t ó András, u. p. S.-Szt.-György.
4. **Besenyő**, l. sz. 360. l. N a g y Áron, t. sz. 37. t. M a k s a i Elek, u. p. S.-Szt.-György.
5. **Bikfalva**, l. sz. 1091. l. B o n g István, t. sz. 81. t. Z s i g m o n d István, u. p. S.-Szt.-György.
6. **Bodok**, l. sz. 909. l. Z a j z o n Farkas, t. sz. 80. t. J ó z s a Lajos, u. p. S.-Szt.-György.
7. **Bodola**, l. sz. 575. l. S z a b ó Ferencz, t. sz. 83. t. B e n k e József, u. p. Brassó.
8. **Borosnyó (Kis-)**, l. sz. 668. l. A l b u Endre, t. sz. 42. t. N a g y Gergely, u. p. N.-Borosnyó.
9. **Borosnyó (Nagy-)**, l. sz. 1130. l. B e n e d e k Áron, t. sz. 100. t. N a g y Sándor.
10. **Brassó**, l. sz. 801. l. M o l n á r János, t. sz. 84. t. D e á k Sándor.
11. **Doboly (Al-)**, l. sz. 470. l. G á s p á r Albert, t. sz. 51. t. O r b á n István, u. p. Ilyefalva.
12. **Doboly (Fel-)**, l. sz. 560. l. B a r t h a András, s. l. B a r t h a Károly, t. sz. 38. t. M á t y á s Mihály, u. p. N.-Borosnyó.
13. **Egerpatak**, l. sz. 570. l. C s i s z é r Gábor, t. sz. 35. t. G á l Domokos, u. p. N.-Borosnyó.
14. **Eresztevény**, l. sz. 130. l. P u s k á s Lajos, tanító nincs a pap tanít, u. p. S.-Szt.-György.

15. **Erősd**, l. sz. 180. l. Pálfi János, t. sz. 29. t. Balázs Ferencz, u. p. Földvár.
16. **Étfalva**, l. sz. 530. l. Kis Lajos, t. sz. 45. t. Nagy György, u. p. S.-Szt.-György.
17. **Gidófalva**, l. sz. 849. l. Magyar Károly, t. sz. 47. t. Veres László, u. p. S.-Szt.-György.
18. **Hldvég**, l. sz. 919. l. Nagy Sándor, t. sz. 76. t. Butak József, u. p. Földvár.
19. **Kálnok**, l. sz. 344. l. Vitályos János, t. sz. 47. t. Kövér Lázár, u. p. S.-Szt.-György.
l. e. *Kőröspatak*, l. sz. 120. t. sz. 26. t. Kis Jakab,
20. **Kilyén**, l. sz. 388. l. Vas Dénes, t. sz. 27. t. Orbán László, u. p. S.-Szt.-György.
21. **Komolló**, l. sz. 319. l. Biró Sándor, t. sz. 57. t. Veres Károly, u. p. S.-Szt.-György.
l. e. *Szentivány*, l. sz. 70. *Laborfalva*, l. sz. 39.
22. **Kökös**, l. sz. 356. l. Biró Áron, t. sz. 52. t. Biró Béla, u. p. S.-Szt.-György.
23. **Lisznyó**, l. sz. 537. l. Dénes Antal, t. sz. 46. t. Lőrincz Sándor, u. p. S.-Szt.-György.
24. **Magyarós**, l. sz. 410. l. Bod Mózes, t. sz. 57. t. Pető János, u. p. S.-Szt.-György.
25. **Martonos**, l. sz. 610. l. Bartha Lajos, t. sz. 56. t. Csulak Károly, u. p. S.-Szt.-György.
l. e. *Fotos*, l. sz. 130.
26. **Málnás**, l. sz. 535. l. Benkő János, t. sz. 76. t. Káttai Zsigmond, u. p. S.-Szt.-György.
27. **Nyén**, l. sz. 1191. l. Sós Ferencz, s. l. Sós József, t. sz. 136. t. Lőrincz Lajos, u. p. Brassó.
28. **Oltszem**, l. sz. 670. l. Kis János, t. sz. 66. t. Márkó József, u. p. S.-Szt.-György.
29. **Réty**, l. sz. 795. l. Kisantal Sámuel, t. sz. 80. t. Szotyori József, u. p. S.-Szt.-György.
30. **Szacsva**, l. sz. 300. l. Albert Ferencz, t. sz. 25. t. Czintos Ferencz, u. p. Nagy-Borosnyó.
31. **Szemerja**, l. sz. 566. l. Demes Mózes, s. l. Demes Péter, t. sz. 36. t. Fejes Károly, u. p. Sepsiszent-György.

32. **Szentkirály**, l. sz. 360. l. Ágoston Pál, t. sz. 20. t. Kelemen Ferencz, u. p. S.-Szt.-György.
33. **Szotyor**, l. sz. 295. l. Kovács József, t. sz. 39. t. Magyar István, u. p. S.-Szt.-György.
34. **Úzon**, l. sz. 1130. l. Pünkösdi Ferencz, t. sz. 90. f. t. Mátyás Károly, l. t. és énekvezető Ósz Salamon u. p. S.-Szt.-György.
35. **Zalán**, l. sz. 850. l. Szabó Dénes, t. sz. 55. t. Keresztely Károly, u. p. S.-Szt.-Fyörgy.

XVII. Orbai egyházmegye.

Ez egyházmegyében 11 anya- és 6 leányegyház van;
lelkek száma: 12,621; tanulók száma: 1197.

Főgondnokok: M. Székely Gergely, m. Lázár Mihály.
Algondnok: M. Donáth József.

Esperes: Görög György, pákei lelkész, u. p. Kovászna.
Jegyző és özvegy-árvai gyámintézet pénztárnoka: Magyarósi Ferencz. teledi lelkész.
Aljegyző: Demeter Sámuel, zágoni lelkész.
Közügyigazgató: Finta István, pávai lelkész.

Egyházak:

1. **Barátos**, l. sz. 974. l. Vékás Lajos, ny. l. Zajzon András, t. sz. 95. t. Kocsis Elek, u. p. Kovászna.
2. **Czófalva**, l. sz. 332. l. Barthos Mihály, t. sz. 29. t. Sándor Mihály, u. p. N.-Borosnyó.
3. **Kovászna**, l. sz. 2682. l. Incze György, s. l. Márk Mihály, t. sz. 186. a felső fiiskolában tanít a s. l. az alsóban Tamó Károly, l. t. Mántó György.
4. **Körös**, l. sz. 603. l. Nagy Pál, t. sz. 75. t. Geese Benjámin, u. p. Kovászna.
5. **Páké**, l. sz. 625. l. Görög György, t. sz. 75. t. Szabó Lajos.

6. **Papolcz**, l. sz. 1346. l. Pál Sámuel, t. sz. 86. f. t. Barabás Sámuel, J. t. Szabó András, u. p. Kovászna.
7. **Páva**, l. sz. 571. l. Finta István, t. sz. 45. t. Bartha István, l. t. Réthi Mihály.
8. **Szörcse**, l. sz. 607. l. Péter Károly, t. sz. 52. t. Perdi Mihály, u. p. Kovászna.
l. e. *Tamásfalva*, l. sz. 343. t. sz. 34. levita Molnár Dániel.
9. **Telek**, l. sz. 552. l. Magyarósi Ferencz, t. sz. 52. t. Bartha József, u. p. Kovászna.
10. **Zabola**, l. sz. 1388. l. Csákány József, t. sz. 114. f. t. Szabó János, l. t. Bitai Benjámin, u. p. Kovászna.
l. e. *Gelencze*, l. sz. 22. *Haraly*, l. sz. 5. *Hilüb*, l. sz. 6. *Imecsfalva*, l. sz. 12. *Petőfalva*, l. sz. 6.
11. **Zágon**, l. sz. 2547. l. Demeter Sámuel, t. sz. 354. fiu- és leányiskola hat hat osztállyal berendezve; tanítók a fiúiskolában: Szabó Károly, Imre István, Bodola János; a leányiskolában: Orbán István, Fazakas János, Horváth Mária; vallástanító: Demeter Sámuel, u. p. N.-Borosnyó.

XVIII. Kézdi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 13 anya-, és 6 leányegyház van;
lelkek száma: 9328; tanulók száma: 813.

Főgondnokok: M. Székely Gergely, m. Lázár Mihály.

Algondnokok: T. Vajna Ferencz, t. Kovács István.

Esperes: Szini János, k.-albsi lelkész, u. p. Al-Csernáton.

Jegyző: Zaizon István, feltorjai lelkész.

Aljegyző: Borbát Pál, dálnoki lelkész.

Közügyigazgató: Simó Sándor, k.-mártonfalvi lelkész.

Egyházak:

1. **Albis (Kis-)**, l. sz. 830. l. Szini János, t. sz. 107. f. t. Bartha Benjámin, l. t. állomás ürességbe, u. p. Al-Csernáton.

2. **Bitá**, l. sz. 445. l. **Gagyí István**, t. sz. 50. t. **Gál József**, u. p. **Maksa**.
l. e. *Várhegy*, l. sz. 64.
3. **Csernáton (Alsó-)**, l. sz. 1457. l. **Kovács Károly**, t. sz. 122. f. t. **Bakcsi Boldizsár**, l. t. **Bartha Pál**.
4. **Csernáton (Felső-)**, l. sz. 1112. l. **Vitályos György**, t. sz. 72. f. t. **Bodor János**, l. t. állomás ürességbe, u. p. **Al-Csernáton**.
5. **Dálnok**, l. sz. 1457. l. **Borbát Pál**, t. sz. 125. f. t. **Keresztely Dávid**, ny. f. t. **Keresztely Lázár**, l. t. **Cseh Mihály**, u. p. **Maksa**.
6. **Ikafalva**, l. sz. 390. l. **Zaizon Áron**, t. sz. 39. t. **Tusa János**, u. p. **Al-Csernáton**.
l. e. *Putásfalva*, l. sz. 15.
7. **Karatna**, l. sz. 126. l. **Szakács János**, t. sz. 19. t. **Máté Barabás**, u. p. **K.-Vásárhely**.
8. **Léczfalva**, l. sz. 1030. l. **Zoltáni Elek**, t. sz. 63. f. **Kis Sándor**, l. t. **Bene Elek**, u. p. **Maksa**.
9. **Maksa**, l. sz. 657. l. **Jancsó Ferencz**, t. sz. 48. t. **Albert László**.
10. **Márkosfalva**, l. sz. 665. l. **Bodola Sámuel**, t. sz. 66. f. t. **László Mózes**, l. t. **Orbán Mihály**, u. p. **Al-Csernáton**.
11. **Mártonfalva (K.)**, l. sz. 386. l. **Simó Sándor**, t. sz. 49. f. t. **Mihályfalvi Ferencz**, l. t. **Molnár Bonaventura**, u. p. **Al-Csernáton**.
l. e. *Hatojka*, l. sz. 14.
12. **Mátisfalva (K.)**, l. sz. 154. l. **Jancsó Elek**, t. sz. 28. tanít a lelkész, u. p. **Al-Csernáton**.
13. **Torja (Felső-)**, l. sz. 476. t. **Zaizon István**, t. sz. 25. t. **Szotyori István**, ez egyház három részből áll u. m. **Fel-Torja**, **Fel-Volál** és **Fel-Karatna**, u. p. **Kézdi-Vásárhely**.
l. e. *Altorja*, l. sz. 30. *Peselnék*, l. sz. 6. *Szárazpatak*, l. sz. 4.

XIX. Püspöki vizsgálat alatti egyházak.

Lelkek száma — Kolozsvártt kivéve — 18,663. t. sz. 1758.

1. **Dézs**, l. sz. 2,734. t. sz. 268. Főgondnok: Dr. Szőcs Sámuel, kir. tanácsos. Kebli gondnok: Pataki Gyula.

Lelkészek: Medgyes Lajos és Kovács Sámuel; énekvezető: Adorján Miklós.

- a.) Négy osztályu elemi fiiskola, t. sz. 136. tanítók: Baló László, igazgató, Szentesi Áron, Csinádi István, Biró József.
- b.) Leányiskola, 3 osztályzatban, t. sz. 52. tanító: Adorján Miklós, női munkák tanítónője: Balogh Amália.
- c.) Kisdedóvóda, t. sz. 60—80 Kisdedóvó: Turbucz Ferencz.

2. **Enyed** (Nagy-), l. sz. 2955. (az újabb nép öszszeírás szerint.) Lelkészek: Incze János és Szilágyi Farkas, t. sz. 268. Énekvezető; Málnási József.

- a.) Leányiskola, 3 elemi osztálylyal, t. sz. 64. Iskolaigazgató: Incze János. Tanítók: Málnási József rendes-, és Málnási Lajos segédtanító.
- b.) Kisdedóvóda, t. sz. 159. Felügyelő-igazgat: Gáspár János. Kisdedóvó: Grohmann Károly.
- c.) Vasárnapi iskola, t. sz. 45. t. Szilágyi Farkas.

3. **Fogarás**, l. sz. 855. t. sz. 124. Főgondnok: idősb. gr. Bethlen János; jogi gondnok: Meszlényi Károly; gazdagondnok: Tamás Gábor.

Lelkész: Pánczél Károly, s. l. László Zsigmond. Énekvezető és orgonista: Incze Ferencz.

- a.) Főtanoda hat osztálylyal, t. sz. 71. tanítók: László Zsigmond, Dancs Péter és Felméri Mózes.
- b.) Leányiskola, négy osztálylyal, t. sz. 53. t. Incze Ferencz.

4. **Uyefalva**, l. sz. 1040. l. Révay Lajos, t. sz. 159. tanító és énekvezető Bene Ferencz, l. t. (rector) Rákosi László, ny. t. Imre Mihály.

5. **Kolozsvár**, lásd a 63-dik lapón.
6. **Szászváros**, l. sz. 792. lelkész: Dáné István, 2-ik papi állomás üres, fiu t. sz. 32. fiu t. Demeter Mózes, leány t. sz. 28. leány t. és énekvezető Vitályos József, ny. l. t. és énekvezető: Borsos József, női munkák tanítója Vitályos Józsefné, Gombos Kata.
7. **Szent-György (Sepsi-)**, l. sz. 2670. Főgondnok: Daczó János, alagondnok: Vásárhelyi Sámuel, ny. lelkész Gödri Ferencz, működő rendes lelkész, Göde Károly, s. l. Orbán Antal, l. t. sz. 60. l. t. és énekvezér Benedek Sámuel, a fiuk a középiskolában tanulnak.
8. **Udvarhely (Sz-)**, l. sz. 1380. t. sz. 50. l. Zajzon Ferencz és Sylvester Domokos.
- a.) Leányiskola, t. sz. 25. t. és énekvezető Szemarjai János.
- b.) Leánynevelde, t. sz. 32. t. Böhm Jánosné és a főtanodából három tanító, vallást tanít a helybeli egyik pap.
- l. e. *Szombatfalva*, l. sz. 70. *Bethlenfalva*, l. sz. 18. *Kadicsfalva*, l. sz. 2. *Tibód*, l. sz. 1. *Oláhfalv*, l. sz. 2. *Lövete*, l. sz. 4. = 97.
9. **Vásárhely (Kézdi-)**, l. sz. 2598. l. Székely János. kántor: Szacsva János. Főgondnok: Kovács Áron.
- a.) Fiúiskola, t. sz. 119. tanítók: Simó József, Molnár Károly, Török Károly.
- b.) Leányiskola, t. sz. 115. tanítók: Szacsva János kántor, Dáné Ferencz.
- l. e. *Oroszfalu*, *Sz.-Katonna*, *Nyujtód*, *Bereczk*, stb. l. sz. 172.
10. **Vásárhely (Maros-)**, l. sz. 5480. t. sz. 558. Főgondnokok: Id. gr. Teleki Domokos, Szentgyörgyi Imre. h. főgondnok: dr. Antal László.
- Lelkészek: Péterfi József, Kovács Áron, Tolnai H. Lajos, ny. l. Péterfi Károly.

- a.) Fiúiskola, 2 osztálylyal 3 helyiségben; t. Barabás János, Gruber Mihály, Szekeres Elek, Nagy János.
- b.) Leányiskola: 4 osztálylyal 5 helyiségben; t. Petri János, Petri Jánosné, Goluhoffer Józéfa, két nő segédével Petőfi Eliza és Petri Zsuzsánával; Nagy Antal, Gruber Mihály, Szentgyörgyi István, Ugrai Gyula.
-

TANINTÉZETEK.

I. Nagy-enyedi főtanoda.

Főgondnokok: Gr. Mikó Imre, b. Kemény István.

Algondnokok: M. Zeyk Károly, Fosztó Ferencz.

Rendes tanárok: Vajna Antal, tanvezető, Mihályi Károly, könyvtár felügyelő, Hegedűs János, igazgató, Kasza Dániel, gazdasági ügyek felügyelője, Jancsó József, Décsy Károly, Garda József, ideiglenes képezdeigazgató, Herpey Károly, muzeum-felügyelő, dr. Kovács Ödön, előljárósági gyűlések jegyzője, Makka Domokos, tanári gyűlések jegyzője.

Rendkívüli tanár: Székely Ferencz.

Szaktanítók: Nagy Károly, németnyelv rajz- és szépirás tanító. Boros Gábor, műének- és orgonatanító, Szuk György, karnagy és zenetanító, Schmidt György, tornász és úszómester.

Osztálytanítók: Sándor János, tanod. ellenőr, Keresztes József, senior, Veress Sándor, Simó Géza, Dancs Sámuel, Kovács Elek, Kulcsár János, Hegyi Sándor, János Albert, Benkő Lajos, Lakatos Róbert.

A zenekar elnöke: Kulcsár János.

Főorvos: Dr. Donogány Jakab.

Az alorvosi állomás üres.

Ügynök: Veress Károly.

Pénztárnok: Kiss Károly.

Számvevő és építészeti felügyelő: Szabó Ferencz.

Tanulók száma: 723.

a) A felsőbb tanodában: 147.

1.) Theologusok: harmad éves 20, másod éves 14.

1-ső éves 20, összesen = 54.

2.) Bölcsészek: harmad éves 25, másod éves 22.

1-ső éves 30, összesen = 77.

3.) Tanító-képezde: harmad éves 2, másod éves 5.

első éves 9, összesen = 16.

b.) A középtanodában: 306.

VI. gymn. oszt. 25. V. g. oszt. 35. IV. g. o. 46. III. g. o.

48 II. g. oszt. 85. I. g. oszt. 67. = összesen 306.

c.) Elemi tanodában: 270.

IV. elemi oszt. 92. III. e. o. 75. II. e. o. 64. I. e. o. 39.

= összesen 270.

II. Kolozsvári főtanoda.

Főgondnokok: M. Szacsvai Zsigmond, b. Bánffy Albert.
Algondnok: Dr. Bélteky Ferencz, egy hely üres.

Rendes tanárok: Nagy Ferencz, Sámi László, igazgató,
Szabó Sámuel, természettaniak öre, Sárkány Fe-
rencz, segélyzettek felügyelője, Fekete Mihály, könyv-
tár-felügyelő, Kóczi Károly, tanvezető és a termény-
rajzi gyűjtemények öre.

Segédtanárok: Szabó Károly, az erd. muzeum könyvtárnoka,
Jancsó Lajos, jegyző, Baló Sándor, ref. pap, Kóti
József, Gráf Jakab.

Osztálytanítók: Dézsi Gyula, Dénes Péter, Geréb Márton,
Kerekes Samu, Kiss Sándor, Kovács István,
Olajos Sándor

Műének- és zenetanító: Horváth Gyula.

Tornászat tanító: Baka Elek.

Rajztanító: Békési Károly.

Tanodai ellenőr: Révai Pál.

Ügyvéd: Tompa Károly.

Orvos: Bojtha József.

Pénztárnok és jószág felügyelő: Erdélyi Sámuel.

Tanulók száma: 507.

a.) A felső tanodában: 58.

Másod éves bölcsészek: 29.

Első éves bölcsészek: 29.

b.) Középtanodában: 268.

VI-dik osztályban 39, V-dik k. o. 37, IV-dik k. o. 42.

III-dikban 45, II-ikban 48, I-sőben 57.

c.) Az elemi tanodában: 181.

IV-dik osztályban 55, III-ikban 48, II-ikban 49, I-sőben 29.

III. Marosvásárhelyi tőjanoda.

Főgondnokok: B. Bánffy János, id. gr. Teleki Domokos.

Algondnokok: Antal Imre, dr. Antal László.

Rendes tanárok: Mentovich Ferencz, Bihari Sándor, igazgató,
Urr György, tanvezető, Szász Béla, könyvtár

felügyelő, Dósa Miklós, ifj. Elekes Károly, előjárósági gyűlések jegyzője.

Segédtanárok: Deák József, Koncz József, Horváth Gáspár, Hunyadi Imre, németnyelv tanító.

Osztálytanítók: Bóka György, senior, Koronka Gábor, ellenőr, Nagy Lajos, Gergely Samu, Gönczi János, Pál Károly, Lakatos Samu, Dali István.

Rajztanár: Péterfy Károly, Műének tanító: Voczelka Ede, zenetanító: Zách Antal, testgyakorlat tanító: Gruber Mihály.

Pénztárnok: Göldner Nándor.

Tanulók száma: 646.

a.) A felső tanodában: 77.

II-ik éves bölcsész 35, I-ső éves bölcsész 42.

b.) a közép tanodában: 325.

VI-ik k. o. 37, V-dik k. o. 53, IV-ik k. o. 46, III-dik k. o. 46, II-ik k. o. 73, I-ső k. o. 70.

c.) Az elemi tanodában: 244.

IV-dik e. o. 92, III-ik e. o. 86, II-ik e. o. 66.

IV. Székeiy-udvarhelyi főtanoda.

Főgondnokok: Ugron János, Gyárfás Domokos.

Algondnokok: Sebesi István, Nagy Lajos.

Rendes tanárok: Kis Ferencz, Korondi Mózes, tanvezető. Pataky Pál, dr. Jenői Viktor, igazgató, egy hely üres,

Segédtanárok: Tolvaly Zsigmond, Biró Albert.

Allandó szaktanítók: Zajzon Ferencz, Sylvester Domokos ref. papok.

Osztálytanítók: Kónya László, Pál Károly, ellenőr, Rácz Albert, Kése József, Borbát Márton, Ilyés István, senior, Péter Elek, Nagy Dénes.

Rajztanítók: Szász István, Szabó Gejza.

Írástanítók: Bertalan József, Pál Imre.

Műénektanító: Bereczki Zsigmond.

Zenetanító: Kozák Márton.

Gyorsírás tanító: Török Gyula.

Orvos: Szakács István.

Pénztárnok: Kovács Domokos.

Tanulók száma: 377.

1.) A felső tanodában: 45.

a.) A bölcselmi második osztályban	21.
b.) „ első „	24.

2.) A középtanodában: 189.

a.) Hatodik középosztályban	91.
b.) Ötödik „ „	30.
c.) Negyedik „ „	30.
d.) Harmadik „ „	28.
e.) Második „ „	27.
f.) Első „ „	43.

3.) Az elemi tanodában: 137.

a.) Negyedik elemi osztályban	35.
b.) Harmadik „ „	50.
c.) Második „ „	20.
d.) Első „ „	32.

V. Zilahi középtanoda.

Főgondnokok: id. b. Vesselényi Ferencz, ifj. b. Wesselényi Ferencz, b. Wesselényi Miklós.

Algondnokok: Dr. Salamon József, Bereczki György, Szikszai Lajos.

Rendes tanárok: Hiri Ferencz, Török István, igazgató, Kerekes Sándor, Baczó Gábor, tanvezető.

Tiszteletbeli tanárok: Fogarasi István, Magyarosi István, helybeli lelkészek.

Állandó osztálytanítók: Dobai Sándor, Marosi Samu.

Osztálytanítók: Márkus Sámuel, Macskási Sándor, Szász Ferencz, Faragó József, Incze Ferencz, Szász Miklós, Somogyi Samu.

Torna tanító: Keményfi József, közép-szolnokmegyei törvényszéki ülnök, Somogyi Samu.

Szépírást tanító: Incze Ferencz.

Öszhangzatos énektanító: Marosi Samu.

Tanodai ellenőr: Macskási Sándor.

Ügyvéd: Dóll László, köz- és váltó ügyvéd.

Pénztárnok: Márkus Sámuel.

Gazda: Fejérdi Ferencz.

Tanulók száma: 392.

a.) Felső tanodában: 18.

a.) I. és II. bölcs osztályban összesen

18.

b.) A középtanodában: 171.

VI-dik osztályban 19, V-dik oszt. 17, IV-dik oszt. 29,
III-dik oszt. 31, II. oszt. 35, I-ső oszt. 40.

c.) Az elemi tanodában: 203.

IV-dik elemi osztályban 56, III-dik el. oszt. 65.
II-dik el. oszt. 42, I-ső oszt. 40.

VI. Szászvárosi középtanoda.

Főgondnokok: Gr. Kun Kocsárd, Barcsai László, Zeyk József.

Algondnokok: Kakucs Elek, dr. Lészai Dániel, Nagy Ignác.

Tanárok: Két rendes tanári hely tites, Dáné István, helybeli első pap, tiszt. tanár, jelenleg h. igazgató, Dósa Dénes, segédtanár, jelenleg h. tanvezető.

Változó háztanítók: Deák Gergely, Simó Dénes, Kátó Sándor, Hajdu Ferencz, Kis Mózes, Zoltáni Ferencz, Kósa Mihály, Jakab Dénes, Csiszér Zsigmond, Demeter Mózes.

Rajztanító: Reiman Frigyes.

Szépírástanító: Veit Lajos.

Műiének tanító: Deák Gergely.

Tornászat tanító: Veit Lajos.

Pénztárnok: Bocz Samu.

Tanulók száma: 197.

a.) A középtanodában: 94.

VI-dik gymn. osztály 4, V-ik gymn. oszt. 8, IV-dik gymn. oszt. 18, II-ik gymn. oszt. 29, I-ső gymn. oszt. 29.

c.) A z e l e m i t a n o d á b a n : 103.

IV-ik elemi osztályban 33, III-ik el. oszt. 29. II-ik el. oszt. 29. I-só el. oszt. 12.

VII. Sepsiszentgyörgyi középtanoda.

Főgondnokok: Gr. Mikó Imre, m. Székely Gergely, m. Gyárfás Imre.

Algondnokok: T. Zatureczki István, m. Donáth József, m. Lázár Mihály, t. Forró Ferencz, m. Daczó János.

Változó köztanítók: Fűzi Sándor, Görög István, Molnár Áron, Kovács János, Gyárfás Sámuel, Bedő József, Lénárt József, Bede Dániel.

Rajz és szépirástanító: Solymosi Lajos.

Műénektanító: t. Zajzon Farkas, bodoki ref. lelkész.

Potló tanító és gazdasági felügyelő: Orbán Antal.

Tanulók száma: 316.

a) A középtanodában: 162.

IV-dik osztály 22, III-dik oszt. 36, II-dik oszt. 43,
I-só osztály 61.

b.) A z e l e m i t a n o d á b a n : 154.

IV-dik oszt. 58, III-dik oszt. 51, II-dik oszt. 35, I-só oszt. 10.

KIMUTATÁS.

EGYHÁZMEGYÉK.	anya- egyh.	leány- egyh.	lelkek száma.	tanulók száma.
I. V.-hunyad-zarándi egyh.-megye	25	81	4991	582
II. Gyula-fehérvári " "	11	17	3300	340
III. Nagy-enyedi " "	32	39	18966	1643
IV. Kolozsvári " "	1	1	8736	773
V. Kolozs-kalotai " "	40	20	23969	2906
VI. Szilágy-szolnoki " "	70	12	50280	3670
VII. Déézi " "	28	27	8897	664
VIII. Széki " "	51	48	21370	1450
IX. Nagy-sajói káptalan	8	22	2371	105
X. Görényi egyházmegye	34	46	19400	1952
XI. Marosi " "	64	47	39277	3132
XII. Küküllői " "	36	58	17915	1229
XIII. Nagy-szebeni " "	21	19	5878	438
XIV. Székely-udvarhelyi	53	42	33769	3124
XV. Erdővidéki " "	15	3	11771	1095
XVI. Sepsi " "	35	4	20939	1775
XVII. Orbai " "	11	6	12627	1197
XVIII. Kézdi " "	13	6	9328	813
XIX. Püspöki egyházak	9	10	20601	1781
Összesen :	557	508	334385	27669
Tanulók száma a fő- és középtanodákban :				
I. Nagy-enyedi főtanodában .				723
II. Kolozsvári " "				507
III. M.-vásárhelyi " "				646
IV. Sz.-udvarhelyi " "				377
V. Zilahi középtanodában .				392
VI. Szászvárosi " "				197
VII. S.-sz.-györgyi " "				316
Tanulók száma a főtanodákban összesen				3158
" " a népiskolákban " "				27669
Tanulók mindössze				30827
Szerkesztette:	BIRO ANDRÁS, püspöki titkár.			

A névkönyvben előforduló

nevek:

Adi László	86	" Elek	110
Adorján Miklós	105	Bakcsi Boldizsár	104
" János	85	" Sándor	69
Agoston György	67	Bakó Dániel	95
" Mózes	92 92	Bakos Ferencz	77
" Pál	102	Balázs Ferencz	101
Agyagási Gábor	74	Gergely	95
Ákos János	96	István (id.)	67
Albert Dániel	80	István (ifj.)	67
" Ferencz	101	István	76
" Imre	58	Mihály	86
" László	104	Sámuel	96
" Márton	86	János	75
" János	82	" József (id.)	75 77
" János	88	" József (ifj.)	76
Albisi Sámuel	74	Bali János	84
Albu András	100	Balia Ignác	56
" Dénes	95	Bálint Albert	96
Almási László	66	" András	67
" Sámuel (id.)	72 73	" József	97
" Sámuel (ifj.)	75	Baló László	105
Andrád Ferencz	59	" Sándor	63 64 64 110
" Ferencz	61	" József	70
András Lajos	87	Balogh Ámália k. a.	105
Antal Ferencz	69	" András	78
" Ferencz	69	" Dániel	68
" György	67	" Ferencz	59
" Imre	84 110	" Ferencz	71
" László (dr.)	106 110	" Károly	61
Antos Ferencz	100	" Mihály	69
Aracs András	69	" Mózes	87
Baczó Gábor	113	" Pál	76
Bágya Károly	56	" Sándor	56
Baka János	97	" Sándor	88

Bán Lajos	57	Bartha Pál	104
Bándi Mózes	98	Sándor	98
Bánffi Albert (báró)	68 109	" Tamás	61
" Dániel (báró)	72 75	" János	75
" János (báró)	110	" József	99
Bántó Mihály	73	" József	103
Bányai Elek	68	Barthos László	98 99
" Félix	69	" Mihály	102
" Lajos	70	" Elek	83
" Mózes	61	" Sándor	92
" József	60	Barthus Dénes	91
" József	70	" György	76
" Vitális	55	Bartók József	92
Barabás Dániel	80	Basa Mihály	55 60 62
Elek	99	Báthori Dániel	75 78
György	68	György	69
Károly	64	" János	90
" Lajos	86	Bató János	97
" Sámuel	65	Bede Dániel	115
Sámuel	103	Bede János	58
Tamás	76	Bedő József	115
János	70	Beke Dénes	97
János	107	Békési Károly	110
" József	61	Békési Zsigmond	78
Barabási István	88	" József	72
Barcsai Ákos	59	Béldi István (mélt.)	100
" László (mélt.)	56 114	Belle József	90
Bardócz Dániel	93	Béltéki Ferencz dr.	109
Baróthi Sándor	91	Bencze András	97
Bartalis József	98	Benczédi Mózes	88
Bartalus Sámuel	89 91	" János	96
Bartha András	99	Bende Ferencz	87
" András	100	Bene Elek	104
" Antal	91	" Ferencz	105
" Áron	73	Benedek Ádám	90
" Beniámin	103	" András	91
" Dániel	69	" Áron	100 100
" Elek	61	" Dénes	62
" Imre	99	" Ferencz	89 90
" István	103	" Ferencz	95
" Károly	66	" Gyula	62
" Károly	100	" Ignác	94
" Lajos	57	" Imre	99
" Lajos	68	" Keresztély	63
" Lajos	86	" Pál	65
" Lajos	100 101	" Sámuel	106

Benedek Sándor	66	Boda Sámuel	98
József	64	Bodola Dénes	65
" Józsefné	64	" Sámuel	104
" József (id.)	99	" János	103
Benefi Ferencz	91	Bodoni József	87
Benefi János	90	Bodor Lőrincz	60
Benke József	100	" Mózes	100
Benkő Gergely	98 98	" Pál	96
György	58	" János	104
Lajos	108	" József	96
Mózes	62	Bodrogi Sámuel	93
" Sándor	99	Boér Károly	71
" János	81 82	" Mihály	96
" János	99	Bogdán Lajos	71
" János	101	" Mózes	59
Bereczki György	68 113	Boka György	111
" Zsigmond	112	Boncz József	95
Berekszászi Albert	76	Bong István	100
Béres Márton	91	Borbáth Lajos	97
Bertalan József . .	112	Pál .	103 104
Bethleu Gábor (gr.)	55	" Márton	112
Sándor (gr.)	79	Borbély Miklós	67
" János id. (gr.)	94 105	Bordi Károly	85
Bibó László .	100	" János	91
Bihari Sándor	110	Boros Ferencz	69
Biró András	98	Gábor	108
" Albert	112	" Sámuel	97
" Aron	101	Borosnyai Simon	89
" Béla .	101	Borsos Sándor	66
" Dániel	58	" József	106
" Károly	68 71	Both István	67
" Károly	95	Botha István	76
" Sándor	65	" József	67
" Sándor	72	Bothos István	63
" Sándor	101	" Kálmán	84
" János	97	Botka Károly	69
" József	105	Bojtha József	110
Bitai Bénéámin	103	Böhm Mihály	55
" Mátyás	89	" Jánosné	106
" Mihály	88	Bökös Ádám .	56
Bócz Elek	90	Böiöni Domokos	90
" Samu	114	Böjthe Miklós	84
Bod Károly .	79	Sándor	98
" Mózes	101	" János	82
" Sándor	83	Brán József .	75

Budai András	79	Dancs Péter	105
" Lajos	76	" Sámuel	108
Butak József	101	Darkó József	60
Özegő Ferencz	82	Darvai Lajos	96
" Ferencz	85	Deák Farkas	97
Czintos Ferencz	101	" Sándor	100
Czira Endre .	73	" József	111
Csákány Károly	62	" Gergely	114
" Károly	65	Debreczeni Árou	85
" József .	103	" Károly	70
Csáki György (gr.)	64	Demeter Ákos	97
Cseh Mihály	104	" Lajos	97
Csekme József	59	" Mózes	81
Cserényi Dániel (mólt.)	79	" Mózes	86
Cseresnyés György	92 92	" Mózes	106
Csejdi István	77	" Mózes	114
Csia Simon	77	" Sámuel	82
Csiki Károly	81	" Sámuel	102 103
" László	83	Décsei Károly	108
Csinádi István	105	Demes Mózes	101
Csiszár Farkas	76	" Péter	101
" László	79	Demjén Farkas .	70
Csiszér Gábor .	100 100	Dénes Antal	101
" Zsigmond	96	Dénes Péter	110
" Zsigmond	114	Derzsi Albert	97
Csög Pál .	87	Derzsi Dénes	63
Csoma Ferencz	65	Dézési László	66
" Péter .	68	" Lőrincz	67
" Zsigmond .	67	Dézi Sámuel	78
Csoma János (Körösi)	64	" Gyula	110
" Jánosné	64	" Sándor (mólt.)	80
Csomor Dénes	94	Dénes József	81
" János	76	Dévai Mihály	65
Csongrádi István (mólt.)	92	Diószegi Lajos	75
Csulak Dániel	55 63	Dobai Lajos .	96
" Károly .	101	" Sándor	113
" Zsigmond	100	Dobolyi Lajos	91
Csűrös József	75	Dobos Mihály	95
Dal László	113	Dohi Ferencz	78
Daczó János	106 115	Dombi Lajos	68 71
Dali István	111	" László	68
" János	88	Domján Ferencz	67
Dáné István	56 106 114	" Sándor	65
" Mózes	97	" János	66
Dani Lőrincz	67	Donáth József	102 115

Donogányi Jakab (dr.)	108	Fazakas Lajos	66
Dósa Dénes	114	Mihály	72
Elek	76	János	103
Imre .	73	József	68
Miklós	111	Fejér Ferencz	97
József	62	Fejérdi Ferencz	113
József	76	Fehér György	65
Dömötör Teréz k. a.	63	Fekete Gergely	75
Eczken Sándor	90	Mihály	109
Éder István	71	Pál	84
Egri Issván	76	János	62
Elek Károly	71	Felméri Mózes	105
Elekes György	59 59	Ferencz Károly	83
Kálmán .	81	József	86
Károly (id.)	55 59 59	József	94
Károly (ifj.)	111	Ferenczi Gyula	71
János	71	Gyula	76
Erőse Miklós	83	Pál	94
Erdélyi Sámuel (id.)	85	Fejes Károly	101
Sámuel (ifj.)	87	Filep Gáspár	73
Sámuel	110	Finta István	102 103
Erősi Pál	89 92	Sámuel	76
Érsek Sándor .	82	Fodor Dániel .	80
Erszényes István	68	Fogarasi Ferencz	93
Fábián András	99	István	72 113
Dániel	68	László	69
Elek	73	Földesi Sándor	55
Ferencz	85	Földvári Ferencz (mélt.)	89
Miklós	91	József (mélt.)	75
Sámuel	99	Forró Ferencz	115
Simon	86	Fosztó Ferencz	108
Fábrí József	56	Fülöp Dániel	79
Faluvégi Márton	89	Dániel	96
Faragó József (id.)	68 68	Ferencz	96
József (ifj.)	113	Füzi Sándor	115
Farkas András	59	Füzesi Ferencz	81
Antal	71	Gagyi István	104
István	65	Gábor Ferencz	97
Károly	71	Lajos	96
Sámuel	74	Gábri Ferencz	97
János	56	Gál Domokos	100
Fazakas András	66	Elek	71
Ferencz	71	Gábor	84
István	65	Károly	72
István	95		

Gábor Sámuel	56	57
„ Sándor		95
„ Jonathán		70
„ József		104
Gálfi István		60
Galló József		69
Garda Márton	81	83
„ József		108
Gáspár Albert		100
István		99
Lajos		79
László		99
Sámuel		73
János		70
János		105
József		85
Gecse Benjámín		102
Geréb Márton		110
Gergely Károly		73
Lajos		82
Lajos		86
Mózes		88
Sámuel		86
Sámuel		111
József		86
Gergelyfi György		62
Gidai László		70
Gidófalvi János		85
Gilyén János	64	66
Gócz Dénes		69
Gábor		100
Zsigmond		90
Golhoffer Józéfa		107
Gombos Kata aszszony		106
Göde Károly		106
Gödri Ferencz	100	106
Lajos		82
János		84
Göldner Nándor		111
Gönczi Lajos		86
János		111
Görög György	102	102
István		115
József		94
Graf Jakab	63	110

Graf Jakabné		63	
Grohmann Károly		105	
Gruber Mihály	106	111	
Gruzda Domokos		60	
Gulya János		78	
Gyárfás Dom. (mélt.)	80	94	111
Imre (mélt.)		115	
Sámuel		115	
Gyenge András		99	
Gyepesi Ferencz		85	
Gyéresi Gergelyné		64	
Györfi István		92	
Györke János		97	
Gyulai Miklós		68	
Hadnagy Károly		85	
Péter		60	
Hari Ferencz		70	
Ferencz		75	
Harkó Péter		89	
Hajdu Ferencz		114	
Hegedüs Gergely		89	
Lajos	60	61	
János		108	
Hegyi Elek		98	
Sándor		108	
Henning György		58	
Herczeg Sándor	64	65	
Herepei Károly (id.)		94	
Károly		108	
Herman István		93	
József		91	
Hideg István		77	
Hiri Ferencz		113	
Hory Farkas	64	66	
Horváth Ádám		85	
Dániel		97	
Ferencz		78	
Gáspár		111	
Gyula		110	
István		93	
Mária		103	
Mihály		80	
Mózes (dr.)		55	
Sámuel		62	
Sándor		83	

Horváth József .	74	Kelecsényi Károly	92
Horváthi Domokos	74	Kellemen Antal	81
Hunyadi Imre	111	" Endre	68
Ignác Károly	65	" Ferencz	65
Ilyés István	112	" Ferencz	102
Imre István .	103	" Sándor	89
" Mihály	105	" János	95
Incze Ferencz	105	" József	69
" Ferencz	113	Kemény Domokos (b.)	55
" György . . .	102	" Ferencz (b.)	55
" Mihály (mélt.)	63	" Géza (b.)	60
" Zsigmond	99	" István (b.)	59 60 108
" János . . .	60 105	" István	72
Inczédi Zsigmond (b.)	75	Keményfi Márton	71
Kacsó Lajos	71	" József	113
Kádár Domokos	95	Kerekes Márton	65
" István	87	" Sámuel	110
" Márton	84	" Sándor	113
" János	85	Keresztély Dávid	104
" József	85	" Károly	102
Kakasi Márton	91	" Lázár .	104
" Mihály	87	Keresztes József	108
Kakucsi Elek	114	" Lajos	62
Kali Benjámín	89	Keresztesi Ferencz	85
" Benjámín (id.)	91	" Miklós	83
" Gergely	86	Kertész József	81
Kállai István	95	Kese József .	112
" Sándor	62	Keszeg József	90
" István	65	Kirinyi Lajos	56
" Sámuel	87	Kis Ádám	82
Kákai László .	86	" Albert	69
Kapronczai Benő	66	" Dániel	86
Karácson György	99	" Elek	83
" István . . .	96	" Ferencz	84
" Mózes (id.)	94 96	" Ferencz	111
" Mózes (ifj.)	95	" Károly	68
" Sámuel	96	" Károly	92
Kasza Dániel	108	" Károly	94
Kátai Zsigmond	101	" Károly	109
Kátó András	100	" László	87
" Sándor	95	" Lajos	82
" Sándor	114	" Lajos	85
" József	95	" Lajos	101
Katona Márton	83	" Mózes	85
Kele Izrael	63	" Mózes	114

Kis Pál	70	Kovács Aron	106
Pál	71	Aron . .	106
Pál	86	" Domokos	112
" Sámuel	90	" Dénes	98
" Sándor	110	" Elek	108
" Jakab	101	" Ferencz	71
" János	88	" Ferencz	83
" János	90	István	67
" János	101	" István	98
" József	70	" István	103
" József	81	" István	110
" József	88	" Károly	71
" József	91	" Károly	104
Kisantal Sámuel	101	" Lajos	70
Kispál Lajos	89	" Mátyás	87
" Miklós	72	" Mihály	94
" Sámuel	69	" Miklós	71
Kócsi Károly	109	" Mózes	97
Kocsis Dénes	62	" Nándor	87
Kocsis Elek	102	" Ödön .	108
Kolcza Lajos	100	" Sámuel	72 105
Kolcsár István	94	" Sándor	71
" Lajos .	67	" Sándor	71
Kolozsvári Antal	92	" Sandor	98
" Károly	89	" János	88
" Miklós	66	" János	115
" Józsefné	64	" József	91
Kolumbán Ferencz	90	" József	96
Kómán József	68	" József	102
Koncz György	89	" József	78
" József	111	Kovácsi Mihály	78
Koncza László	93	Köblös István	78
" József	56 58	Ködöböcz Károly	69
Kondor Endre	69	Kölönte Lajos	62
Kónya András	64 65	" József	94 96
" László	112	Költő László	68 70
" János	67	Köpeczi József	92
" József	67	Körösi Ferencz	90
Korondi Mózes	111	Kövér Lázár .	101
Koronka Gábor	111	Krasznai Sámuel	68
Kósa Mihály	92	Kulcsár János	108
" Mihály	114	Kun Károlina k. a.	96
Kóti József	110	" Károly .	72
Kozák Márton	112	" Kocsárd (gr.)	56 114
Kozma Ferencz	93	Kusztos József	86
" István	65	Küs József .	80

Lakatos István .	62	Magyarósi Ferencz	102 103
Károly	77	István	72 113
Samu	111	" János	73
" Robert	108	" József	82
Lányi Sándor	98	Makkai András	95
László Albert	95	Dávid	88
Ferencz	58	" Domokos	108
" Gergely	87	" Márton	63
László Ignác	95	Maksai Áron	96
" Mózes	104	Elek	100
" Simon	93	" Gyula	96
" Zsigmond	105	Málnási Ferencz	86
" János	77	Károly	85
" János	86	" Lajos	105
" József	80	" József	105
Lázár Mihály (mélt.) . . .	98	Mántó György	102
99 102 103 115		Márk Antal	93
Lénárd István	98	Mihály	102
" Sámuel	77	" Pál	94
Lészai Dániel (dr.) . . .	114	Márkó József	101
Ferencz (mélt.)	64	Márkus Sámuel	113
" Lajos (mélt.)	64	Marosi Sámuel	113
Lénárt József	115	" József .	71
Losonczy József	86	Marczián András	78
Lőrincz Ferencz	66	Marton András	74
" Gáspár	99	Márton József	87
" Lajos	101	Máté Albert	82
" Sándor	101	Barabás	104
" Dénes	88	Dániel	77
" György	93	Elek	81
Lőrinczi Mikiós	83	Farkas	78
" János	84 85	" József	63
Lukács Antal	56	Mátyás Boldizsár	65
Ferencz	93	György	65
" József	76	Károly	102
Lukácsfi Lajos	98 99	Mihály	100
Madaras Pál	74	Samu	62
" János	87	Zsigmond	76
" János	88	János	65 103
Macskási Sándor	113	" József	91
Magyari Dániel	85	Medgyes Lajos	105
István	102	Mentovich Ferencz .	110
" Károly	101	Menyhárdt András	96
		Meszesi László	69

Mészlényi Károly	105	Musnai Antal	81
Meszta Lajos	67	Ferencz	81
Mezei András	62	Pál	86
Mike Lajos	67	Sándor	92
János	64	János.	83
" Jánosné	64	" József	93
Miklósi János	96	Nagy Ábel	74
Miklósi József	62	Ábrahám	79
Mihálcz Elek	67	Albert	81
" Elek	87	Antal	107
Mihály Gergely	84	" Áron	100
" Pál	94	Nagy Benedek	66
Mihály József	63	Dániel	74
Mihályfalvi Ferencz	104	Dónes	112
" Samu	61	Domokos	62
Mihályi Károly	108	Domokos	84
" Sándor	74	Domokos	89 91
Miklós Sándor	63	Elek	75
Mikó Imre (gr.)	55 108 115	Elek	77
Molnár Ábel	83	" Elek	93
Albert	59	Ferencz	65
Albert	98	Ferencz	68
András	88	Ferencz	70
aron	115	Ferencz	84
Bonaventura	104	Ferencz	92
Dániel	86	Ferencz	109
Dániel	103	Gergely	100
Ferencz	61	György	69
György	90	György	75
István	70	György	101
Károly	106	Ignác	114
Lajos	60	Károly	78
Márton	62	Károly	90
Miklós	70	Károly	108
Ráfáel	86	László	68 71
Sámuel	61	László	81
" János	100	Lajos	68
Monostori Károly	92	Lajos	72 73
Móré Albert	78	Lajos	94
Domokos	91	Lajos	111
" Károly	61	Lajos	111
Morvai Mihály	74	Mihály	72
Mózes István	83	Mihály	79 80
Mihály	81	Mihály	88
" József	78		

Nagy Mózes	87	Károly	86
Mózes	95	„ László	101
Pál	102	Orbán Lajos .	84
Péter	55 63	„ Mihály	61
Sámuel	80	„ Mihály	104
„ Sámuel	84	„ József	89
Sámuel	91	Orosz Miklós	70
Sándor	69	Ozsváth Imre	70
Sándor	72	„ Lajos	72
Sándor	91	„ Mihály	57
Sándor	96	Ősz Lázár	88
Sándor	96	„ Salamon	102
Sándor	100	„ Sándor	85
Sándor	101	„ József	87
Tamás	59	Paizs László	87
Zsigmond	68	Pál Balázs	96
János	79	„ Imre	112
János	81	„ Károly	111
János	91	„ Károly	112
János	98	„ Sámuel .	103
János	107	Palánki Károly	69
„ József .	88	Pálfi Dénes	94
Nemes András	92	„ Mózes	96
„ Ferencz	88	„ János	101
„ Károly	84	Pallos István	89
„ Sámuel	96	Pálosi Sándor	86
„ Sándor	87	Pánczél Ferencz	74
„ József	96	„ Károly	105
Német Márton	61	Pap Dávid	62
Némethi Mihály	97	„ Elek	84 86
Nyesti Lajos	70	„ György	70
Nyilas Miksa	66	„ Sámuel .	72
Nyirő Sámuel	66	„ Sámuel	76
„ József	66	„ Sámuel	78
„ Oláh József	71	„ Jánosné (özv.)	62
„ Olasz József	95	„ József	57
„ Olajos Sándor	110	Parlagi Elek	70
„ Olosz Domokos	97	Pásztor Sándor	89
Orbán Antal	106 115	Pataki Károly	71
„ Elek	85	„ Gyula	72 105
„ Ferencz	96	„ Dénes	86
„ István .	62	„ Lajos	87
„ István .	89	„ Pál	111
„ István	100	„ Pécsi Albert	88
„ István .	103	Pelei Lajos	68

Péntek József	71	Rákosi Bálint	97
Perdi Mihály	103	Rákosi László	105
Pergő Márton	77 78	Rákosi Lajos	84 86
Péter Albert	58	" Sándor	70
Antal	77	Ravasz János	86
Elek	112	Reiman Frigyes	114
István (ifj.)	85	Reiszner Mihály	94
István (id.)	88	Réthy Mihály	103
István	95	" János	57
Károly	103	Rettegi Sámuel	72
Lajos	98	Révai Lajos	105
Pál	66	" Pál	110
" József	60	Rigó György	73
Péterfi Elek	88	Rózsa Károly	68
Ferencz	75	Salamon György	77
Ferencz	83	István	62
Károly	78	István	68
Károly	106	" József (dr.)	113
Károly	111	Salánki Zsigmond	71
Lajos	87	Sámi László	109
László	60	Sámuel József	91
József	73	Sándor Gergely	94
" József (id.)	84 106	Károly	97
Petőfi Eliza	107	Mihály	102
Péthó György	87	János	62
Mózes	98 90	János	108
" János	101	József	58
Petre Mózes	95	József	61
Petri János	107	" József	95
Jánosné	107	Sándorházi György	78
" Zsuzsánna	107	Sarkadi Antal	69
Pogány György	60	Sárkány Dániel	81
Porcsalmi László	71	" Ferencz	109
Porzolt Ádám	87	Sárközi Károly	65
Puskás Lajos	100	Sármási Áron	57
" János	91	Schmidt György	108
Pünkösdi Ferencz	102	Sebes György	70
Püspöki Mihály	73 75	Sebesi István (mélt.)	111
" Sámuel	70	Sebestyén András	91
Radák Ádám (báró)	92	Ferencz	65
Rác Albert	112	István	62
" Péter	69	Károly	99
Radó Mózes	58	Péter	78
Ráduly Sámuel	88	" József	85
" Zsigmond	93	Sepsi Mihály	77

Séra Ferencz	68	Szabó András	103
" György .	74	Áron	98
" János .	70	Dénes	102
Sylvester Domokos	106 112	Elek	71
" János .	84 86	Elek	82
Simo Dénes	114	" Ferencz	62
" Géza	108	" Ferencz	88
x Sándor .	103 104	" Ferencz	90
" József	97	" Ferencz	100
" József	106	Gábor	69
Simon Elek	82	Gergely	66
Mózes	91	Géza	112
János .	90	István	67
" József (id.) .	82	István (ifj.)	82
" József (ifj.) .	83	István (id.)	82
" József	84	István	91
Sipos József	78	Károly	103
" József	81	Károly	110
" József	96	Lajos	68
Sófalvi Miklós	67	Lajos	74
Solymsi István	94 94	Lajos	88
Lajos	92 92	Lajos	102
" Lajos .	115	Mihály	65
Somkerek Miklós	79	Pál	68
Somogyi Albert	71	Pál	61
" Sándor	79	Sámuel	72
" Sámuel	68	Sámuel	81
" Samu	113	Sámuel	94
" Samu	113	Sámuel	109
" Károly	69	Sándor	73
" Károly	71	János	87
" György	72	János	103
Sós Farkas	90	József	77
" Ferencz	74	József	78
" Ferencz	101	" József	81 81
" József	79	Szacsva János	106
" József .	101	Szacsvai Zsigmond	55 109
Soltész Sámuel	85	Szalkai József	81
Sütközd Dénes	88	Szalma György	83
Ferencz	109	" Mihály	85
Ferencz	62	" József	89
István	86	Szakács István	64 66
" Sándor	88	István	77
Szabó Ádám	55	István	112
" Ádám	62	Miklós	74
		Pál	65

Szakács Sándor	89	Szentes Gyula	79
„ János (ifj.)	66	„ István	76
„ János (id.)	66	Szentesi Áron	105
„ János	104	Szentgyörgyi Imre	106
Szász Béla	110	„ István	107
Domokos	63 64 64	Lajos	64
Ferencz	87	Lajosné	64
Ferencz	113	Mózes	94
Gergely (id.)	73	János	96
Gerő (ifj.)	63 63 64	József	95
István	82	„ József	98
István	112	Szentiványi Ferencz	64
Károly	88	Szentkirályi Lajos	79
Lajos	63 63	„ László	71
Miklós	113	„ Sándor	73
János	80	Szentpéteri János	77
„ József	99	Szigeti Gy. István	93
Szathmári Ábel	87	Szikszai Lajos	113
„ Sándor	77	Szilágyi Farkas	105
„ János	77	„ Károly	70
Szegedi Miklós	56 58	„ Károly	91
Szekeres Elek	107	Márton	68
Szekel István	94	Mihály	69
Székel János	94	„ Pál (mélt.)	60
Székely Dániel	61	Szilvási Sándor	89
„ Elek	62	Szini János	103 103
Ferencz	61	Sziji Elek	58
Ferencz	108	Szláma Ferencz	83
Gergely (m.)	99	Szotyori István	104
„	98 102 103 115	„ József	101
György	61	Szőcs György	72
István	72	„ Károly (id.)	68
Károly	78	„ Károly (ifj.)	71
Lajos	58	„ Sámuel	70
László	60	„ Sámuel (dr.)	105
Mózes	99	Szöllösi István	88
Sámuel	89	Szuk György	108
Zsigmond	96	Takács József	59 60
János	77	„ Mózes	94
János	91	Tamás Dániel (id.)	66
János	106	„ Dániel (ifj.)	67
József	76	Ferencz	73
„ József	76	„ Gábor	105
Szernerjai János	106	Tankó József	59
Szénási Károly	74	Tasnádi István	70

Tatai Ferencz	66	Turbucz Ferencz	105
" Károly	75	Tusa György	86
" László	68	" János	104
" József	69	Ugrai Gyula	107
Téglás György	93	Ugron János (mélt.)	111
" István	61	Urr György	110
Tegzi Mihály	83	Urházi Antal	72
Teleki Domokos (gr.) (id.)	80	Ujvári János	79
	84 106 110	" József	79
" Miklós (gr.)	80	Ujvárosi Sándor	89
" Sámuel (gr.)	80	" János	89
" Sándor	99	Zách Antal	111
Thoroczkai Miklós (ifj.)	60	Zágoni Mózes	95
Thuróczi Pál	89	Zakariás Dániel	56
Timár Ferencz	74	" Károly	82
" Károly	92	Zaturéczki István	98 115
" Lajos	66	" Károly	61
Tisza László (mélt.)	60	Zajzon Áron	104
Tokai Zsigmond	71	" András	102
Tokai János	89 89	" Farkas	100
Tókos Sándor	60	" Ferencz	106 112
Toldalagi Viktor (gr.)	56 84	Géza	87
Tolnai H. Lajos	106	István	103 104
Tolvaj Zsigmond	112	Károly	62
Tompa Károly	110	" Mihály	99
Tordai Sándor	87	Zeyk Károly (mélt.)	92 108
Tóth György	78	" József (mélt.)	114
" Imre	70	Zilinczki Pál	81 81
" Márton	87	Zoltáni Elek	104
" Mózes	63	Ferencz	114
Tamás	63 64	" Imre	71
Tamásné	64	Zöld János	82
" János	90	Zöldági Pál	74
Tönkő Mihály	72	Zsigmond Ferencz	99
Török András	84	István	100
Ferencz	59	Lajos	90
Ferencz (id.)	69	József	83
Ferencz (ifj.)	70	Jakab Albert	95
Gyula	112	" Benjámin	57
" István	62	" Dénes	114
" István	113	" Lajos	83
" Károly	78	" Mózes	56 57
" Károly	106	" Mózes	97
Tulogdi István	65	" Sándor	60
" Pál	66		

Jakab Zsigmond	66	Wass Ádám (gr.)	75
Jakabházi Dániel	78	„ Albert (gr.)	75
Jákó György	99	Vas Dénes	101
Mózes	93	Ferencz	90
„ Pál	76	György	78
Jancsó Elek	104	István	85
Ferencz	104	„ Sámuel	70
István	99	„ Tamás	84
„ Lajos	64 110	Vásárhelyi Mihály	61
„ József	108	Vásárhelyi Sámuel .	106
Jánó Albert	108	Vaska János	70
Jánosi György	88	Vajda Dénes	83
János	76	Miklós	81
„ József	58	„ János	86
Járai Károly	92	Vajna Antal	108
Jenei Viktor	111	Áron	61
Jonás Bálint	66	„ Ferencz	103
Elek	67	Végh Gyula	72
„ József	66	Veit Lajos	114
Józsa Izsák	99	Vékás Lajos	102
Lajos	100	Vén Mihály	59
Mihály	99	Veres Ferencz	77
Zsigmond	91	Veres Ferencz	94
„ János	66	Imre	81
Juhos Márton	79	Kálmán	65
Vadas József	63	Károly	101
Vágó Sámuel	71	„ Károly	109
Vályi Elek	79 80	„ László .	101
„ Pál	84 87	Márton	78
„ János	83	Mihály	76
Valler József	66	„ Mózes .	85
Varga Áron	87	„ Sándor	108
Ferencz	73	„ József	68
György	85	„ József .	85
Károly	56	Verestói György	71
Péter	66	Wesselényi Ferencz (b.)	72
Sámuel	83		113
Zsigmond	91	Ferencz (ifj.)	113
János	74	Miklós	113
„ József	85	Vincze Ferencz	67
Váró Márton	57	„ István	61
Váró Mózes	76	Vincze István	77
Varró István	79 80	Viski Dániel	66
„ Lajos	92	Pál	72
„ József	83	Sándor	67

Viski Sándor	67	Vitályos József .	106
Zsigmond	67	" Józsefné	106
" Zsigmond	86	Vitmajer Leopold	66
" József .	65	Vizi György	87
Vitályos György	104	Voczelka Ede	111
" János	101		

Az erdélyi ev. ref. püspökség egyházai.

Abafája	81	Aranykut . . .	78
Abod .	84	Aranyos (Moricz)	80
Abosfalva .	91	Árapataka	100
Ábrahámfalva	97	Ardó	68
Abrudbánya	59	Árkos	100
Abucea .	58	Árokalya	80
Ádámos	91	Árpástó .	75
Adorján . .	83	Árváthfalva	95
Adorján (K.)	85	Aszszonynépe	92
Adorján (N.)	85	Átosfalva .	87
Agárd .	85	Ajta (Közép)	98
Agyagfalva	94	Ajta (Nagy) .	98
Ákos .	68	Ajta (Száráz)	98
Ákosfalva	87	Ajton . .	65
Alamor .	92	Bábahalma	91
Albis (K.)	103	Bábolna	59
Almakerék	90	Bábony	65
Almás .	82	Babucz	73
Almás (K.)	58	Bácsi	56
Almás (N.)	65	Bacza .	75
Almás (Sz.)	89	Baczalár .	58
Al-Őr . .	73	Baczon (Kis)	99
Andrásfalva . . .	87	Baczon (Nagy)	99
Andrásfalva (M.)	95	Bádok	73
Andrásfalva (O.)	97	Bagó	61
Angyalos .	100	Bagos	68
Apahida . .	61	Bágy	94
Apáti (Dellő)	76	Bágyon .	60
Arany .	59	Baksa (M.)	68

Bala	81	Béta	95
Balavására	89	Bethfalva	94
Balázsfalva	92	Bethlen	75
Balázsfalva (Alsó)	79	Betblenfalva	106
Balázstelke	89	Bibarczfalva	99
Báld	76	Bikafalva	94
Balla	68	Bikal (Magyar)	65
Bánd (Mező)	84	Bikfalva	100
Bánpaták	58	Bilak	80
Bánya (Kis)	67	Bitá	104
Banyicza (Sz.)	83	Blenke-Poján	73
Baár	56	Bocsárd (Buzás)	92
Barátos	102	Bocsárd (Boros)	59
Barcsa (K.)	58	Bodok	100
Barcsa (N.)	58	Bodola	100
Bardocz	99	Bodon (Hagymás)	84
Baroth	99	Bodon (Mező)	89
Batiz	56	Bodos	99
Bátos	83	Bogártelke	65
Bazéd	86	Bogát (Maros)	89
Bajesd	57	Bogát (O.)	93
Bajom	91	Bogát (Olt)	95
Becze (M.)	92	Bogdánd	68
Bede	84	Bokaj	57
Béd	62	Boldogfalva	98
Benczencz	57	Boldogfalva	89
Benedek	59	Boldogfalva	94
Benedek (Sz.)	78	Boldogfalva (Örallya)	56
Bénye	92	Bolya	93
Bere	86	Bonzhida	75
Bereczk	106	Bongárd	77
Berecztelke	81	Bonyha (Szász)	89
Berek (virágos)	77	Boos	58
Berekszó	57	Borbánd	59
Berethalom	90	Borbátviz	56
Bergenyé	84	Borberek	59
Berkenyes	76	Borosnyó (Kis)	100
Berkész (S.-M.)	73	Borosnyó (Nagy)	100
Berlád	80	Borsa	73
Bernád	89	Borzás	68
Berve	60	Borzás (Magyar-)	76
Bese	90	Borzás	91
Besenyő (Buzás)	89	Botháza	76
Besenyő	100	Bozs	86
Besztercze	80	Böd	76

Bögöz	94	Csejd	85
Bölkény (Magyar)	81	Csiba	88
Bölkény (Oláh)	81	Csicsó-Hagymás	78
Böln	99	Csicsó-Keresztur	78
Bőb	84	Csikfalva	85
Bősháza	68	Csinád (Erdő)	81
Bözöd	94	Csóka	85
Brád	56	Csokfalva	87
Branyicska	58	Csolnakos	57
Brassó	100	Csomafája	73
Brázova	58	Caombord	61
Bréte (Szász)	76	Csongva	63
Brettye (M.)	58	Csóra	60
Brettye (Magyar)	57	Csúcs	58
Brettye (Oláh)	57	Csúcs	61
Buda (B. O.-)	65	Csula	57
Budak (Kis)	80	Csüddötelke	91
Budak (Szász)	80	Cség (N.)	77
Budatelke	80	Czég (K.)	77
Bun	95	Czege	76
Bujtur	57	Czégény (Kr.)	68
Buza	76	Czegő (Szász)	80
Buzaháza	85	Czelna	59
Buzd	93	Czikó	71
Bükkös	61	Czikmántor	90
Bülgezd	68	Czikud	76
Bürkös	93	Czofalva	102
Csaholy (M.)	68	Czopea	57
Csapó	89	Czakk	95
Csán (M. N.)	61	Dálnok	104
Csaszári	76	Dálya	95
Csávás (Mező)	84	Damos	65
Csávás (Szász)	90	Dányán (Szász)	90
Cseh (Szilágy)	68	Darlacz	89
Csehédfalva	96	Darocz	65
Csekefalva	95	Dátos (M.)	91
Csekelaka	61	Debrek (Nagy)	78
Csépán	77	Déce (Magyar)	76
Cserofalva	85	Déce (Maros)	61
Cserged (Nagy)	90	Décsfalva	94
Cserna	57	Déda	81
Cserna-Keresztur	58	Dedrád	83
Csernátón (Alsó)	104	Dedács	59
Csernátón (Felső)	104	Déés	105
		Dég	91

Déllő (Apáti)	76	Ercse (Nagy-)	81
Déllő (Magyar)	90	Ércpatak	67
Déllő (O.)	90	Eresztevény	100
Demeterfalva	87	Erked . . .	70
Demeterfalva	97	Erked (Szt.-)	82
Demsus	58	Ernye (Nagy-)	85
Dsnggeleg	73	Ernye (Szt.-)	90
Derzs . . .	96	Erösd . . .	101
Derzse (M.)	74	Erzsébetváros	90
Désfalva . . .	90	Esküllő (K.-)	73
Detrehem (Al.)	61	Esküllő (N.-)	73
Detrehem (Fel-)	61	Esztény	73
Dézsakna	73	Étfalva	101
Dézháza	68	Etéd . . .	95
Déva	57	Faragó	83
Devecser (N.-)	76	Farczád	95
Diód	60	Farkadin	57
Diós	65	Farkaslaka	96
Diószad	68	Farnas	65
Disznajó . . .	81	Fehérvár (Gy.-)	59
Doba (Kis-) . .	69	Fehérviz	57
Doba (Nagy-)	69	Feketelak	76
Dobofalva	95	Felfalu	81
Doboka	73	Fele	85
Doboly (Al-)	100	Felek (O.-)	82
Doboly (Fel-)	100	Fellak	78
Dobra	58	Fenes (O.-)	65
Doe	83	Fejéregyház	95
Domald	90	Fejérd	65
Domb	83	Fiátfalva	95
Domokos	73	Fintaháza	85
Drág	74	Fodorháza	73
Drassó	60	Fogaras	105
Ége	95	Folt	59
Egerbegy	61	Folyfalva	85
Egerhát	70	Fótos	101
Egerpatak	100	Forró	93
Egeres	65	Fődszin	90
Egrespatak	69	Földvár (Meleg-)	76
Egrestő	90	Földvár (Székely-)	61
Egyed (Szt.-)	76	Fráta (Magyar-)	76
Ehed	85	Fugad	93
Enyed (Fel-)	61	Futásfalva	104
Enyed (Kis-)	93	Füld	66
Enyöd (Nagy-)	105	Füle	99

Fülpös (Kis-)	81	Hadad	69
Fülpös (Nagy-)	81	Hadrév	61
Füzes .	76	Hagymás (Csicsó-)	78
Fűzkut	77	Halmágy	98
Gagy	95	Halmágy (K.-)	58
Galacz	56	Halmágy (N.-)	58
Galacz	80	Harangláb	90
Galgó . . .	73	Harasztos	62
Galambad	85	Harasztos	83
Galambfalva (K.-)	95	Harasztkerék	85
Galambfalva (N.-)	95	Haraly	103
Gáld (Alsó-)	60	Hari	93
Gálfalva (Nyárad-)	88	Harczó	85
Gálfalva	90	Harina	80
Geges	85	Haró	57
Gelencze	103	Hatolyka	104
Gerend	61	Hatvan (Ér.-)	71
Gernyeszeg	81	Havad	85
Gidófalva	101	Havadtó	88
Girbó	60	Hátszeg	57
Girbó (M.-)	67	Héderfája	90
Girólt	74	Henningfalva	60
Girólt (Ér.-)	70	Herepe (Magyar-)	90
Gogány	90	Hermány (Magyar)	99
Gombás	61	Hétbükk	81
Goroszló (Nagy-)	69	Héjjasfalva	95
Göcs	88	Héviz	95
Göcz	76	Hidalmás	73
Göde	82	Hidegkut (O.-)	97
Göresön	69	Hidegviz	93
Görgény (Kis-)	88	Hidvég	88
Gurászáda	58	Hidvég	101
Gyalakuta	85	Hirib	103
Gyalmár	57	Hodgya	95
Gyalu	65	Hodos	85
Gyeke	77	Holtmaros	82
Gyepes	97	Hoszszuaszó	92
Gyergyó	97	Hoszszufalva	74
Gyertyános	59	Horváthi-Petenye (Kr.-)	69
Gyéres (Oláh-)	77	Hosdát	57
Gyéres (Aranyos-)	61	Hunyad (Bánffy-)	65
Gyógy (Alsó-)	57	Hunyad (Vajda-)	57
Györgyfalva	65	Ida (Nagy-)	83
Gyula	73	Idecs (Alsó-)	81
Gyulas	92	Idecs (Felső-)	83

Igen (Magyar-)	59	Kálnok	101
Ikafalva	104	Kályán (Magyar-)	78
Ikland (M.-)	89	Kányád-Jásfalva	96
Ikland	85	Kásva	83
Ikod (K.-)	78	Kávás (Ér.-)	69
Ikod (N.-)	79	Kebele	86
Ilenczfalva	86	Kecset	73
Ilye (Kis-)	81	Kecset	96
Ilye (Maros-)	57	Kecskehágy	59
Ilyefalva	105	Keczél (M.-)	69
Ilosva (Alsó-)	77	Kede (K.-)	97
Ilosva	69	Kede (N.-)	97
Ilyésmezeje	96	Kelementalke	86
Imecsfalva	103	Keményfalva	97
Inaktelke	66	Keménytelke	89
Incel	67	Kend (Szarvas-)	73
Ipp	69	Kend (K.-)	90
Ispánlaka	62	Kend (N.-)	90
Istvánháza	62	Kendő	86
Iszló	85	Kentelke	80
Ivánfalva (O.-)	93	Kercsed	62
Kaczkó	73	Keresztur (Sajó)	78
Kadács (Kis-)	97	Keresztur (Szilágyfő-)	69
Kadács (Nagy-)	97	Keresztur (Ördög-)	73
Kadicsfalva	106	Keresztur (Csicsó-)	78
Kakasd	85	Keresztur (Maros-)	86
Kamarás (Pusztá-)	77	Keresztur (Bere-)	86
Kamarás (Vajda-)	77	Keresztur (Székely-)	96
Kápolna (Felső-)	91	Keresztur (Póka-)	82
Kapud	62	Keresztur (Gerend-)	62
Kapus (Nagy-)	66	Kercsetora	93
Kapus (M.-)	89	Keresd	90
Kapus (K.-)	66	Kerlézs	80
Kara	67	Kernyesd	58
Karatna	104	Keszü	77
Karácsonfalva	98	Kékes	77
Karácsonfalva	85	Kémer	69
Karácsonfalva	92	Kémend	58
Kaszabánya	57	Kénos	97
Kajántó	66	Kérő	73
Kajla	80	Ketesd	66
Katalinfalva	74	Kéthel	76
Katona	77	Kibéd	86
Kaál	85	Kide	73
Káptalan	62	Kilyén	101

Kincsi	90	Kövesd (Sz.-)	69
Királyfalva	81	Kövesd (M.-)	86
Királyfalva	90	Krakkó	60
Kisbánya .	67	Kraszna	69
Kisfalud	96	Kucsuláta	95
Kis-Kerék	93	Kudu .	77
Kis-Sajó	80	Kutyfalva	91
Kitid .	58	Kund	90
Klopotiva	58	Kriscesor	58
Kobátfalva	97	Kusma	80
Kobor	96	Kusaly .	69
Kocsárd (O.-) .	89	Küküllővár	91
Kocsárd (Székely-)	62	Küsmöd	96
Kook	61	Laborfalva	101
Kolozs	66	Lak (Nagy-)	62
Kolozsvár	63	Lapád (O.-)	62
Koltó .	74	Lapád (M.-) .	93
Komolló	101	Lápos (Hagymás)	74
Komlód	82	Lápos (Magyar-)	74
Koppánd	61	Lándor	61
Kóród .	66	Lecsmér	70
Korond	97	Lekencze	80
Koronka	86	Lekencze (Magyar-)	91
Kozslárd	60	Lele .	70
Kozárvár .	74	Leppend	90
Kozmatelke	83	Lesnyek	58
Kovászna	102	Léczfalva	104
Köblös (M.-)	74	Légen (Magyar-)	77
Köbölkút	82	Léta (Magyar-)	66
Kófarka	77	Libánfalva	83
Kőhalom	95	Lindzsina	57
Kökös	101	Lisznyó	101
Kölpény (Mező)	86	Lompérd	77
Kőpez .	99	Lompért .	70
Körispatak	96	Lóna (Ar.-)	61
Körös (Ér.-)	69	Lokod	97
Körös . .	102	Lona (Kendi-)	74
Körösbánya	58	Lóna (Szász-)	66
Körösőfő .	66	Lozsád	58
Körös-patak	101	Lőrincfalva	86
Körtvélyfája	82	Lőrinczréve	62
Középfalva	77	Lövete	106
Középlak	66	Ludas (Maros-)	89
Kövend	61	Ludvég (Szász-)	83
Kövesd	93	Luka-Ilenczfalva	86

Lunka	58	Mikeszásza	93
Macskás (Hosszu-)	73	Miklósvár	99
Macskás (Magyar-)	74	Miklós'alva	97
Macsezd	57	Mindszent (Ér.-)	70
Madaras (Baczka)	86	Miriszló	62
Madaras (Mező-)	86	Mocs	76
Magyaró	82	Mocsolya	70
Magyaros	86	Moha	96
Magyaros	94	Mon (Nagy-)	70
Magyaros	101	Monó	70
Magyaros (Sz.-)	80	Monor	80
Magyarókeréke	66	Monostor (Győrő-)	66
Makkfalva	86	Moson	84
Mákó	66	Moricz (Aranyos-)	80
Maksa	104	Mojos	82
Málnás	101	Muzsna	96
Malom	77	Nádas	90
Malomfalva	97	Nádas (M.)	66
Malomfalva	96	Nádasd (Alsó-)	57
Malomviz	58	Nádasd (Hadad-)	70
Mánya	74	Nagyfalu (Apa-)	77
Margita	90	Nagyfalu (Szil.)	70
Margita (Szt.-)	77	Nagylak	62
Márkod	87	Nalác	57
Márkosfaiva	104	Nalác-Vád	57
Marospart	59	Náznánfalva	88
Martonos	101	Négerfalva	78
Martinesd	58	Néma	74
Martonfalva (K.-)	104	Nemege (Magyar-)	77
Mátisfalva	96	Németi	79
Mátisfalva (K.-)	104	Németi (Maros-)	57
Mája	87	Noszoly	78
Medesér	97	Novaj	77
Medgyes (Sz.-)	89	Nyárádtó	86
Medvés	91	Nyárszó	66
Megykerék	62	Nyécz	80
Méhes (Mező-)	76	Nyén	101
Ménés	85	Nyércze	66
Menyó	70	Nyires (Szász-)	78
Méra	66	Nyirsid	69
Mihályfalva	93	Nyomáth	86
Mihályfalva (Kr.-)	70	Nyulas (K.-)	81
Mihályfalva (Cs.-)	75	Nyulas (N.-)	82
Mikefalva	91	Nyujtod	106
Mikoháza	77	Oczfalva	96

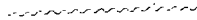
Oklánd	98	Petőfalva	103
Oláhfalva	106	Petri (K.-)	67
Olosztelek	99	Petri (N.-)	67
Oltszem	101	Piski	58
Ombuz	78	Pocsfalva	90
Onak	73	Pocstelke	89
Orbó	62	Póka	82
Ormány	74	Pókafalva	93
Oroszfalu	106	Poklisa	57
Oroszfája	82	Ponor	56
Orsova	83	Polyán (Aranyos-)	62
Osztro (N.-)	58	Poján-Blenke	73
Ozd	62	Pulyon	78
Ólyves (N.-)	82	Puj	56
Ötör (Fel-)	78	Radna (O.-)	77
Örményes (M.-)	82	Radnotfája	82
Örményszékes	93	Radnóth	91
Ős (Sz.-Uj-)	80	Rákos (Ar-)	61
Paczal (Nagy-)	70	Rákos (Alsó-)	96
Paczalucza	70	Rákosd	58
Pagocsa	83	Rápoltt	58
Palatka (Magyar-)	78	Ráton	71
Papolcz	103	Rea	57
Panit (Mező-)	87	Recsenyéd	98
Panith	70	Remete	85
Parajd	96	Remeteszeg	88
Pata	67	Rettég	78
Patakfalva	96	Récse	71
Páké	102	Régen (Magyar-)	82
Pánczélcseh	74	Régen (Szász-)	83
Pászmos	80	Réty	101
Páva	102	Ribicze	56
Pээр	70	Rigmány	88
Peli-Keszi	70	Röd	65
Perecsen	70	Rovás	93
Peselnek	104	Rugonfalva	96
Pestes (Al-)	58	Rus	57
Pestes (Fel-)	58	Saldorf	93
Pestyén (Nagy-)	58	Salkó	93
Pete	90	Sarmaság	71
Petek	96	Sajó (Kis-)	80
Petele	82	Sajó (Nagy-)	80
Péterfalva	57	Sályi (O.-)	89
Péterfalva. (M.-)	93	Sályi (M.-)	89
Péterlaka (M.-)	82	Sámsond (Mező-)	87

Sámson (8z.-)	71	Szabad	84
Sárd	59	Szabéd	86
Sárd	88	Szaesva	101
Sárd . . .	95	Szakácsi	71
Sárd (M.-)	67	Szakál	89
Sándorfalva	97	Szancsal . . .	93
Sárpatak	83	Szarvad (F.-)	71
Sárpatak	95	Szava . . .	78
Sárkány . . .	98	Száldobos . . .	99
Sármás (K.-)	77	Szálláspatak (F.-)	57
Sármás (N.-)	77	Száltelek . . .	84
Sáros . . .	91	Szántó (F.-)	71
Sáromberke	83	Szárzspatak	104
Sárvár	78	Szászsebes . . .	59
Sárvásár	67	Szászváros . . .	106
Segesvár	95	Szeben (Nagy-)	93
Selye	87	Szederjes . . .	97
Selyk	93	Szederjes (K.-)	81
Sepröd	87	Szederjes (N.-)	81
Serél	56	Szelecske	73
Septér	83	Szemerja	101
Síklód	97	Szengyel (Erdő-)	83
Siménfalva (Alsó-)	97	Szengyel (M.-)	89
Simontelke	80	Szerdahely . . .	93
Sófalva	80	Szereda (Nyárad-)	88
Sófalva (Alsó-)	97	Szeszárma	75
Sófalva (Felső-)	97	Szt.-Ábrahám . . .	95
Solymos (Kis-) . . .	97	Szt.-András (Sajó-)	78
Solymos (Nagy-)	97	Szt.-Anna (Maros-)	88
Solymos (Kis-) . . .	92	Szt.-Anna (Myárad-) . . .	87
Solymos (Maros-)	59	Szt.-Benedek (Nyárad-)	87
Solyomkő	73	Szt.-Benedek	78
Somkerék	78	Szt.-Benedek	91
Somlyó (Sz.-)	71	Szt.-Erzsébet	97
Somosd	87	Szt.-Gerlicze	87
Somogyom	89	Szt.-György (Erdő-)	87
Somostelke	91	Szt.-György (Sepsi-)	106
Somtelke	67	Szt.-György (Válya-)	58
Sóspatak	90	Szt.-György (Maros-) . . .	88
Sóvárád	87	Szt.-György (Toroczkó-)	61
Sövénfalva	91	Szt.-György (M.-)	82
Sülelmed	71	Szt.-Háromság	84
Sülye (Magyar-)	91	Szt.-Ivány (Kebele-)	86
Süketfalva	87	Szt.-Ivány (Csitt-)	87
Sűkő	97	Szt.-István	87

Szt.-Imre (Nyárad-)	87	Széplak (Dedrád-)	83
Szt.-Ivány . . .	101	Szilágyszeg . . .	71
Szt.-Ivány (Sz.-)	90	Szilvás (Alsó-)	57
Szt.-Ivány (Vasas-)	76	Szilvás (K.-)	73
Szt.-Imre (Görgény-)	83	Szilvás (M.-)	82
Szt.-Imre (M.-)	60	Szilvás (Felső-)	57
Szt.-Iván (Vajda-)	83	Szilvás (Viz-)	78
Szt.-Katalna	106	Szilvás (O.-)	63
Szt.-Király . . .	102	Szilvás	71
Szt.-Király (Ér.-)	71	Szind	62
Szt.-Király (Maros-)	88	Szinye . . .	74
Szt.-Király (Kalota-)	67	Szodoró (Ér-)	71
Szt.-Király	61	Szokol	83
Szt.-Király	63	Szolokma	98
Szt.-Király (Szil.)	71	Szombatfalva . . .	106
Szt.-László	67	Szombattelke, (Erdő-)	78
Szt.-László	86	Szopor (Mező-)	76
Szt.-László	97	Szotyor	102
Szt.-Lélek	96	Szováta . . .	87
Szt.-Lőrincz . . .	88	Szováth (Alsó-)	78
Szt.-Márton (Dicső-)	91	Szódemeter	71
Szt.-Márton (Kóród-)	91	Szőkefalva	91
Szt.-Márton (Sóos-)	61	Szőrcse	103
Szt.-Márton (Homorod-)	97	Szövérd	88
Szt.-Márton (M.-)	82	Sztána	67
Szt.-Márton (Sz.-k.)	78	Sztrigy Szt.-György	58
Szt.-Máté	80	Szuliget	59
Szt.-Mihály . . .	96	Szucsák	67
Szt.-Mihályfalva	62	Tacs . . .	79
Szt.-Mihálytelke	77	Tamásfalva	66
Szt.-Miklós (Bethlen-)	91	Tamásfalva	103
Szt.-Miklós	97	Tancs . . .	83
Szt.-Miklós (Káposztás-)	88	Tarcsafalva	97
Szt.-Pál (Homorod-)	97	Tasnád	71
Szl.-Pál . . .	65	Teke	83
Szt.-Pál (K.-)	90	Telek	57
Sz.-Péter (Uzdi-)	83	Telek . . .	103
Szl.-Simon . . .	88	Telekfalva . . .	98
Szt.-Jakab (Sz.-)	80	Teremi (N.-)	91
Szt.-Jakab	76	Tibod	106
Széér	71	Tóhát	76
Szék	78	Tóhát . . .	89
Székes	87	Toldalag	82
Szélkút	91	Tomesd	58
Széplak (Küküllő-)	91		

Tompa	88	Ujvár (Maros-) .	63
Tompaháza	63	Ujvár (Szamos-)	79
Toplicza (O.-)	82	Uzon	102
Torboszló .	88	Ürmös	99
Torda (O.-)	62	Üvegcsűr	83
Torda (Uj-)	62	Jákótelke	65
Tordátfalva	97	Jánosfalva	95
Tordos .	59	Jára (Al-)	67
Torja (Al-) .	104	Jára (M.-)	83
Torja (Felső-)	104	Jásfalva	96
Totesd .	57	Jedd	88
Tóti (Kis-)	58	Jenő .	74
Tóti (Nagy-)	58	Jobágyfalva	85
Töök (Alsó-)	75	Jod	82
Töök (Felső-)	75	Jövedics	90
Tötör	73	Zabola	103
Tövis	60	Zágon .	103
Tur	62	Záh (Mező-)	76
Tuson	83	Zalán	102
Tustya	57	Zalathna	60
Tür	93	Zálnok	69
Türe .	67	Zalasd	58
Udvarfalva . . .	88	Zám	58
Udvarhely (Sajó-) .	79	Zajkány	58
Udvarhely (Szamos-)	71	Zentelke	67
Udvarhely (Székely-)	106	Zejkfalva	57
Udvarhely (Vámos-)	91	Zilah	72
Ugra	92	Zovány	72
Uncsukfalva	57	Zutor	75
Unoka .	81	Zsibó	72
Ujfalú (M.-)	73	Zsobok .	67
Ujfalú	90	Zsombor (Magyar-)	75
Ujfalú	98	Zsombor (Szász-)	79
Ujfalú (B.-)	94	Wadad	85
Ujfalú (O.-)	83	Vadasd .	88
Ujfalú (O.-) .	93	Valkó (M.-) .	72
Ujfalú (Szász-)	63	Valkó (Magyar-)	67
Ujfalú (Sz.-) .	80	Vargyas .	99
Ujfalú (Teremi-)	92	Varsolcz	72
Ujlak (M.-)	90	Vaja	88
Ujlak (Mező-)	83	Vajdaszeg	62
Ujlak (Somlyó-)	72	Vajasd	60
Ujlak (Szamos-)	72	Vajola	80
Ujszékely . . .	98	Vácza .	58
Ujvár (Felső-)	63	Vád-Nalác	57

Vágás .	95	Veresegyháza	93
Válaszút . . .	75	Veresegyháza	79
Váradja (Alsó-) .	59	Verespatak	59
Váralja (Bálványos-)	79	Vérvölgy	72
Váralja (Gogány-)	92	Veszszöd . . .	93
Várfalva	61	Veszszös (Szász-)	89
Vármező	65	Vicze	79
Várhegy	88	Vidrátzeg	89
Várhegy	104	Vincz (Al.-)	60
Várhely	58	Vincz (Fel.-)	63
Városfalva . . .	98	Vingárd	60
Vásárhely (Gyerő-)	67	Visa	79
Vásárhely (K.-)	106	Vista	67
Vásárhely (M.-)	106	Vizakna	94
Vásárhely (Oláh-)	78	Voldorf	98
Vecze	84	Völcsök	72
Vécs	83	Vulkán	56
Velkér	83		

Hibaigazítás.

Az 5-dik lapon fejlőről az 5-ik sor így olvasandó: A papi fizetés
410 frtra van felszámítva, melyből 22 stb.

A 72-dik lapon az első sorban Udvarhely helyett: Ujlak.

A 105-dik lapon a püspöki vizsgálat alatti egyházakban a lelkek
száma 18,663 helyett: 20,676 ; a tanulók száma 1758 helyett:
1781.

A 106-dik lapon fejlőről a 15-dik sorban Szemarjai helyett:
Szemerjai.

